

Úvod

Na predmetnej lokalite Vršky v Terchovej boli v minulosti posudzované a v zisťovacom konaní hodnotené nasledovné dokumentácie: zámer „Výstavba rekreačných objektov Vršky – Terchová“, 2008; oznámenie o zmene navrhovanej činnosti „Agroturistické zariadenie Vršky v Terchovej (rozšírenie rekreačného areálu Vršky)“, 2010; oznámenie o zmene navrhovanej činnosti „Športovo-oddychová zóna Vršky, Terchová (rozšírenie rekreačného areálu Vršky)“, 2014. Všetky 3 konania boli riadne ukončené rozhodnutiami príslušného orgánu – záverečné stanovisko MŽP SR list č. 1794/2009-3.4/pl zo dňa 01. 02. 2010 (v rozsahu hodnotenia – list MŽP SR č. 1794/2009-3.4/pl zo dňa 09. 03. 2009 bolo upustené od vypracovania správy o hodnotení); vyjadrenie MŽP SR podľa § 18, ods. 4 zákona č. 24/2006 Z. z. – list č. 648/2010-3.4/pl zo dňa 06. 12. 2010; vyjadrenie OÚ Žilina podľa § 18, ods. 5 zákona č. 24/2006 Z. z. – list č. OU-ZA-OSZP3-2014/037356-002/Hnl zo dňa 05. 12. 2014.

Dokumentácia z uvedených procesov je dostupná na

https://www.enviroportal.sk/sk/eia?search%5Bname%5D=V%C5%95%C5%A1ky&search%5Bico%5D=&search%5Bact%5D=&search%5Bactivity%5D=&search%5Bcountry%5D=&search%5Bdistrict%5D=&search%5Bstate%5D=&search%5Bcrossborder%5D=&search%5Bkeyword%5D=&search%5Bact_sub%5D=&search%5Bpublish_date_from%5D=&search%5Bpublish_date_to%5D=&search%5B_to_ken%5D=RexOM03_KVDDipBjZfPUkKn2YM_YyuhJtvx7n4pFKt4.

Predkladaný zámer je vypracovaný v zmysle listu Okresného úradu v Žiline, odboru starostlivosti o životné prostredie (list č. OU-ZA-OSZP3-2022/052141 zo dňa 12. 12. 2022) v jednom realizačnom variante a v nulovom variante.

Zámer je vypracovaný podľa §22 a Prílohy č. 9 Zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. V zmysle ods. 3 cit. §22 boli pri vypracovaní zámeru na jeho obsah primerane použité aj kritériá uvedené v Prílohe č. 10 uvedeného zákona.

Kľúčovým podkladom pre vypracovanie zámeru bola Dokumentácia pre územné rozhodnutie, 2022 (I.K.A. projekt, s.r.o., Žilina).

Projekt pre stavebné povolenie bude upravený a doplnený (textová aj grafická časť) o zásadné požiadavky v stanoviskách vyjadrujúcich sa subjektov k Dokumentácii pre územné rozhodnutie, rovnako budú zohľadnené pripomienky k predkladanému zámeru, navrhovateľ pre následnú etapu povoľovania zabezpečí spracovanie v stanoviskách požadovaných podkladov a dokumentov.

Všetky požiadavky v stanoviskách vo veci plánovanej výstavby, doručených k dátumu vypracovania zámeru, relevantné v tejto etape projektovej prípravy, boli zapracované do predkladaného zámeru.

I. Základné údaje o navrhovateľovi

1. Názov (meno)

KLM real estate a.s.

2. Identifikačné číslo

46813624

3. Sídlo

Žižkova 15, 811 02 Bratislava

4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné údaje oprávneného zástupcu navrhovateľa

Ing. Michal Kozáček, KLM real estate, a.s., Žižkova 15, 811 02 Bratislava, +421 905 200 599,
kozacek@klmre.cz

5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o navrhovanej činnosti a miesto na konzultácie

Ing. Katarína Ihnatišinová aut. Arch. J. Závodského 453/49, 010 04 Žilina, +421 903 545 020,
ihnatisationova@optimareal.sk

II. Základné údaje o navrhovanej činnosti

1. Názov

ROZŠÍRENIE REKREAČNÉHO AREÁLU VRŠKY - TERCHOVÁ

2. Účel

Účelom navrhovanej činnosti je rozšírenie existujúceho rekreačného areálu Vršky o ubytovanie v chalupách, apartmánovom dome, wellness, reštauráciu a reštauráciu s pivárňou, drobné obchodíky s lokálnymi produktami, priestor na kempovanie (stany, karavany), detské ihrisko, vyhliadkovú vežu a pod. Rozšírenie počíta s výstavbou komunikácií, vrátane parkovacích miest, chodníkov.

3. Užívateľ

Užívateľom navrhovaných objektov budú vlastníci a návštevníci navrhovaných objektov.

4. Charakter, povaha a rozsah navrhovanej činnosti

Charakter navrhovanej činnosti, jej umiestnenie, urbanistické a dispozičné riešenie, sú predurčené polohou, konfiguráciou terénu, tvarom pozemku, bezprostredným, ako aj širším okolitým využívaním, územným plánom a ďalšími strategickými dokumentmi.

Navrhovaná výstavba predstavuje rozšírenie existujúceho, zabehnutého a vyhľadávaného rekreačného areálu Vršky, ktorý v súčasnosti pozostáva z 29 rekreačných chalúp, penziónu Vršky s pivovarom, wellness centra, športovo-oddychového areálu a rôznych menších doplnkových stavieb a služieb (nabíjacia stanica pre elektromobily, vonkajší altánok, nabíjacia stanica pre zdieľané e-bicykle so servisom...). Zámerom investora je rozšíriť a doplniť ponuku poskytovaných rekreačných služieb v tesnej predmetnej a územnej nadväznosti na existujúci rekreačný areál Vršky a poskytovať tak celoročne komplexnejšie rekreačné, ubytovacie, obchodné a reštauračné služby.

Rozšírenie rekreačného areálu Vršky bude pozostávať z:

- komunikácií vrátane parkovacích miest (do 100), chodníkov
- 26 rekreačných chát
- 1 apartmánového objektu
- 1 objektu pre wellness
- 4 obchodíkov s lokálnymi produktmi
- 1 reštaurácie s pivárňou
- 1 reštaurácie
- 1 vyhlídkovej veže
- 1 miesta na kemping (v stanoch, obytných príviesoch)
- 1 detského ihriska.

Plošné a priestorové bilancie:

Plocha parcely 15700/41:	45 174 m ²
Zaujmová časť parcely 15700/41	30 616 m ²
Plocha zelene	19 196 m ²
Plocha zelene na kemping	2 261 m ²
Plocha komunikácií	6 303 m ²
Plocha pod stavebnými objektami	2 856 m ²

Projekt predpokladá celoročné ubytovanie pre cca 166 rekreantov.

Navrhovaná činnosť je zaradená podľa Prílohy č. 8 Zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov do kapitoly č. Účelové zariadenia pre šport, rekreáciu a cestovný ruch, pol. č. 5) Športové a rekreačné areály vrátane trvalých kempingov a karavánových miest v zastavanom území od 10 000 m², mimo zastavaného územia od 5 000 m², pre ktoré sa uskutočňuje tzv. získovacie konanie.

Na základe žiadosti navrhovateľa o upustenie od variantného riešenia doručeného dňa 28. 10. 2022 bolo upustené od požiadavky variantného riešenia (list Okresného úradu v Žiline, odboru starostlivosti o životné prostredie, list č. OU-ZA-OSZP3-2022/052141 zo dňa 12. 12. 2022 (v prílohe tohto zámeru)). Navrhovaná činnosť je tak predložená len v jednom variante.

5. Umiestnenie navrhovanej činnosti

Záujmové územie sa nachádza v Žilinskom kraji, okres Žilina, v extraviláne katastrálneho územia obce Terchová, na parcele č. C-KN 15700/41. Celá parcela má rozlohu 45 174 m², záujmová časť parcely má rozlohu 30 616 m².

Pozemky priamo nadväzujú na existujúcu zástavbu, sú situované mimo zastavaného územia obce. Navrhovaná činnosť priamo nadväzuje na existujúci areál Vršky.

Druhy a parcelné čísla pozemkov podľa katastra nehnuteľností

číslo parcely	číslo LV	Výmera m ²	Druh pozemku	poznámka
15700/41	7442	45 174	Trvalý trávny porast	Záujmový pozemok
15700/62	7442	602	Zastavaná plocha a nádvorie	Prístupová komunikácia k pozemku
15700/64	7442	714	Ostatná plocha	Pozemok nie je súčasťou pripravovaného zámeru

/DUR, 2022/

Pozemok pre výstavbu rozšírenia rekreačného areálu Vršky – Terchová je situovaný v svahovitom teréne, budú potrebné drobné terénne úpravy. Predmetný pozemok leží severozápadne, na úpätí vrchu Boboty (1086 m n.m.), juhovýchodne od sochy Jánošíka a juhozápadne od amfiteátra.

Realizácia rozšírenia rekreačného areálu Vršky si vyžiada dočasný záber pôdy počas výstavby a trvalý záber poľnohospodárskej pôdy (BPEJ 0971512 kambizem pseudoglejová, ílovito-hlinitá, skupina kvality pôdy 7) v dôsledku umiestnenia stavieb, komunikácií a spevnených plôch. Bude potrebný súhlas na vyňatie z poľnohospodárskych pozemkov. Nedôjde k záberu lesných pozemkov.

Parcela má v súčasnosti charakter nevyužívaného trávneho porastu s výskytom náletových drevín. Časť drevín bude v súvislosti s navrhovanou výstavbou odstránená v zmysle povolenia na výrub. Objekty plánovanej výstavby sú navrhnuté tak, aby čo najviac rešpektovali súčasnú krajinnú štruktúru, existujúci georeliéf a existujúcu drevinovú vegetáciu. Taktiež, aby boli medzi navrhovanými objektami optimálne odstupové vzdialenosti, zohľadnená bola aj požiarne bezpečnosť. Pri umiestňovaní boli rovnako zohľadnené požiadavky dobrého preslnenia/presvetlenia, správna orientácia miestností na svetové strany, ako aj zachovanie určitej miery súkromia.

Lokalita bude napojená na existujúcu technickú infraštruktúru (komunikácie, inžinierske siete) z existujúceho areálu Vršky.

Riešená lokalita bude prístupná z miestnych komunikácií smerujúcich k amfiteátru, ktoré sú napojené na cestu II/583 Žilina – Terchová – Párnica.

V záujmovom území sa nachádza vzdušné elektrické VN vedenie, ktorého trasa a ochranné pásmo bude rešpektované, v prípade potreby bude toto vedenie preložené v zmysle požiadaviek vlastníka/správcu vedenia.

Do lokality zasahuje ochranné pásmo lesa.

Navrhovaná činnosť je v súlade s územnoplánovacou dokumentáciou sídla Terchová (Zmeny a doplnky č. 4), v zmysle tejto dokumentácie je východná časť pozemku 15700/41 zaradená do zóny D3: Rekreačná výstavba Vršky, kde je možné umiestnenie rekreačných chalúp, ktoré budú predstavovať jednotnú vzorovú „terchovskú architektúru“ obsahujúcich prízemie a obytné podkrovia, prípadne podpivničenie, zastrešenie sedlovou strechou s polovalbou a podmienkou dodržania ďalších stanovených záväzných regulatívov (vo výkrese vyhodnotenia dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde ako lokalita č. 14).

Dotknutá lokalita leží v ochrannom pásme NP Malá Fatra, v ktorom platí 2. stupeň ochrany v zmysle Zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Územie spadá do Chráneného vtáčieho územia Malá Fatra a je tiež súčasťou Chránenej vodohospodárskej oblasti Beskydy a Javorníky. Územie nie je pamiatkovou zónou.

V území platia všeobecné podmienky požiarnej ochrany.

Riešené územie sa nachádza mimo ochranných pásiem letísk, heliportov a leteckých pozemných zariadení a navrhované objekty nedosahujú parametre relevantné z hľadiska leteckej legislatívy.

Navrhovanou činnosťou nebudú obmedzené žiadne existujúce prevádzky a nie sú potrebné opatrenia na uvoľnenie budúceho staveniska.

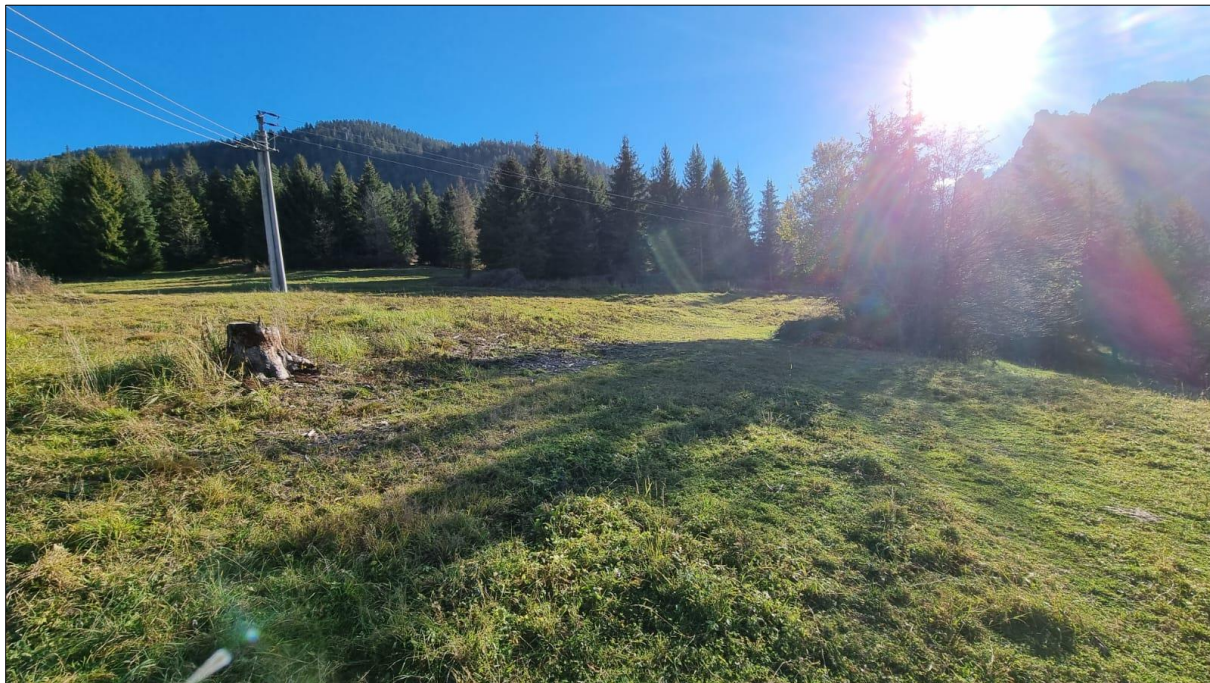
K riešenému územiu sa nevzťahujú žiadne požiadavky vyplývajúce zo záujmov obrany štátu a nie sú tu evidované žiadne vyhradené priestory, súvisiace so špeciálnou ochranou.

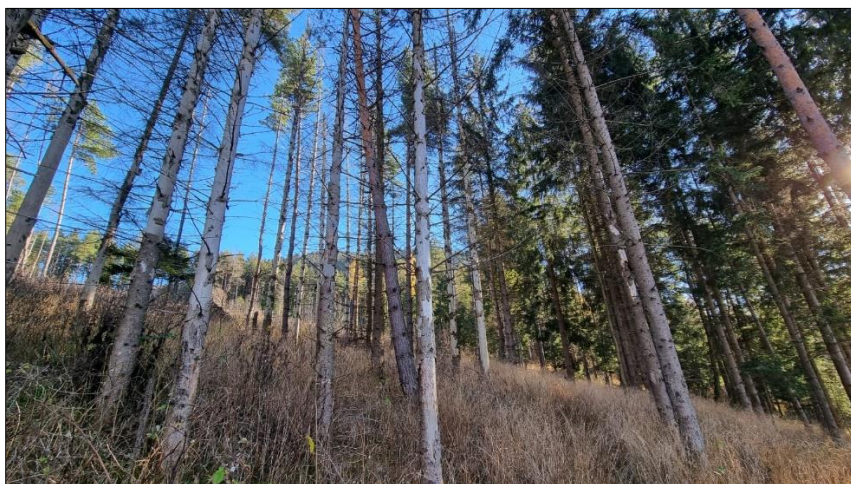
Počas prevádzky navrhovanej činnosti sa predpokladá cca 20 nových pracovných miest v navrhovaných službách, obchodíkoch, ako aj zabezpečujúcich údržbu navrhovaných objektov a starostlivosť o návštevníkov areálu.

Existujúci stav lokality pre výstavbu navrhovaných objektov dokumentujú nasledovné fotografie (september - november 2022):

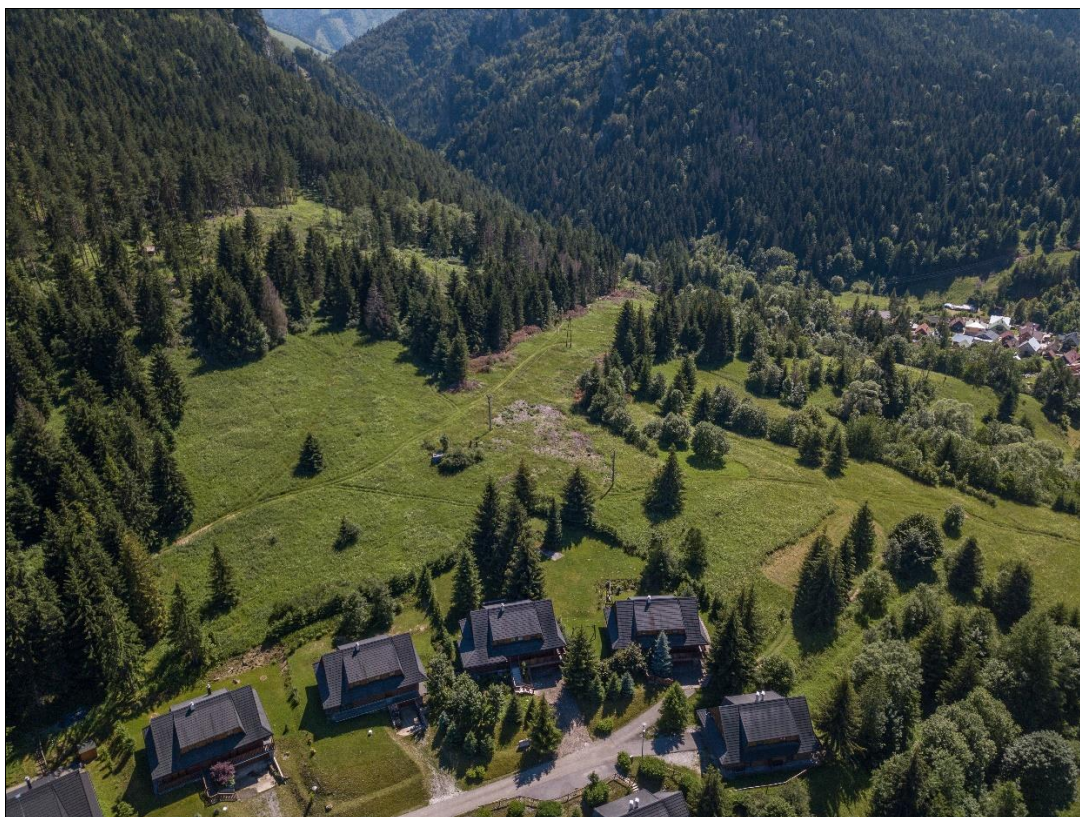

Smrekové porasty sú napadnuté podkôrnym hmyzom - lykožrútom smrekovým (Ips typographus), na lokalite aj v jej okolí sú početné sucháre (mŕtve stromy)

Pohľad do dotknutej lokality z protiľahlého svahu (z rozhľadne Terchovské srdce na svahu Oblaz)(september 2022):

Pohľad na dotknutú lokalitu z výšky (október, 2022):

6. Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti

[/https://zbgis.skgeodesy.sk/](https://zbgis.skgeodesy.sk/)

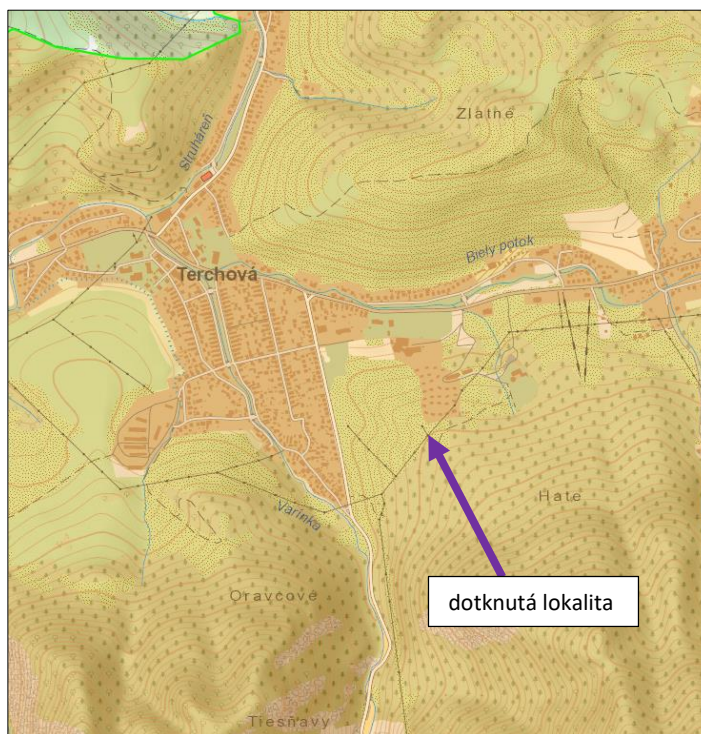
Ortofoto dotknutej lokality v širších vzťahoch

[/https://www.google.com/maps/](https://www.google.com/maps/)

Ortofoto dotknutej lokality detail 3D

Umiestnenie dotknutej lokality:

Základná mapa dotknutej lokality v
širších vzťahoch
[/https://zbgis.skgeodesy.sk/](https://zbgis.skgeodesy.sk/)

Presné umiestnenie navrhovanej činnosti na parcelné čísla dokumentuje kópia katastrálnej mapy v prílohe tohto zámeru.

Prehľadnou situáciou navrhovanej činnosti sú situačné schémy v prílohe tohto zámeru.

7. Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti

Odhadované termíny:

začatie výstavby:	09/2024
ukončenie výstavby:	09/2026
začiatok skúšobnej prevádzky:	neuvažuje sa
začiatok prevádzky:	09/2026
ukončenie prevádzky:	neurčito

Dopravná a technická infraštruktúra sa uvedie do prevádzky ako celok, jednotlivé stavebné objekty sa uvedú do prevádzky vždy jednotlivo ako samostatne funkčný objekt.

8. Opis technického a technologického riešenia

Pri realizácii navrhovaných objektov je snahou použiť čo najviac prírodných materiálov – drevo, kameň, dodržaná bude tradičná terchovská architektúra.

Navrhované stavebné objekty

č.	názov	pôdorysné rozmery	podlažnosť	lôžka
SO 01.01	rekreačná chalupa	6,0 x 6,0 m	0+1+1	4 osoby
SO 01.02	rekreačná chalupa	6,0 x 6,0 m	0+1+1	4 osoby
SO 01.03	rekreačná chalupa	6,0 x 6,0 m	0+1+1	4 osoby
SO 01.04	rekreačná chalupa	6,0 x 6,0 m	0+1+1	4 osoby
SO 01.05	rekreačná chalupa	6,0 x 6,0 m	0+1+1	4 osoby
SO 01.06	rekreačná chalupa	6,0 x 6,0 m	0+1+1	4 osoby
SO 01.07	rekreačná chalupa	6,0 x 6,0 m	0+1+1	4 osoby
SO 01.08	rekreačná chalupa	6,0 x 6,0 m	0+1+1	4 osoby
SO 01.09	rekreačná chalupa	6,0 x 6,0 m	0+1+1	4 osoby
SO 01.10	rekreačná chalupa	6,0 x 6,0 m	0+1+1	4 osoby
SO 01.11	rekreačná chalupa	6,0 x 6,0 m	0+1+1	4 osoby
SO 01.12	rekreačná chalupa	6,0 x 6,0 m	0+1+1	4 osoby
SO 01.13	rekreačná chalupa	6,0 x 6,0 m	0+1+1	4 osoby
SO 01.14	rekreačná chalupa	6,0 x 8,0 m	0+1+1	6 osôb
SO 01.15	rekreačná chalupa	6,0 x 8,0 m	0+1+1	6 osôb
SO 01.16	rekreačná chalupa	6,0 x 8,0 m	0+1+1	6 osôb
SO 01.17	rekreačná chalupa	6,0 x 8,0 m	0+1+1	6 osôb
SO 01.18	rekreačná chalupa	6,0 x 8,0 m	0+1+1	6 osôb
SO 01.19	rekreačná chalupa	6,0 x 8,0 m	0+1+1	6 osôb
SO 01.20	rekreačná chalupa	6,0 x 8,0 m	0+1+1	6 osôb
SO 01.21	rekreačná chalupa	6,0 x 8,0 m	0+1+1	6 osôb
SO 01.22	rekreačná chalupa	6,0 x 8,0 m	0+1+1	6 osôb
SO 01.23	rekreačná chalupa	6,0 x 8,0 m	0+1+1	6 osôb
SO 01.24	rekreačná chalupa	6,0 x 8,0 m	0+1+1	6 osôb
SO 01.25	rekreačná chalupa	6,0 x 8,0 m	0+1+1	6 osôb
SO 01.26	rekreačná chalupa	6,0 x 8,0 m	0+1+1	6 osôb
SO 01.27	apartmánový objekt	12,0 x 27,0 m	1+1+1	36 osôb
SO 01.28	wellness	18,0 x 36,0 m	1+1+1	-
SO 01.29	reštaurácia a piváreň	12,0 x 27,0 m	1+1+1	-
SO 01.30	reštaurácia	12,0 x 27,0 m	1+1+1	-
SO 01.31	obchod	6x0 x 6,0 m	0+1+0	-
SO 01.32	obchod	6x0 x 6,0 m	0+1+0	-
SO 01.33	obchod	6x0 x 6,0 m	0+1+0	-
SO 01.34	obchod	6x0 x 6,0 m	0+1+0	-
SO 01.35	vyhliadková veža	8,0 x 8,0 m	-	-
SO 01.36	miesta na kemping	-	-	-
SO 01.37	detské ihrisko	-	-	-

/DUR, 2022/

SO 01.01 - SO 01.12 Rekreačná chalupa 6,0 x 6,0 m (13 ks)

Dispozičné a prevádzkové riešenie

Navrhované rekreačné chalupy budú obsahovať prízemie a obytné podkrovie. Na prízemí sa bude nachádzať vstupné zádverie, kúpeľňa s WC, kuchyňa a denná miestnosť. Podkrovie bude tvorené dvomi dvojlôžkovými izbami a chodbou. Objekt bude slúžiť na celoročnú rekreáciu pre 4 osoby. Parkovanie bude zabezpečené pri jednotlivých objektoch.

Hlavné stavebné konštrukcie

Základové konštrukcie budú plošné - základové pásy s nad-základovou doskou. Obvodové konštrukcie budú drevené sendvičové panely, zastrešenie bude sedlovou strechou so sklonom strešných rovín 45°. Stropná konštrukcia nad 1.NP bude tvorená drevenými trámami, schodisko bude drevené. Strešná krytina bude plechová s imitáciou škridle.

Technické vybavenie

vykurovanie: el. tepelné čerpadlo (alt. kotol na zemný plyn)

príprava TUV: el. zásobník tepelného čerpadla (alt. solárny ohrev)

pitná voda: napojenie na vodovodnú sieť

splašková kanalizácia: napojenie na kanalizačnú sieť

elektroinštalácia: napojenie na el. distribučnú sieť

SO 01.13 - SO 01.26 Rekreačná chalupa 6,0 x 8,0 m (13 ks)

Dispozičné a prevádzkové riešenie

Navrhované rekreačné chalupy budú obsahovať prízemie a obytné podkrovie. Na prízemí sa bude nachádzať vstupné zádverie, kúpeľňa s WC, kuchyňa a denná miestnosť. Podkrovie bude tvorené dvomi dvojlôžkovými izbami a chodbou. Objekt bude slúžiť na celoročnú rekreáciu pre 4 až 6 osôb. Parkovanie bude zabezpečené pri jednotlivých objektoch.

Hlavné stavebné konštrukcie

Základové konštrukcie budú plošné - základové pásy s nad-základovou doskou. Obvodové konštrukcie budú drevené sendvičové panely, zastrešenie bude sedlovou strechou so sklonom strešných rovín 45°. Stropná konštrukcia nad 1.NP bude tvorená drevenými trámami, schodisko bude drevené. Strešná krytina bude plechová s imitáciou škridle.

Technické vybavenie

vykurovanie: el. tepelné čerpadlo (alt. kotol na zemný plyn)

príprava TUV: el. zásobník tepelného čerpadla (alt. solárny ohrev)

pitná voda: napojenie na vodovodnú sieť

splašková kanalizácia: napojenie na kanalizačnú sieť

elektroinštalácia: napojenie na el. distribučnú sieť

SO 01.27 Apartmánový objekt 12,0 x 27,0 m (1ks)

Dispozičné a prevádzkové riešenie

Navrhovaný apartmánový bude obsahovať prízemie, obytné podkrovie a bude podpivničený. Na prízemí a v podkroví sa budú nachádzať apartmány, 5 apartmánov pre 2 až 4 osoby a 8 apartmánov pre dve osoby. Celkovo bude apartmánový dom slúžiť pre 36 osôb na celoročnú rekreáciu. Každý

apartmán bude obsahovať sociálne zázemie, kuchyňu, obývaciu izbu a jednu až 3 izby. V suteréne budú situované spoločné priestory - technické zázemie, pivničné kobky.

Hlavné stavebné konštrukcie

Základové konštrukcie budú plošné - základové pásy s nad-základovou doskou. Obvodové konštrukcie budú drevené sendvičové panely, zastrešenie bude sedlovou strechou so sklonom strešných rovín 45°. Stropná konštrukcia nad 1.NP bude tvorená drevenými trámami, schodisko bude drevené. Strešná krytina bude plechová s imitáciou škridle. Suterénne steny a strop nad suterénom bude železobetónový.

Technické vybavenie

vykurovanie: el. tepelné čerpadlo (alt. kotol na zemný plyn)
príprava TUV: el. zásobník tepelného čerpadla (alt. solárny ohrev)
pitná voda: napojenie na vodovodnú sieť
splašková kanalizácia: napojenie na kanalizačnú sieť
elektroinštalácia: napojenie na el. distribučnú sieť

SO 01.28 Wellness 12,0 x 27,0 m (1ks)

Dispozičné a prevádzkové riešenie

Navrhované wellness centrum bude obsahovať prízemie, podkrovie a bude podpivničený. V suteréne a na prízemí sa bude nachádzať wellness centrum s bazénom, vírivými vaňami, saunami, posilňovňa, detský kútik apod. Ďalej sa tu bude nachádzať sociálne zázemie pre návštevníkov centra (šatne, sprchy, WC), sociálne zázemie pre zamestnancov a technické zázemie. V podkroví sa budú nachádzať spoločenské priestory so sociálnym zázemím a galéria určená na oddych.

Hlavné stavebné konštrukcie

Základové konštrukcie budú plošné - základové pásy s nad-základovou doskou. Obvodové konštrukcie budú drevené sendvičové panely, zastrešenie bude sedlovou strechou so sklonom strešných rovín 45°. Stropná konštrukcia nad 1.NP bude tvorená drevenými trámami, schodisko bude drevené. Strešná krytina bude plechová s imitáciou škridle. Suterénne steny, schodisko v suteréne a strop nad suterénom bude železobetónový.

Technické vybavenie

vykurovanie: el. tepelné čerpadlo (alt. kotol na zemný plyn)
príprava TUV: el. zásobník tepelného čerpadla (alt. solárny ohrev)
pitná voda: napojenie na vodovodnú sieť
splašková kanalizácia: napojenie na kanalizačnú sieť
elektroinštalácia: napojenie na el. distribučnú sieť
vzduchotechnika: celoplošné vetranie priestorov vetracími stropmi, rekuperácia, bazénová jednotka

SO 01.29 Reštaurácia a piváreň 12,0 x 27,0 m (1ks)

Dispozičné a prevádzkové riešenie

Navrhovaná reštaurácia a piváreň bude obsahovať prízemie, obytné podkrovie a bude podpivničená. Na prízemí bude umiestnená reštaurácia s pivárňou, kuchyňa a sociálne zázemie pre návštevníkov a zamestnancov. V podkroví sa budú nachádzať kancelárske priestory a izby pre zamestnancov. V

suteréne bude technické zázemie a skladovacie priestory. Reštaurácia bude mať kapacitu 80 ľudí. Súčasťou reštaurácie bude aj krytá terasa v exteriéry.

Hlavné stavebné konštrukcie

Základové konštrukcie budú plošné - základové pásy s nad-základovou doskou. Obvodové konštrukcie budú drevené sendvičové panely, zastrešenie bude sedlovou strechou so sklonom strešných rovín 45°. Stropná konštrukcia nad 1.NP bude tvorená drevenými trámami, schodisko bude drevené. Strešná krytina bude plechová s imitáciou škridle. Suterénne steny, schodisko v suteréne a strop nad suterénom bude železobetónový.

Technické vybavenie

vykurovanie: el. tepelné čerpadlo (alt. kotol na zemný plyn)
príprava TUV: el. zásobník tepelného čerpadla (alt. solárny ohrev)
pitná voda: napojenie na vodovodnú sieť
splašková kanalizácia: napojenie na kanalizačnú sieť
elektroinštalácia: napojenie na el. distribučnú sieť
vzduchotechnika: celoplošné vetranie priestorov vetracími stropmi, rekuperácia

SO 01.30 Reštaurácia 12,0 x 27,0 m (1ks)

Dispozičné a prevádzkové riešenie

Navrhovaná reštaurácia bude obsahovať prízemie, obytné podkrovie a bude podpivničená. Na prízemí bude umiestnená reštaurácia, kuchyňa a sociálne zázemie pre návštevníkov a zamestnancov. V podkroví sa budú nachádzať kancelárske priestory a zázemie pre zamestnancov. V suteréne bude technické zázemie a skladovacie priestory. Reštaurácia bude mať kapacitu 90 ľudí. Súčasťou reštaurácie bude aj krytá terasa v exteriéri.

Hlavné stavebné konštrukcie

Základové konštrukcie budú plošné - základové pásy s nad-základovou doskou. Obvodové konštrukcie budú drevené sendvičové panely, zastrešenie bude sedlovou strechou so sklonom strešných rovín 45°. Stropná konštrukcia nad 1.NP bude tvorená drevenými trámami, schodisko bude drevené. Strešná krytina bude plechová s imitáciou škridle. Suterénne steny, schodisko v suteréne a strop nad suterénom bude železobetónový.

Technické vybavenie

vykurovanie: el. tepelné čerpadlo (alt. kotol na zemný plyn)
príprava TUV: el. zásobník tepelného čerpadla (alt. solárny ohrev)
pitná voda: napojenie na vodovodnú sieť
splašková kanalizácia: napojenie na kanalizačnú sieť
elektroinštalácia: napojenie na el. distribučnú sieť
vzduchotechnika: celoplošné vetranie priestorov vetracími stropmi, rekuperácia

SO 01.31 - SO 01.34 Obchod 6,0 x 6,0 m (4 ks)

Dispozičné a prevádzkové riešenie

Navrhované obchody budú jednopodlažné objekty, určené na predaj lokálnych produktov.

Hlavné stavebné konštrukcie

Základové konštrukcie budú plošné - základové pásy s nad-základovou doskou. Obvodové konštrukcie budú drevené sendvičové panely, zastrešenie bude sedlovou strechou so sklonom strešných rovín 45°. Stropná konštrukcia bude tvorená drevenými trámami. Strešná krytina bude plechová s imitáciou škridle.

Technické vybavenie

vykurovanie: el. tepelné čerpadlo (alt. kotol na zemný plyn)
príprava TÚV: el. zásobník tepelného čerpadla (alt. solárny ohrev)
pitná voda: napojenie na vodovodnú sieť
splašková kanalizácia: napojenie na kanalizačnú sieť
elektroinštalácia: napojenie na el. distribučnú sieť

SO 01.35 Vyhliadková veža 8,0 x 8,0 m (1ks)

Dispozičné a prevádzkové riešenie

Vyhliadková veža bude verejne prístupná všetkým návštevníkom a ponúkne výhľady na okolitú prírodu z novej perspektívy.

Hlavné stavebné konštrukcie

Základové konštrukcie budú plošné - základové pätky a hlavná nosná konštrukcia vyhliadkovej veže bude drevená, v prípade potreby kombinovaná s oceľovými nosnými prvkami.

Technické vybavenie

Vyhliadková veža nebude napojená na inžinierske siete, technické vybavenie bude pozostávať z bezpečnostných prvkov (zábradlia, bleskozvod, bezpečnostné piktogramy...).

SO 01.36 Miesta na kemping (1ks)

Dispozičné a prevádzkové riešenie

V juhovýchodnej časti riešeného územia na ploche cca 2200 m² bude vytvorených cca 11 miest na kemping (v stanoch, obytných príviesoch) a k tomu spoločné príslušné sociálne zázemie (sprchy, WC, kuchynka, práčovňa). Plocha na stanovanie a caravanning bude trávnatá. Súčasťou miesta na kemping budú ohniská s miestami na sedenie, parkovacie plochy, úschovňa bicyklov, WiFi...

Technické vybavenie

Každé miesto kempingové miesto bude mať pripojenie na pitnú vodu, kanalizáciu a el. prípojku.

SO 01.37 Detské ihrisko (1ks)

V rámci riešeného areálu bude na vhodnom mieste vybudované detské ihrisko s rôznymi atrakciami - preliezačky, hojdačky, detský domček, pieskovisko a pod.

Orientačné ilustračné vizualizácie navrhovaných objektov /zdroj: DUR, 2022/:

Zoznam navrhovaných stavebných objektov

SO 01.01 - SO 01.37 Izolované stavebné objekty (popis vyššie)

Ďalšie stavebné objekty (popis v kap. IV. 1 a IV. 2)

- SO 02 - Komunikácie a spevnené plochy
- SO 03 - Dažďová kanalizácia zo spevnených plôch
- SO 04 - Rozšírenie splaškovej kanalizácie + prípojky k stavebným objektom
- SO 05 - Rozšírenie vodovodu + prípojky k stavebným objektom
- SO 06 - Rozšírenie STL plynovodu + NTL prípojky k stavebným objektom
- SO 07 - Rozšírenie el. distribučnej siete + VN prípojka, trafostanica, NN prípojky

- SO 08 - Slaboprúd
- SO 09 - Verejné osvetlenie
- SO 10 - Stanovišťa zberných nádob
- SO 11 - Sadové úpravy a mobiliár
- SO 12 - Príprava územia – HTÚ.

9. Zdôvodnenie potreby navrhovanej činnosti v danej lokalite, súvislosť s inými činnosťami

Navrhovaná činnosť priestorovo aj prevádzkovo nadväzuje na existujúce činnosti v území, predovšetkým priamo nadväzuje na existujúci rekreačný areál Vršky (rekreačné ubytovanie v chalupách, reštaurácia, pivovar, wellness, detské ihriská, športovo-oddychové a poznávacie atrakcie, susedný lanový park Dino Adventure a pod.). Je odozvou na doterajšie využívanie rekreačného areálu Vršky, z ktorého vyplynuli požiadavky na jeho rozšírenie o existujúce, aj o doplnkové služby.

Navrhovaná činnosť zodpovedá podmienkam a požiadavkám platnej územnoplánovacej dokumentácie, ako aj rozvojovým záujmom sídla, s jej výstavbou sa dlhodobejšie počíta.

Vybudovaním posudzovaných objektov dôjde k rozšíreniu ponuky rekreačných a voľnočasových možností v obci. Vzhľadom na charakter navrhovaných objektov, ideálnu polohu, dobrú dopravnú dostupnosť lokality, existenciu vyhľadávaného rekreačného areálu Vršky, ako aj charakter a možnosti obce Terchová aj širšieho okolitého územia možno očakávať veľký záujem o navrhované objekty. Dotknutá lokalita má ideálne podmienky a potenciál pre navrhované využívanie. Leží v území, v ktorom, vzhľadom na prírodné, ako aj socioekonomické danosti a historický vývoj, dominuje rekreačné využívanie. Bližšie, či širšie okolie sa vyznačuje vysokým stupňom rekreačného potenciálu a patrí k najintenzívnejšie rekreačne využívaným lokalitám Slovenska. V Terchovej sú početné ubytovacie možnosti, taktiež stravovacie, obchodné, relaxačné služby tu fungujú na veľmi dobrej úrovni. Vzhľadom na vysoký potenciál územia z hľadiska rekreačného využitia, je však jestvujúca základňa ubytovacích a súvisiacich zariadení nepostačujúca a je potreba jej dobudovania.

V zmysle niekoľkých rozvojových strategických dokumentov lokálneho, ale aj regionálneho a národného významu je žiaduce rozvíjať a podporovať rozvoj kvalitnej rekreácie, ako aj lokálny trh, obchod, služby, zamestnanosť s využitím existujúceho prírodného a socioekonomického potenciálu v malých sídlach, ku ktorým obec Terchová patrí. V obci je na dobrej úrovni vybudovaná občianska vybavenosť, čo podčiarkne kvalitu pobytu v navrhovaných objektoch.

Navrhované objekty budú priestorom, ktorý ponúkne niekoľko trvalých a brigádnických pracovných príležitostí.

Navrhovaná činnosť so svojimi prevádzkami (reštaurácia, pivovar, obchodíky s lokálnymi produktami, detské ihrisko a pod.) bude tiež znamenať podporu návštevnosti a rozvoj obce.

Realizácia plánovanej výstavby, samozrejme, prinesie so sebou aj určité negatívne vplyvy, predovšetkým v podobe zdroja niektorých negatívnych javov, ako napr. záber pôdy (poľnohospodárskej), výrub drevín (predovšetkým náletových krovín), produkcia odpadov, hluku, prašnosti, emisií a pod. Tieto vplyvy budú, vzhľadom na charakter, umiestnenie a rozsah navrhovanej činnosti, málo významné. Navyše budú ošetrované odporúčanými opatreniami na ich čo najväčšiu elimináciu, aby boli z hľadiska vplyvov na životné prostredie čo najšetrnejšie a najpriateľnejšie.

Potenciálne sprievodné negatívne vplyvy súvisiace s navrhovanou činnosťou nepredstavujú riziko ohrozenia životného prostredia, jeho zložiek, obyvateľstva, jeho aktivít, zdravia, bezpečnosti a pohody. Negatívne vplyvy v súvislosti s navrhovanou činnosťou budú predstavovať únosné zaťaženie, predovšetkým lokálneho dopadu, bez významného vplyvu na životné prostredie.

V súčasnosti nie sú známe skutočnosti, ktoré by poukazovali na to, že navrhovaná činnosť by mohla mať významný negatívny kumulatívny, resp. synergický vplyv s existujúcimi, resp. plánovanými činnosťami.

Navrhované objekty budú spĺňať všetky požiadavky z hľadiska príslušných právnych predpisov.

V uvedenom kontexte možno umiestnenie plánovaných objektov považovať za realizovateľné a odôvodniteľné.

10. Celkové náklady

Predpokladané náklady sa odhadujú na 2,5 miliónov €.

11. Dotknutá obec

Dotknutou obcou je Obec Terchová.

12. Dotknutý samosprávny kraj

Dotknutým samosprávnym krajom je Žilinský samosprávny kraj.

13. Dotknuté orgány

Dotknutými orgánmi sú:

- Okresný úrad v Žiline, odbor starostlivosti o životné prostredie
- Žilinský samosprávny kraj, Žilina
- Okresný úrad v Žiline, odbor pozemkový a lesný
- Okresný úrad v Žiline, odbor krízového riadenia
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiline
- Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Žiline

Ostatnými zainteresovanými subjektami sú:

- Štátna ochrana prírody SR – Správa NP Malá Fatra

14. Povoľujúci orgán

Povoľujúcim orgánom je Obec Terchová.

15. Rezortný orgán

Rezortným orgánom sú Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky a Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky.

16. Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov

Navrhovaná činnosť bude schválená územným rozhodnutím a stavebnými povoleniami podľa Zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov.

17. Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice

Výstavba a prevádzka navrhovanej činnosti nebude mať vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice.

III. Základné údaje o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia

1. Charakteristika prírodného prostredia vrátane chránených území a prírodných zdrojov

Poloha

Za dotknuté územie je považovaná obec Terchová, k takto vymedzenému územiu sa vzťahuje celková charakteristika životného prostredia. Dotknutou lokalitou je predmetný pozemok pre navrhovanú činnosť s bezprostredným okolím.

Kataster Terchovej má rozlohu 84,54 km², je najväčším sídlom vidieckeho charakteru v okrese Žilina. Katastrálne územie Terchová má pozdĺžny tvar v smere severovýchod – juhozápad. Jeho krajné body sú ohraničené poludníkmi: 19° 2' 39'' v. g. d. (najvýchodnejší bod) a 18° 46' 59'' v. g. d. (najzápadnejší bod). Rovnobežky: 49° 16' 00'' s. g. š. (najsevernejší bod) a 49° 13' 33'' s. g. š. (najjužnejší bod). Susedí s obcami Belá, Lutiše (okres Žilina), Nová Bystrica (okres Čadca), Párnica, Zázrivá (okres Dolný Kubín), Šútovo, Turany (okres Martin).

Z prírodného hľadiska má význam poloha územia vzhľadom na geomorfologické celky, hlavne pre priestorové rozmiestnenie zrážok, náveternosť svahov, dĺžku oslnenia povrchu, ale aj rozmiestnenie dopravnej infraštruktúry a iné. V rámci katastra obce má najväčší význam horský masív Malá Fatra.

Poloha v rámci administratívnych celkov a poloha obce vzhľadom na administratívne centrá je dôležitá hlavne pre ekonomické aktivity obyvateľstva a spádovosť územia k jednotlivým administratívnym centrá. Z tohto hľadiska kataster obce Terchová na makroregionálnej úrovni Slovenska patrí do Žilinského kraja a okresu Žilina. Územným spádovým centrom vyššieho rádu je mesto Žilina, vzdialené 25 km.

Poloha obce vzhľadom na dopravné koridory a hlavné dopravné trasy je dôležitá pre dostupnosť obce z iných miest, resp. dostupnosť z obce do iných obcí. Z regionálneho pohľadu cez obec Terchová prechádza cesta II/ 583, ktorá zabezpečuje spojenie obce s regionálnymi centrami – Žilinou a Dolným Kubínom.

Geomorfologické a geologické pomery

Podľa členenia do geomorfologických jednotiek leží záujmové územie v provincii Západné Karpaty, subprovincii Vnútorne Západné Karpaty, vo Fatransko-tatranskej oblasti, na kontakte Žilinskej kotliny, podcelku Varínske Podolie a Malej Fatry, podcelku Krivánskej Fatry, časti Rozsutce. Do katastra Terchovej zasahuje aj Kysucká vrchovina.

Z morfografického hľadiska sa tu nachádza všetkých päť morfograficko-morfometrických typov reliéfu: roviny, pahorkatiny, vrchoviny, hornatiny, ale aj veľhornatiny. Celé územie Terchovej zasahuje do vysočinového stupňa (nad 300 m n. m.).

Geologická stavba je podkladom pre širokú paletu typov reliéfu. V Kysuckej vrchovine, ktorá je budovaná flyšovými horninami sa nachádzajú bradlá a bradlové tvrdoše, ktoré vystupujú na povrch z pomerne mäkkšieho podkladu. Taktiež vďaka podložíu sa tu nachádza reliéf erózných brázd, pretože flyšové horniny sú náchylnejšie na eróziu. V bezprostrednom okolí rieky Varínky a na dne kotliny je

reliéf rovín a nív. Postupne smerom k pohoriam prechádza reliéf do pahorkatinného typu. Najmä na svahoch Malej Fatry možno pozorovať morfológicky výrazné stráne, ktoré sú podmienené zlomovou tektonikou. V Kysuckej vrchovine, ako už názov napovedá, prevláda vrchovinový až hornatinový typ reliéfu. Vysočinový podhľad až veľhorský typ reliéfu sa vyskytuje iba v Malej Fatre.

Z morfoštruktúrneho hľadiska sú Malá Fatra a Kysucká vrchovina pozitívne morfoštruktúry a Žilinská kotlina je negatívna morfoštruktúra.

Žilinská kotlina je negatívnou kotlinovou morfoštruktúrnou depresiou peripieninského (pribradlového) lineamentu, ohraničenou pozitívnymi morfoštruktúrami – na juhu Malá Fatra Fatransko-tatranskej oblasti a na severe Kysucká vrchovina Stredných Beskýd.

Žilinská kotlina je budovaná monotónnym súvrstvom vnútrokarpatského flyšu. Jedná sa o treťohorné horniny (paleogénne súvrstvia ílovcov a prachovcov a slienitých ílovcov a prachovcov s lavicami pieskovcov). Ílovce sú v prevahe, alebo v rovnováhe s pieskovecami. Kotlina prechádza do Malej Fatry mezozoickými horninovými komplexmi, najmä vápencami a dolomitmi stredného chočského príkrovu, vyskytujú sa tiež vápnité bazálne zlepence. Kotlinová výplň je z prevažnej väčšiny prekrytá mladšími, kvartérnymi (štvrtohory) uloženinami rôznych genetických typov. Medzi najrozšírenejšie patria riečne terasy tvorené štrkami, pieskami a hlinami z rôzneho obdobia štvrtohôr a rôznej mocnosti. Rozsiahla časť je pokrytá rôzne mocnými pokrovmi deluviálnych a eluviálno-deluviálnych sedimentov (hlinité, hlinito-piesčité, hlinito-kamenité, piesčito-kamenité až balvanovité svahoviny a sutiny). Hrúbka hlinito-kamenitých a piesčito-kamenitých svahovín je premenlivá a závisí od expozície svahov. Celkove prevládajú hrúbky 2 – 3 m a zväčša nepresahujú 5 m. Na dnách dolín sú fluviálno-deluviálne sedimenty, na nivách fluviálne sedimenty (hliny, piesčité a štrkovité hliny).

Malá Fatra je vrásovo-blokovým jadrovým pohorím. Začalo sa dvíhať v priebehu pliocénu a kvartéru, pri zdvíhaní sa vytvorila antecedentná dolina Váhu (Strečniansky prielom). Ďalším je Zázrivský prielom. Nad hornou hranicou lesa je hôľny typ reliéfu, Krivánska Fatra má bralno-hôľny ráz. Prebiehajú reliéfovotvorné procesy s intenzívnym mrazovým zvetrávaním a pohybmi svahových hmôt (gelivácia, soliflukcia, osypy, lavíny, mury...). V pleistocéne tu bolo niekoľko karových ľadovcov v oblasti Chleba, Veľkého Rozsutca a Veľkého Kriváňa. Podhľadná oblasť sa vyznačuje niekoľkými štruktúrnymi typmi: chočské príkrovové trosky, monoklinálne chrbty a hrebene. Monoklinálne hrebene sú rozťaté tiesňavami. Na strmé svahy tiesňav sa viažu bralnaté útvary, miestami skalné mestá. Povrchovú tvárnosť spestrujú aj krasové tvary. Člení sa na podcelky a časti: SV – Krivánska Fatra, Rozsutec, Štefanovská kotlina, Krivánske Veterné hole, Osnica; JZ – Lúčanská Fatra, Lúčanské Veterné hole, Kýčery, Kľak, Vrícka kotlina, Martinské predhorie.

Malá Fatra je budovaná jednotkami jadra, na ktorom ležia usadené horniny tvoriace sedimentárny obal a jednotky presunutých príkrovov. Jadro pohoria je zložené z kryštálických hornín. Sú to predovšetkým prvohorné hlbinné vyvreliny, ako napríklad žuly. Predstavujú najstaršie stavebné jednotky pohoria. Neskoršími horotvornými procesmi boli deformované a pozdĺž tektonických línií potom vyzdvihnuté aj s celým súborom hornín, ktoré boli na jadro usadzované alebo nasunuté. Na kryštálickom jadre takto ležia zvrásnené prvohorné a druhohorné horniny sedimentárneho obalu, najmä kremence, pieskovce a zlepence, ale aj slienité vápence, vápence i dolomity. Ďalšou stavebnou jednotkou jadrových pohorí sú druhohorné príkrovy. Aj tieto sedimenty boli prevrásnené, no v dôsledku veľkých tlakov boli odtrhnuté od koreňovej zóny, v ktorej vznikali a nasunuté na jadro s obalom usadených hornín. Telesá príkrovov sú zložené z mäkkých slienitých hornín - križňanský príkrov a z odolných vápencov a dolomitov - chočský príkrov.

Vďaka vyššie spomenutým skutočnostiam je v obci Terchová veľká pestrosť geomorfologických foriem reliéfu. Najviac viditeľnými, a pre Terchovú charakteristickými, formami sú príkrovové trosky masívov Veľkého a Malého Rozsutca, Bobôt a Sokolia. Medzi nimi sa nachádza erózna kotlina Štefanovej, ktorá

vbieha až do Vrátnej doliny. V masívoch Rozsutcov sa nachádzajú doliny kaňonovitého charakteru, tiesňavy, jaskyne a skalné mestá.

Dotknutá lokalita leží na prechode georeliéfu charakteru stredne členitej kotlinovej pahorkatiny až vrchoviny do hornatinového georeliéfu vrcholu Boboty. Nadmorská výška dotknutej lokality sa pohybuje od cca 590 m n.m. do 630 m n.m. na svahu priemerného sklonu 3-12°, južnej až juhovýchodnej orientácie. Georeliéf bezprostredne dotknutej lokality nemá antropogénny charakter, v tesnej blízkosti však sú antropogénne terasy, ako pozostatok niekdajšieho úzkopásového hospodárenia.

Na dotknutej lokalite sa vyskytujú eluviálno-deluviálne sedimenty. Ide o sedimenty plošného zmyvu, soliflukcie, lokálne o gravitačné (zosunuté) sedimenty. Reprezentované sú polygenetickými ílmi a ílmi s prímiesou sutí vápenca, pieskovca, resp. slieňovcových a ílovitých bridlíc. Hlbšie pribúda úlomkovitého sutinového materiálu a sedimenty majú charakter kamenitej sutiny. Veľkosť a tvar úlomkov závisí od pôvodného materiálu — najmenšie doštičky a ploché úlomky (3 x 1,5 x 0,5 cm) sú tvorené ílovcami, väčšie úlomky (5 x 3 x 1 cm) sú tvorené slieňovcami, kusové, hranolovité úlomky (20 x 5 x 2 cm) sú tvorené vápnitými pieskovicami a vápencami. Ich mocnosť predstavuje 2 m v hornej časti svahu, pričom hrúbka smerom k úpätiu svahu rastie, až do 5 m. V podloží sú paleogénne bazálne zlepenice. Podľa inžiniersko-geologického členenia patrí územie do rajónu deluviálnych sedimentov, ktoré sú relatívne tenké, pod pokrovom sú predkvartérne sedimenty, v rámci rajónu vápencovo-dolomitických hornín.

Z geodynamických javov širšie okolie postihujú zosuvy (schematická mapa svahových deformácií je v prílohe Zámeru). Zosuvné územia sú viazané prevažne na flyšoidné alebo ílovcovo-slieňovcové komplexy paleogénu a mezozoika. Tento predkvartérny podklad spôsobuje zosúvanie sa svahových sedimentov, len zriedka zasahujú šmykové plochy aj do zvetraných hornín podkladu. K rizikovým oblastiam patrí tektonický styk jadrových pohorí s kotlinami a ostatné zlomové poruchy, na ktorých sa prejavuje neotektonický pohyb (1 - 3 mm/rok) a oblasti zvýšenej seizmicity. Bez ohľadu na litologicko - petrografický typ horniny a jeho stupeň zvetrania je vysoké riziko svahovej deformácie vplyvom antropogénnych činiteľov. Prevažná časť zosuvov má charakter plošných zemných prúdov, s charakteristickou odtrhovou hranou. K ostatným svahovým deformáciám patria blokové rozsadliny zvetralých skalných a poloskalných hornín, kamenito - bahnité prúdy, opadávanie, skalné rútenie, lavíny, zliezanie a iné procesy svahovej modelácie. Výrazne k degradácii územia prispieva erózia na vegetáciou nechránených svahoch hlavne vo vysokých polohách, kde je často skombinovaná aj so zošľapávaním na turistických chodníkoch. Vytváranie erózných rýh je viazané na nespevnené sedimenty terciéru, prípadne kvartérne pelitické sedimenty s väčšou mocnosťou a miernym sklonom svahu. Ich najväčšia početnosť je zistená vo vonkajšom flyšovom pásme. Prejavy erózie sú viditeľné najmä po prudkých príválových dažďoch. V najvyšších polohách je reliéf opracovávaný aj činnosťou snehu a mrazu.

Priamo na dotknutej lokalite výskyt geodynamických javov nebol preukázaný, v blízkosti je zosuvný svah. V susedstve dotknutej lokality bol pre potreby výstavby existujúceho rekreačného areálu Vršky zrealizovaný inžiniersko-geologický prieskum (Rybáriková et al., 2007). Uvádza sa v ňom, že okolité územie sa vyznačuje plytkými, ale početnými svahovými deformáciami. Sú dôsledkom anomálií v zrážkovej činnosti a nevhodných antropogénnych zásahov do svahov. Predpokladané šmykové plochy sú na rozhraní kvartéru a paleogénneho podkladu, resp. na rozhraní zvetralinového plášťa a zdravého podkladu (potenciálne šmykové plochy sú v hĺbke cca 2 – 3 m pod úrovňou terénu).

V ďalších etapách projektovej prípravy navrhovanej činnosti bude zrealizovaný inžiniersko-geologický prieskum.

Dotknutá lokalita sa nachádza v rajóne s predpokladanou zvýšenou seizmickou intenzitou, kde zemetrasenie môže dosiahnuť 7° podľa stupnice MSK-64. Najbližšie epicentrum zemetrasenia o sile 8°

MSK-64 sa nachádza v okolí Žiliny (Minčol). Patrí do zdrojovej oblasti 2 seizmického rizika a priraduje sa jej základné seizmické zrýchlenie $a_r = 1,0 \text{ m/s}^2$.

Podľa mapy radónového rizika sa dotknutá lokalita nachádza v zóne nízkeho až stredného radónového rizika (podľa <https://apl.geology.sk/radio/>).

Na dotknutej lokalite, ani v jej relevantnom okolí, sa nenachádzajú staré banské diela (podľa <https://apl.geology.sk/geofond/sbd/>).

Na dotknutej lokalite, ani v jej relevantnom okolí, sa nenachádzajú skládky odpadov (podľa <https://apl.geology.sk/skladky/>).

Na dotknutej lokalite, ani v jej relevantnom okolí, sa nenachádzajú environmentálne záťaže (podľa <https://envirozataze.enviroportal.sk/>).

Na dotknutej lokalite, ani v jej relevantnom okolí, nebola zaznamenaná kontaminácia horninového prostredia.

Na dotknutej lokalite, ani v jej relevantnom okolí, sa nenachádza žiadne ložisko nerastných surovín (podľa <https://apl.geology.sk/geofond/loziska2/>).

Pedologické pomery

Pôdy zodpovedajú pôdotvornému substrátu. V širšom okolí dominujú kambizeme modálne, pseudoglejové a rendzinové, na karbonatické podlažia sa viažu rendziny, na fluvialne sedimenty fluvizeme. Lokálne sa vyskytujú pseudogleje, gleje, v bralných častiach Malej Fatry litozeme. V antropogénne pretvorených územiach sú to rôzne kultizemné subtypy vyššie uvedených pôdných typov až modálne kultizeme a antrozeme.

Dotknutá lokalita leží na okraji zastavaného územia obce, kde pôdy boli dlhodobou a intenzívnou antropogénnou činnosťou viac či menej pozmenené až pretvorené. Na lokalite sa vyskytujú kambizeme kultizemné, pseudoglejové, zo svahových hĺn, stredne ťažké až ťažké, lokálne veľmi ťažké. Zrnitosť sú to spravidla ílovito-hlinité pôdy, menej časté sú hlinité a piesočnato-hlinité pôdy. Pôdy predmetnej lokality sú ílovito-hlinité, stredne hlboké až hlboké (až do 120 cm), slabo kamenité (s obsahom skeletu 10 – 25%). Humusová vrstva má na dotknutej lokalite hrúbku 0,10 – 0,30 m.

Klimatologické pomery

Klimatické pomery obce Terchová treba charakterizovať v súvislosti s polohou katastra na rozhraní kotliny a pohoria.

Klimaticky patrí dotknuté územie do chladnej oblasti. Leží na prechode okrsku mierne chladného veľmi vlhkého do studeného horského veľmi vlhkého. Smerom k Malej Fatre sa klíma mení na chladnú horskú, pre ktorú sú charakteristické nižšie teplotné a vyššie zrážkové priemery a malá inverzia teplôt.

Vzhľadom na kotlinový charakter územia je pre danú oblasť významný pomerne značný rozkyv teplotných charakteristík (ročná amplitúda priemerných mesačných teplôt vzduchu činí 19,5 až 21 °C).

Priemerné ročné teploty vzduchu sa tu pohybujú v rozsahu 6,7 - 8,1°C. V júli sa priemerné mesačné teploty vzduchu pohybujú v rozpätí 16 - 17 °C, v januári sa priemerná mesačná teplota vzduchu pohybuje od -3,5 do -6,0 °C. V zimnom polroku sa v tejto oblasti vyskytuje v priemere 35-40 ľadových dní, v ktorých maximálna teplota vzduchu klesá pod 0 °C a 125 - 138 mrazových dní, v ktorých minimálna teplota vzduchu klesá pod 0 °C. Priemerné ročné úhrny zrážok dosahujú 750 - 850 mm. Najvyššie priemerné mesačné úhrny zrážok sa vyskytujú v júni a v júli, 95 - 105 mm.

Snehová pokrývka sa vytvára v priemere od polovice novembra a udržiava sa v priemere do konca marca. Trvanie snehovej pokrývky je v priemere v 65-75 dňoch. Priemerné výšky snehovej pokrývky pri februárovom vrchole zimy dosahujú od južných k severným oblastiam 15-30 cm a maximálne výšky snehovej pokrývky od 65 až do 90 cm, priemerná výška snehovej pokrývky je 38 cm.

Prevládajúce prúdenie vzduchu je zo severného a južného smeru, časté je tiež juhozápadné prúdenie. Za rok sa v priemere v predmetnom území vyskytuje 33 – 50 % situácií s bezvetrím až veľmi slabým prúdením vzduchu o priemerných rýchlostiach do 1 m.s^{-1} . Veľká početnosť bezvetria a slabé priemerné mesačné a ročné rýchlosti vetra v rozsahu $1,0 - 2,0 \text{ m.s}^{-1}$ dokumentujú celkovú malú veternosť údolných oblastí Žilinskej kotliny a to prevažne vo večernej až rannej dobe. Táto veľmi slabá veternosť sa podieľa na zhoršených rozptylových podmienkach. Priemerná rýchlosť vetra je okolo $1,3 \text{ m.s}^{-1}$, čo predstavuje menej veternú oblasť Slovenska.

Dotknuté územie je náchylné na častý výskyt hmiel, a tým aj zhoršených rozptylových podmienok v priemere v 80 - 90 dňoch. Hmly sa vytvárajú predovšetkým v jesennom a zimnom období. Hmly sa v zimnom polroku vytvárajú v priemere v 7 - 11 dňoch, v jarných mesiacoch v priemere v 2 - 4 dňoch. K tvorbe hmiel dochádza najčastejšie v priebehu noci a k ich rozrušovaniu zväčša v skorých dopoludňajších hodinách. V letnom polroku hmly trvajú počas dňa zväčša 3 - 5 hodín, v zimnom polroku 7 - 13 hodín a v roku v priemere 827 hodín.

Hydrologické a hydrogeologické pomery

Povrchová voda

Hlavným tokom územia je Váh. Hydrologicky patrí širšie územie do povodia Váhu, č. hydrologického povodia 4-21.

Najbližším vodným tokom predmetnej lokality je Varínka a prítok Biely potok. Priemerný mesačný prietok Varínky je $3,215 \text{ m}^3.\text{s}^{-1}$.

Povodie Varínky, ktorá pramení vo Vrátnej doline pod Chlebom, odvodňuje približne 3/4 územia obce Terchová. Čiastočne na územie obce zasahuje aj povodie Zázrivky, ktorá odvodňuje východnú časť územia do rieky Orava a následne do Váhu. Rozvodie medzi týmito čiastkovými povodiami sa nachádza medzi Terchovou a Zázrivou v sedle Rovná hora. Významnejšie prítoky Varínky v tejto oblasti sú toky Struháreň, Biely potok, Stohový potok.

Varínka je zaradená k vodohospodársky významným vodným tokom.

Podľa režimu odtoku patria tieto vodné toky do stredohorskej oblasti a vyznačujú sa snehovo-dažďovým typom režimu odtoku, najvyššie vodné stavy majú v apríli, najnižšie v januári-februári, podružné minimum je v jesenných mesiacoch (september-október).

Podzemná voda

Hydrogeologické pomery skúmaného územia sú podmienené geologickou stavbou, morfológiou územia a klimatickými pomermi.

Podľa Hydrogeologickej rajonizácie Slovenska dotknuté územie patrí do hydrogeologického regiónu mezozoikum bradlového pásma a paleogén v povodí Varínky, príslušné časti Malej Fatry spadajú do regiónu mezozoikum a kryštalinikum Kriváňskej Fatry.

Podzemné vody v kotlinovej časti širšieho okolia sú dopĺňané striedavo podzemnými vodami zo susedných pohorí a z riek (prevažne na nive), v oblasti Malej Fatry iba zo zrážok.

Podzemné vody prislúchajúcej kotlinovej časti územia sú puklinovo-vrstevnaté až puklinovo-krasové, so zásobnosťou $4,1$ až 6 l.s^{-1} na 1 km^2 .

Vzhľadom na reliéf a relatívne málo priepustné zeminy v povrchovej časti svahu na dotknutej lokalite prevažuje povrchový odtok nad infiltráciou. Vodonosnou, nepriepustnou vrstvou v lokalite sú série paleogénnych ílovcov, slieňovcov, pieskovcov, vápnitých pieskovcov a vápencov. V neporušenom stave sú pre vodu prakticky nepriepustné. Zvetrané sú čiastočne priepustné, no spravidla len v prípade prevažujúcich vápencových a pieskovcových polôh, zvetraných na sute. Výplň v sutinovom materiáli je ílovito-hlinitá, čo znižuje jeho priepustnosť. Zvetrané ílovce a slieňovce sú vzhľadom na svoju zrornosť takmer nepriepustné. Naopak, zvetrané pieskovce a vápence rozrušené na rozpukané polohy a sutinu, pokiaľ vytvárajú mocnejšie vrstvy sú priepustné (puklinové prostredie) a voda nimi rýchlo infiltruje do hlbších zón. Odtiaľ sa na povrch dostáva prostredníctvom údolných, vrstvených či sutinových prameňov.

Z uvedeného vyplýva, že podzemná voda sa v lokalite nevyskytuje vo forme súvislého horizontu. Vyskytuje sa v rôznych výškových úrovniach. Niekde tvorí hneď od povrchu zamokreniny a močaristé plochy (prevaha ílovitých, nepriepustných zemín), niekde rýchlo vsiakne (prevaha sutín) a do hĺbky 5 - 6 m sa vôbec neobjaví. Miestami sa vyskytuje vo forme priesakov, výverov a pramienkov rôznej intenzity. V takejto forme sa môže vyskytovať pri zemných prácach a rôznych, najmä hlbších výkopoch.

Z rozboru vzoriek vody z realizovaného inžiniersko-geologického prieskumu na susednom existujúcom areáli Vršky (Rybáriková et al., 2007) a na pozemku Relaxačno-informačného centra (Rybáriková, 2005) a vzorky (1820/2005) vyplýva že voda je slabo alkalická, dosť tvrdá, stredne mineralizovaná. Analyzované vzorky vody nemajú agresívne účinky na betón a železo (podľa základných ukazovateľov STN 73 1215, resp. 03 8375 - tvrdosť, pH, agresívny CO_2 , Mg^{2+} , NH_4^+ , SO_4^{2-} , Cl). Vodivosť vody - konduktivita (485, resp. 529 $\mu\text{S}/\text{cm}$) zvyšuje agresivitu vody na železo až na stupeň IV - veľmi vysoká).

Na dotknutej lokalite sa nachádza vodný zdroj, z ktorého je zásobovaných niekoľko najbližších domácností.

Širšie okolie záujmového územia nie je významné z hľadiska výskytu minerálnych a termálnych vôd.

Hladina podzemnej vody hladina podzemnej vody sa predpokladá pod úrovňou základových škár stavebných objektov resp. výkopov.

V ďalších etapách projektovej prípravy navrhovanej činnosti bude zrealizovaný hydrogeologický prieskum.

Biotické pomery

Potenciálna prirodzená vegetácia

Stav vegetácie, ktorá by sa v budúcnosti vytvorila na danom území, keby človek prestal svojou činnosťou ovplyvňovať vegetačný kryt, predstavuje potenciálna prirodzená vegetácia. Ideálnym stavom je, keď sa reálna vegetácia svojim druhovým zložením čo najviac približuje potenciálnej prirodzenej vegetácii.

Na dotknutej lokalite potenciálnu prirodzenú vegetáciu predstavujú bukové lesy kvetnaté - táto jednotka zahŕňa klimaxové (konečné) štádium. Nachádza sa na hranici podhorského a horského stupňa na takmer všetkých druhoch geologického podložia, s výbornými, hlbokými, intenzívne prehumóznenými pôdami s bohatým bylinným podrastom. Vyskytujú sa v nadmorských výškach okolo 500 – 900 m n. m. V stromovej etáži sú zastúpené dreviny ako dub zimný (*Quercus petraea*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*), javor mliečny (*Acer platanoides*), brest horský (*Ulmus glabra*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), buk lesný (*Fagus sylvatica*) atď. Z krovín bývajú zastúpené najmä baza čierna (*Sambucus nigra*), bršlen európsky (*Euonymus europaea*), zemolez obyčajný (*Lonicera xylosteum*). Bylinná etáž sa vyznačuje vysokou pokrývnosťou s druhmi marinka voňavá (*Galium odoratum*), pakost smradľavý (*Geranium robertianum*), ostružina srstnatá (*Rubus hirtus*), veronika horská (*Veronica*

montana), bažanka trvác (*Mercurialis paxii*) a iné. Na území obce Terchová sa ešte takéto spoločenstvá nachádzajú, no prevažná časť z nich bola odlesnená a premenená na lúky a pasienky, prípadne zastavané plochy. Bukové kvetnaté lesy prechádzajú v bukové lesy v horských polohách – v niektorých prípadoch zasahujú tieto spoločenstvá až na hornú hranicu lesa. Vyhovujú im prevažne teplotne stálejšie severné svahy. Nachádzajú sa v oblasti Zázrivej a Vrátnej doliny, ako aj Rozsutcov. Horná hranica výskytu je okolo 1300 m n. m. Z druhov sa tu nachádzajú v stromovej etáži buk lesný (*Fagus sylvatica*), smrek obyčajný (*Picea abies*), jedľa biela (*Abies alba*). Kroviny: zemolez čierny (*Lonicera nigra*), baza červená (*Sambucus racemosa*), vrba rakytová (*Salix caprea*). Byliny: kyslička obyčajná (*Oxalis acetosella*), kamzičník rakúsky (*Doronicum austriacum*) a iné. Smrekovo-borovicové lesy a ostrevkové spoločenstvá - tvoria skupinu klimaxového komplexu skalných mačinových spoločenstiev. Vyskytujú sa hlavne v oblasti Rozsutcov, Bobôť a Sokolia. Z drevín sú prítomné hlavne borovica lesná (*Pinus sylvestris*), smrek obyčajný (*Picea abies*), mukyňa obyčajná (*Sorbus aria*), jarabina vtáčia (*Sorbus aucuparia*), smrekovec opadavý (*Larix decidua*) a iné. Kroviny sú zastúpené druhmi: borievka obyčajná (*Juniperus communis*), hloh obyčajný (*Crataegus laevigata*). Z bylín sa v týchto spoločenstvách nachádzajú ostrevka vápnomilná (*Sesleria albicans*), ostrica biela (*Carex alba*), horec luskáčovitý (*Gentiana asclepiadea*), brusnica pravá (*Vaccinium vitis idaea*), plamienok alpský (*Clematis alpina*) a iné.

Na území Terchovej tvoria potenciálnu prirodzenú vegetáciu aj ďalšie spoločenstvá - javorové lesy v horských polohách, jedľové a jedľovo-smrekové lesy, smrekové lesy čučoriedkové, subalpínske kosodrevinové spoločenstvá na kyslých substrátoch.

Reálna vegetácia

Dotknuté územie možno v rámci fyto geografického členenia zaradiť do Kryštálicko-druhohornej oblasti, ktorú tvorí okres Žilinská kotlina so severným podokresom, ďalej okres Malá a Veľká Fatra s podokresom Krivánska Fatra a obvodmi Krivánske veterné hole, Osnica, Rozsutec, Boboty a Sokolie.

V území sú zastúpené prevažne karpatské druhy rastlín, od juhozápadu a juhu sem prenikajú aj panónske, teplo a suchomilnejšie druhy, z ktorých mnohé tu majú severnú hranicu ich výskytu. Vzhľadom na geologické podložie sa tu vyskytujú ako kyslomilnejšie, tak aj vápnomilné druhy. Pestrejšia floristická skladba sa nachádza na vápencovom podklade.

V druhovom zložení rastlinstva sa odráža aj stupňovitá členitosť územia. V širšom okolí dotknutého územia sa vyskytujú v najnižších polohách dubovo-hrabové lesy, siahajúce do nadmorskej výšky približne 500 m n. m., nad nimi bukovo-jedľové lesy zhruba do výšky 1000 m n. m. na mnohých miestach so značne pozmenenými porastmi, často so smrekom, na slnečných expozíciách aj s borovicou. Ešte vyššie do výšky 1300, resp. 1500 m n. m. sa nachádzajú jedľovo-smrekové až smrekové lesy a nad 1500 m n. m. kosodrevina. Najvyššie polohy zaberá subalpínsky stupeň. Azonálne spoločenstvá sa viažu na skalnaté a sutinové stanovištia, kde sú prevažne javorové a borovicové lesy, pozdĺž vodných tokov sú lužné spoločenstvá dominantne vrbovo-jelšových lesov. Značný počet rastlinných druhov sa nachádza v nelesných ekosystémoch, ktoré reprezentuje široká škála rastlinných spoločenstiev skál a sutín, pramenísk, slatín, rašelinísk, močiarov, lúk a pasienkov, nad hornou hranicou rozšírenia kosodreviny sa nachádzajú v najvyšších horských polohách prirodzené alpínske lúky. V alúviách riek sa ešte miestami zachovali mezofilné lúky.

Územie Malej Fatry sa vyznačuje pestrou flórou (viac ako 1100 rastlinných druhov, vyskytuje sa tu mnoho vzácných, chránených a ohrozených druhov, vrátane reliktov a endemitov. Napr. očianka stopkatá (*Euphrasia stipitata*), alchemilka Sojákova (*Alchemilla sojakii*), jarabina Margittaiova (*Sorbus margittaiana*), alchemilka panenská (*Alchemilla virginea*). Z druhov európskeho významu tu rastie poniklec slovenský (*Pulsatilla slavica*), prilbica tuhá moravská (*Aconitum firmum subsp. Moravicum*) a ďalšie. Žilinský kraj je charakteristický najbohatším výskytom mokradí, slatín, prechodných ale najmä vrchoviskových rašelinísk na Slovensku. Na prirodzené i poloprirodzené nelesné spoločenstvá sa viaže

výskyt mnohých vzácných, reliktných a ohrozených druhov rastlín, bohato je zastúpená čeľaď *Orchidaceae*. Na území Malej Fatry rastie polovica všetkých druhov orchideí vyskytujúcich sa na Slovensku. Veľmi zaujímavé, nielen po floristickej stránke, boli početné travertíniská, viazané na vývery minerálnych vôd. Väčšina z nich bola v minulosti zničená negatívnymi ľudskými zásahmi, najhodnotnejšie a najmenej poznačené ľudskou činnosťou predstavuje PR Močiar s výskytom celého radu kriticky ohrozených druhov rastlín.

Stav reálnej vegetácie je v obci Terchová a v jej bezprostrednom okolí do veľkej miery ovplyvnený ľudskou činnosťou. Z pôvodných rastlinných lesných spoločenstiev sa zachovali miestami len zvyšky, alebo boli nahradené lúkami, pasienkami, poľami a zástavbou.

Dotknutá lokalita predstavuje trvalé trávne porasty porastené stromovou a krovinnou vegetáciou. Na lokalite bol zaznamenaný výskyt nasledovných druhov drevín (stromov a krov): smrek obyčajný (*Picea abies*), borovica lesná (*Pinus sylvestris*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*), buk lesný (*Fagus sylvatica*), breza biela (*Betula pendula*), ruža šípová (*Rosa canina*), slivka trnková (*Prunus spinosa*), borievka obyčajná (*Juniperus communis*), čremcha obyčajná (*Prunus padus*), drieň obyčajný (*Cornus mas*), svíb krvavý (*Swida sanguinea*). Smrek má výraznú dominanciu. V bylinnom podraсте prevládajú: smlz trstovitý (*Calamagrostis arundinacea*), žihlava dvojdomá (*Urtica dioica*), silenka nadutá (*Silene inflata*), ľubovník bodkovaný (*Hypericum perforatum*) tiež druhy z čeľade *Daucaceae*. Na časti dotknutej lokality sa môže vyskytovať biotop európskeho významu LK1 – nížinné a podhorské kosné lúky. V r. 2008 pri terénnom mapovaní pre potreby existujúceho rekreačného areálu Vršky, bol na susednej lokalite zaznamenaný výskyt tohto biotopu vo výrazne degradovanom stave. Celá lokalita je výrazne antropogenizovaná (hospodárske využívanie, voľný pohyb turistov na frekventovanej trase od sochy Jánošíka k amfiteátru, susedstvo súvislej sídelnej zástavby atď.). Biotop LK1 je spravidla zároveň aj biotopom národne významných druhov *Gladiolus imbricatus*, *Gymnadenia densiflora*, *Dactylorhiza fuchsii*, *Orchis mascula*, *Traunsteinera globosa* a prioritného druhu európskeho významu *Campanula serrata*. Pri terénnom prieskume tieto druhy neboli zaznamenané, pozemok nie je pravidelne kosený, dlhodobo zarastá náletovou vegetáciou, je územnoplánovacou dokumentáciou obce určený na zastavanie. Biotop LK1 je početne rozšírený na území celého Slovenska, takéto biotopy sa vyskytujú v lúčnych biotopoch na viacerých lokalitách taktiež v k.ú. Terchová. ŠOP SR v súvislosti so zásahom do týchto biotopov vo svojom stanovisku (list č.: NPMF/867/2007/2, zo dňa 16. 10. 2009) stanovila náhradné revitalizačné opatrenia na vytipovanej lokalite v k. ú. Terchová o výmere 6 ha, na ktorej sa nachádza rovnaký typ biotopu, s následnou trvalou starostlivosťou o vybranú lokalitu. Uvedené riešenie sa v stanovisku odôvodnilo skutočnosťou, že predmetné druhy národného významu sa vyskytujú v lúčnych biotopoch Lk1 aj na iných lokalitách v k. ú. Terchová a teda, že v prípade realizácie revitalizačných opatrení, ktoré povedú k obnove a udržiavaniu národného biotopu týchto druhov, nedôjde výstavbou k významnému narušeniu populácií týchto druhov na území k. ú. Terchová. Revitalizačné opatrenia boli navrhovateľom realizované po určenú dobu 5 rokov na lokalitách Terchová – Štefanová, Terchová – Zlatné a Terchová – Príslop, ktoré plnia funkciu náhradných biotopov uvedených druhov.

V Terchovej bol zaznamenaný výskyt invázneho druhu boľševník obrovský (*Heracleum mantegazzianum*), na dotknutej lokalite jeho výskyt nebol preukázaný.

Živočíšstvo

Z hľadiska zoogeografického členenia patrí dotknuté územie do provincie listnatých lesov, podkarpatského úseku a provincie stredoeurópskych pohorí, podprovincie karpatských pohorí a západokarpatského úseku.

Živočíšstvo je charakterizované podľa prostredia, v ktorom žije. Biotopy v širšom okolí dotknutej lokality sú výrazne ovplyvnené činnosťou človeka. Lokalita je situovaná na prechode z lesných biotopov

do biotopov ľudských sídlisk. Územie bolo odlesnené a premenené na sekundárne lúky, pasienky a polia.

V živočíšnych spoločenstvách lúk a pasienkov sa hojne vyskytujú mnohé bezstavovce (*Evertebrata*). Byliny, trávny i kríky využívajú viaceré druhy pavúkov (*Araneae*), Bohato zastúpený je hmyz (*Insecta*). Z chrobákov (*Coleoptera*) sú to napríklad kvetomilné fuzáče (*Phytoecia coerulea*, *Phytoecia pustulata*, *Phytoecia cylindrica*), májka fialová (*Meloe violaceus*), chrústik letný (*Amphimallon solstitiale*), viaceré druhy bystruškovitých (*Carabidae*), liskavkovitých (*Chrysomelidae*) a pod., čmeliaky (*Bombidae*), motýle, najpočetnejšou čeľadťou sú babôčkovité (*Nymphalidae*). Z obojživelníkov sa vyskytujú najmä ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*), ropucha zelená (*Pseudoeupodalea viridis* = staršie meno *Bufo viridis*), z plazov najmä jašterica krátkohlavá (*Lacerta agilis*) a užovka hladká (*Coronella austriaca*). Charakteristickými druhmi vtákov sú škovránok poľný (*Alauda arvensis*), škovránok stromový (*Lullula arborea*), prhl'aviar čiernohlavý (*Saxicola torquata*), prhl'aviar červenkastý (*Saxicola rubetra*). Z cicavcov je početný hlodavec hraboš poľný (*Microtus arvalis*), liška hrdzavá (*Vulpes vulpes*), toto prostredie využívajú mnohé druhy žijúce v lesoch, v ktorých nachádzajú potravu, napríklad jelene (*Cervinae*), srnce (*Capreolus*) a najmä diviaky (*Sus* - svine divé). Živočíšne spoločenstvo ľudských sídlisk tvoria ropucha zelená (*Bufo viridis*), menej ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*) a skokan hnedý (*Rana temporaria*). Z plazov žije najmä v záhradách a parkoch jašterica krátkohlavá (*Lacerta agilis*), užovka obojková (*Natrix natrix*) a slepúch východný (*Anguis colchica*), myš domová (*Mus musculus*), potkan hnedý (*Rattus norvegicus*), tchor tmavý (*Mustela putorius*), lasica myšožravá (*Mustela nivalis*), hranostaj čiernochvostý (*Mustela erminea*), jež bledý (*Erinaceus concolor*), krt podzemný (*Talpa europaea*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*), vrabec domový (*Passer domesticus*), žltouchvost domový (*Phoenicurus ochruros*), drozd čierny (*Turdus merula*), straka čiernozobá (*Pica pica*), lastovička obyčajná (*Hirundo rustica*), beloritka obyčajná (*Delichon urbica*), trasochvost biely (*Motacilla alba*), škorec obyčajný (*Sturnus vulgaris*), plamienka driemavá (*Tyto alba*), sýkorka veľká (*Parus major*), včela medonosná (*Apis mellifera*), osa útočná (*Vespula germanica*), či sršeň obyčajná (*Vespa crabro*) atď. Živočíšne spoločenstvo lesov predstavuje mlok karpatský (*Tritus montandoni*), vretenica severná (*Vipera berus*), užovka stromová (*Elaphe longissima*), orešnica perlavá (*Nucifraga caryocatactes*), medveď hnedý (*Ursus arctos*), vlk dravý (*Canis lupus*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), mačka divá (*Felis silvestris*), ďateľ prostredný (*Dendrocopos medius*), ďateľ bielochrbtý (*Dendrocopos leucotus*), ďateľ čierny (*Dryocopus martius*), mravec lesný (*Formica rufa*), ale aj podkôrny hmyz, napr. lykožrút smrekový (*Ips typographus*), l. lesklý (*Pityogenes chalcographus*) a l. severský (*Ips duplicatus*) a mnohé ďalšie druhy. Na území Malej Fatry hniezdia sokol sťahovavý (*Falco peregrinus*), orol skalný (*Aquila chrysaetos*), výr skalný (*Bubo bubo*), žlna sivá (*Picus canus*), kuvik kapcavý (*Aegolius funereus*), muchárik bielokrky (*Ficedula albicollis*) a ďalšie.

Pre účely zámeru rekreačného areálu Vršky bol vykonaný faunistický terénny prieskum s cieľom identifikovať chránené a ohrozené druhy živočíchov. Prieskum bol realizovaný vizuálne formou terénnych pochôdzok, na základe pobytových znakov v širšom okolí dotknutej lokality, teda aj na území pre navrhovanú činnosť. Na dotknutej lokalite neboli zaznamenané chránené alebo vzácne druhy, ich výskyt však nemožno vylúčiť. Zaznamenané boli napr. pomerne bežné druhy vtákov viazané na tieto typy biotopov: myšiak lesný (*Buteo buteo*), brhlík lesný (*Sitta europaea*), krkavec čierny (*Corvus corax*), sojka škriekavá (*Garrulus glandarius*), sýkorka bielolíca (*Parus major*). Z hľadiska charakteristiky avifauny je dôležitá bezprostredná blízkosť „jadrových“ častí Chráneného vtáčieho územia Malá Fatra. S veľkou pravdepodobnosťou preto možno na dotknutej lokalite predpokladať výskyt omnoho väčšieho počtu druhov (vrátane vzácných taxónov). Dotknuté územie môžu využívať na hniezdenie, hľadanie potravy, niektoré druhy ho môžu využívať ako lovné teritória (dravce). Vzhľadom na výrazné antropogénne ovplyvnenie predmetných biotopov, ako aj na samotnú prítomnosť človeka (kompaktné zastavané územie obce), nepredpokladá sa na dotknutej lokalite trvalý výskyt významnejších druhov, ani pravidelné migračné trasy živočíchov. Na základe pobytových znakov bola na lokalite potvrdená

prítomnosť srnca lesného (*Capreolus capreolus*), diviaka lesného (*Sus scrofa*), líšky hrdzavej (*Vulpes vulpes*). Podľa výpovede miestnych obyvateľov sa aj v okolitých lesných porastoch vyskytuje medveď hnedý (*Ursus arctos*) aj vlk dravý (*Canis lupus*). Aj v prípade týchto druhov sa pravdepodobne jedná len o sporadický výskyt.

V katastrálnom území Terchovej sa, vďaka jeho rozlohe a rôznorodým prírodným podmienkam, vyskytuje aj živočíšne spoločenstvo kosodreviny s druhmi ako stehlík čečetaťavý alpský (*Carduelis flamea cabaret*), vrchárka modrá (*Prunella modularis*), ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*), orol skalný (*Aquila chrysaetos*), piskor vrchovský (*Sorex alpinus*), krt podzemný (*Talpa europea*) a iné, živočíšne spoločenstvo alpských lúk a holí - ľabtuška lúčna (*Anthus pratensis*), hraboš poľný (*Microtus arvalis*), svišť vrchovský (*Marmota marmota*), kamzík vrchovský (*Rupicapra rupicapra*), ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*), líška hrdzá (*Vulpes vulpes*), rys ostrovid (*Lynx lynx*) a iné., živočíšne spoločenstvo skalných stien a brál - jašterica múrová (*Lacerta muralis*), vretenica severná (*Vipera berus*), murárik červenokrídly (*Tichodroma muraria*), dažďovník tmavý (*Apus apus*), skliarík sivý (*Oenanthe oenanthe*), svišť vrchovský (*Marmota marmota*), kamzík vrchovský tatranský (*Rupicapra rupicapra tatraica*), piskor lesný (*Sorex araneus*), orol skalný (*Aquila chrysaetos*), výr skalný (*Bubo bubo*), krkavec čierny (*Corvus corax*) a ďalšie, živočíšne spoločenstvo brehov vôd - kunka žltobruchá (*Bombina bombina*), skokan zelený (*Rana esculenta*), užovka obojková (*Natrix natrix*), potápka chochlatá (*Podiceps ruficollis*), kačica divá (*Anas platyrhynchos*), vydra riečna (*Lutra lutra*), živočíšne spoločenstvá potokov a riek - pstruh potočný (*Salmo trutta morpha phario*), lipen obyčajný (*Thymallus thymallus*), hlaváč bieloplutvý (*Cottus gobio*).

Na území navrhovanej činnosti neboli zaznamenané chránené alebo vzácne druhy živočíchov, nie je predpoklad na ich trvalý výskyt, sporadický výskyt však je pravdepodobný.

2. Krajina, krajinný obraz, stabilita, ochrana, scenéria, súčasný stav využitia územia, únosnosť územia

Riešené územie sa nachádza v priestore na kontakte Žilinskej kotliny s Malou Fatrou, charakter súčasnej krajiny štruktúry a súčasného využívania je daný predovšetkým touto polohou. V území je pomerne výrazné zastúpenie krajinných prvkov prírodného charakteru, teda relatívne stabilných prvkov. Vďaka sa na miesta pre poľnohospodárstvo málo vhodných až nevhodných, boli to miesta spravidla lúk a pasienkov, ktoré postupne zarastali a vyvinuli sa z nich areály nelesnej drevinovej vegetácie alebo prechodných lesokrovín. Vzhľadom na vysoké zastúpenie uvedených prvkov, dotknuté územie predstavuje priestor, kde sa pomerne dobre uplatňujú ekostabilizačné funkcie. Najstabilnejšie sú extenzívne využívané lúky a pasienky na kontakte s lesnými porastmi, lesné porasty, brehové porasty a iné prvky nelesnej drevinovej vegetácie, najmenší stupeň ekologickej stability majú časti územia s výskytom antropogénnych prvkov.

Obec Terchová predstavuje plochu o rozlohe 84.54 km², z čoho 34% predstavuje poľnohospodárska pôda, 59% lesy, 2% zastavané územie a 5 % ostatné plochy.

Krajinný priestor zahrňujúci intravilán obce Terchová a miesto navrhovaných objektov je tvorený dolinou Bieleho potoka a ohraničený masívom Malej Fatry z juhu a zo severu Kysuckou pahorkatinou. Krajinný obraz tohto krajinného priestoru je tvorený lesno-poľnohospodársko-sídelným typom krajiny na pahorkatine s prevahou trvalých trávnych porastov a s kompaktným osídlením v a rozptýleným typom osídlenia a lesným typom krajiny na vrchovine a skalnými a vápencovými bralami.

V krajinskej scenérii dominuje Malý Rozsutec a vápenaté bralá vrchu Sokolie. V rámci kultúrno-historických hodnôt je dominantou obce pamätník – socha Juraja Jánošíka od akademického sochára

Jána Kulicha. Tento krajinný prvok, spolu s kostolom a novou rozhľadňou Terchovské srdce na protiľahlom vrhu Oblaz, sú hlavnými dominantami užšieho krajinného priestoru centrálnej časti obce, ako aj dotknutej lokality. V krajinnom priestore navrhovanej činnosti sa nevyskytujú žiadne ďalšie objekty prírodného, kultúrneho, prípadne historického charakteru, ktoré by vytvárali alebo sa podieľali na formovaní charakteristického znaku alebo obrazu krajiny. Vizualne exponované priestory sa nachádzajú na vyvýšenom reliéfe okolitých pohorí nad úrovňou dotknutej lokality.

Navrhovaný rekreačný areál je situovaný do juhovýchodnej časti zastavaného územia obce, v centrálnej západnej časti katastrálneho územia, na pomerne exponovanom svahu Bobôt, avšak do jeho nižšej polohy, medzi Jánošíkov pamätník a amfiteáter. Predmetná časť svahu je odlesnená, má charakter trvalých trávnych porastov, sčasti s nelesnou drevinovou vegetáciou, zhora lemovaná súvislými ihličnatými lesnými porastami, zdola z časti existujúcim rekreačným areálom Vršky. Pod svahom, v údolnej polohe, sa nachádza sídelná zástavba samotnej obce Terchová.

Pre oblasť je typický karpatský drevený dom, ktorý sa však zachoval len ojedinele. V súčasnosti badať snahu o navrátenie tradičných architektonických prvkov, taktiež objekty existujúceho rekreačného areálu Vršky, ako aj jeho navrhovaného rozšírenia sú v štýle tzv. terchovskej architektúry.

Za charakteristický môžeme na území Terchovej považovať aj terasovitý reliéf zaniknutých agroštruktúr lemovaných nelesnou drevinovou vegetáciou. Tieto formy georeliéfu sú hodnotné z hľadiska historického a krajinného-estetického, nakoľko vytvárajú tzv. historické krajinné štruktúry. Sú rozšírené po celom katastri Terchovej, nachádzajú sa taktiež v susedstve dotknutej lokality, na jej území sa nevyskytujú. Medzi charakteristické historické krajinné štruktúry patrí aj mozaikovitá krajina políčov, lúk a pasienkov s líniovou vegetáciou hrán terás v hornatom území pri kopaničiarskych osadách. Terasy vznikali orbou v smere vrstevnice a následným ukladaním vyzbieraných kameňov do tzv. hromadníc. V súčasnosti tieto štruktúry pôvodných agroekosystémov zanikajú vplyvom sukcesných procesov, vďaka neudržiavaniu i rekultivácii.

Objektívnym ukazovateľom podielu ekologicky kvalitných plôch v rámci katastrálnych území je koeficient ekologickej stability územia, v k. ú. Terchová bol stanovený na 3,66 – ako priestor s vysokou ekologickou stabilitou. Priemerný koeficient ekologickej stability pre okres Žilina je 2,92.

Ekologickú významnosť územia Terchovej možno stanoviť ako veľkú, jedná sa o územie v 2. až 5. stupni ochrany prírody a krajiny, s vysokým zastúpením pozitívnych a ekostabilizačných prvkov. Zaťaženie stresovými faktormi v rámci k. ú. Terchová možno vyhodnotiť ako nízke, je sústredené prevažne do hlavných dopravných línií a do zastavaných priestorov. Širšie územie sa vyznačuje znečistením ovzdušia, geodynamickými javmi a poškodením lesnej vegetácie. Na základe vyššie uvedeného možno územie Terchovej zaradiť do vysokého stupňa ekologickej únosnosti.

Chránené územia a ich ochranné pásma

Dotknutá lokalita leží na hranici Národného parku (NP) Malá Fatra. Nachádza sa v ochrannom pásme NP Malá Fatra, v ktorom platí 2.stupeň ochrany v zmysle v zmysle Zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Územný priemet národnej a európskej siete chránených území a mapa územného systému ekologickej stability sú v prílohe tohto Zámeru.

Chránené územia – národná sieť

Národný park (NP) Malá Fatra

Územie NP Malá Fatra je vzácné z hľadiska vysokej biodiverzity, podmienenej pestrým geologickým podložím, členitým reliéfom, veľkým rozdielom nadmorských výšok – od 365,4 m n.m. v doline Váhu do 1708,7 m n.m. a s tým súvisiacimi mikroklimatickými pomermi. Územie patrí k najcennejším krajinným celkom Slovenska vďaka svojej prírode, zachovaným spoločenstvám s množstvom chránených vzácných i reliktných druhov organizmov, z ktorých niektoré tu majú západnú hranicu svojho rozšírenia v Karpatoch. Rozloha vlastného územia je 22 630 ha, na výmere 24 186 ha ho obklopuje ochranné pásmo. V území NP platí 3. stupeň ochrany. Zachovali sa tu prirodzené ekosystémy s veľkou rozmanitosťou rastlinných a živočíšnych spoločenstiev typických pre Západné Karpaty. Zachované sú tu všetky lesné vegetačné stupne od dubovo-bukového po kosodrevinový. Významný je výskyt anorganických javov ako sú skalné bralá, kamenné moria, vodopády a p. Územie je pomerne bohaté na vodné pramene a menšie vyvieracky. Nachádza sa tu cca 1100 druhov vyšších rastlín, 1140 druhov nižších rastlín. Zistených bolo až 10 druhov rastlín a 23 druhov živočíchov, na ochranu ktorých sa vyhlasujú chránené územia v rámci európskej siete Natura 2000. Celkovo na území žije 188 chránených druhov živočíchov, z ktorých sú charakteristické a najznámejšie: (veľkí predátori) medveď hnedý, vlk obyčajný, rys ostrovid a mačka divá. Z dravcov sú to orol skalný, jastrab veľký a včelár lesný. Značná časť územia národného parku sa prísnejšie chráni v rámci viacerých plošne chránených území. Osobitne cenné prírodné územia NP boli vyhlásené za národné prírodné rezervácie, prírodné rezervácie, prírodné pamiatky či chránené prírodné výtvory.

Chránená krajinná oblasť (CHKO) Kysuce

Územie o rozlohe 65 462 ha. Na území platí 2. stupeň ochrany, na ploche 22 maloplošných chránených území a 25 území európskeho významu platí 4. a 5. stupeň. Predmetom ochrany sú trávnaté biocenózy s bohatým výskytom chránenej rastliny - šafranu karpatského (*Crocus heuffelianus* Herb.). Územie je vďaka mozaikovej krajine s rozptýleným osídlením. CHKO Kysuce tvorí západnú hranicu výskytu všetkých našich veľkých šeliem. na Kysuckej vrchovine na študijné a vedeckovýskumné ciele. OP 11, 29 ha.

V blízkosti dotknutej lokality sa nachádzajú nasledovné maloplošné chránené plochy:

Národná prírodná rezervácia (NPR) Tiesňavy

Je najbližším maloplošným chráneným územím. Rozloha tejto rezervácie je 479,21 ha. Zaberá Boboty, Tiesňavy a Sokolie. NPR Tiesňavy je vyhlásená na ochranu zachovalých biocenóz s bohatým výskytom chránených a ohrozených druhov rastlín a živočíchov s mnohými endemickými a reliktnými, ako aj pôsobivých tvarov reliéfu Krivánskej Malej Fatry, dôležitých z vedeckovýskumného, náučného a kultúrno-výchovného hľadiska. V doline Obšivanka je výrazná klimatická inverzia, je tu najnižší prirodzený výskyt kosodreviny a dryádky osemľupienkovej (660 m nm.). Ochranné pásmo má 26,36 ha.

Chránený areál (CHA) Hate

Má rozlohu 0,5793 ha, nachádza sa priamo v obci, juhozápadne od dotknutej lokality. Zabezpečuje ochranu najzachovalejších prirodzených močiarnych spoločenstiev na severnom úpätí Malej Fatry. Na území platí 4. stupeň ochrany. Na lokalite bolo zistených 92 rastlinných druhov, jedná sa o slatiny zväzu *Caricion davallianae* s chránenými druhmi rastlín ako *Epipactis palustris*, *Pedicularis palustris*, *Pinguicula vulgaris*, *Dactylorhiza majalis* a i., páperníky, ostrice.

Národná prírodná rezervácia (NPR) Rozsutec

Územie s rozlohou 841,55 ha, s 5. stupňom ochrany. NPR je vyhlásená na ochranu vzácných ekosystémov so zachovalými biocenózami, bohatým výskytom chránených a ohrozených druhov

rastlín a živočíchov a výraznej dominanty s unikátnymi geomorfologickými tvarmi krasového reliéfu. Niektoré rastlinné spoločenstvá sú v rámci Slovenska unikátne, žije tu asi 2000 druhov živočíchov, takmer všetky druhy chránených rastlín Slovenska. Významným geomorfologickým útvarom je Kryštálová jaskyň. Ochranné pásmo má 18,22 ha.

Národná prírodná rezervácia (NPR) Chleb

Územie s rozlohou 412,87 ha, s 5. stupňom ochrany. Predmetom ochrany sú zachované komplexy prirodzených rastlinných spoločenstiev pôvodných lesov jedľovo-bukového a smrekovo-bukovo-jedľového vegetačného stupňa, Ojedinele sa vyskytuje pôvodné spoločenstvo smrekového stupňa – jarabinové smrečiny. Územie sa vyznačuje impozantnými bralnatými partiami, roklinami a kamennými moriami, vyskytujú sa tu zachovalé spoločenstvá kosodreviny a alpských lúk, územie sa vyznačuje početným výskytom vzácných druhov živočíchov a rastlín. Geomorfologicky významným prvkom je ľadovcový kotel Chlebu s jazierkom.

Národná prírodná rezervácia (NPR) Veľká Bránica

Územie s rozlohou 332 ha, s 5. stupňom ochrany. Chránené územie predstavuje zachovalý komplex bučín na vápnitých horninách, ktorý je ukážkou pôvodných lesov, ktoré siahali až na hornú hranicu lesa. Napriek tomu, že pôvodné spoločenstvá kosodreviny a smreka v supramontánnom a subalpínskom stupni boli umelo odstránené, sú lesy rezervácie cennou ukážkou zachovanej štruktúry lesov. Dolinou preteká potok Bránica, ktorý v závere doliny preteká skalnatými útvarmi a vytvára vodopády.

V k.ú. Terchová sa nachádzajú chránené stromy – Borovice v Terchovej (2 ks 150 ročné jedince borovica hladká *Pinus strobus*) na cintoríne, Lipa v Terchovej (300 ročná lipa veľkolistá *Tilia platyphyllos*) v osade Holúbkovia, Stromy v Terchovej (5 jedincov – 2 ks 200 - 250 ročné brest horský *Ulmus glabra*, 3 ks 200 - 250 ročné lipy malolisté *Tilia cordata*, 130 ročný smrek obyčajný *Picea abies*) v osade Nový Dvor.

Chránené územia – NATURA 2000

(územia vymedzené v zmysle Smernice Rady č. 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín a chránené vtáčie územia v zmysle Smernice Rady č. 79/409/ESH o ochrane voľne žijúcich vtákov)

Územie európskeho významu SKUEV0252 Malá Fatra

Je to územie o rozlohe 22 253 ha. Na území platí 2. až 5. stupeň ochrany. Hranica územia európskeho významu je takmer totožná s hranicou národného parku, dotknuté územie však nie je priamo súčasťou územia európskeho významu SKUEV0252. Najcennejšie plochy územia sú chránené ako národné prírodné rezervácie a prírodné rezervácie, kde platí 5. stupeň ochrany.

V území európskeho významu Malá Fatra bolo definovaných 26 typov biotopov európskeho významu viacero druhov rastlín a živočíchov európskeho významu, ktoré sú hlavným predmetom ochrany:

Územie je významné z hľadiska výskytu biotopov európskeho významu: 4060 Vresoviská a spoločenstvá kríčkov v subalpínskom a alpínskom stupni, *4070 Kosodrevina, 4080 Spoločenstvá subalpínskych krovín, 6150 Alpínske trávinnobylinné porasty na silikátovom substráte, 6170 Alpínske a subalpínske vápnomilné trávinnobylinné porasty, *6230 Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte, 6430 Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa, 6520 Horské kosné lúky, 7140 Prechodné rašeliniská a trasoviská, 8210 Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou, 8220 Silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou, 9110 Kyslomilné bukové lesy, 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy, 9140 Javorovo-bukové horské lesy, *9180 Lipovo-javorové sutinové lesy, 9410 Horské smrekové lesy, *91E0

Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy. Mimo okres Martin sa nachádzajú aj ďalšie biotopy európskeho významu: 3240 Horské vodné toky a ich drevinová vegetácia so *Salix eleagnos*, 5130 Porasty borievky obyčajnej, 6210 Suchomilné travinnobylinné a krovinové porasty na vápnom podloží (*dôležité stanovišťa Orchideaceae), 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky, *7220 Penovcové prameniská, 7230 Slatiny s vysokým obsahom báz, 8120 Karbonátové skalné sutiny alpínskeho až montánneho stupňa, *8160 Nespevnené karbonátové skalné sutiny montánneho až kolinného stupňa, 8310 Nesprístupnené jaskynné útvary, 9150 Vápnomilné bukové lesy, 91Q0 Reliktné vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy). Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: rastliny: črievičník papučkový (*Cypripedium calceolus*), zvonček hrubokoreňový (**Campanula serrata*), poniklec slovenský (**Pulsatilla slavica*), klinček lesklý (**Dianthus nitidus*), kyjanôčka zelená (*Buxbaumia viridis*), vrchovka alpínska (*Tozzia carpathica*), prilbica tuhá moravská (*Aconitum firmum* subsp. *Moravicum*); živočíchy: plocháč červený (*Cucujus cinnaberinus*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), mlok karpatský (*Triturus montandoni*), vydra riečna (*Lutra lutra*), fúzač alpský (**Rosalia alpina*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), bystruška potočná (*Carabus variolosus*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), spriadač kostihojový (**Callimorpha quadripunctaria*), podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*), netopier veľkouchý (*Myotis bechsteini*), uchaňa čierna (*Barbastella barbastellus*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), medveď hnedý (**Ursus arctos*), podkovár veľký (*Rhinolophus ferrumequinum*), vlk dravý (**Canis lupus*), fúzač karpatský (**Pseudogaurontina excellens*), bystruška Zawadského (*Carabus zawadzskii*), pimprlík mokradný (*Vertigo angustior*).

Územie európskeho významu SKUEV0221 Varínka

Územie o rozlohe 119 ha s 2. až 5. stupňom ochrany. V rámci tohto územia sú predmetom ochrany biotopy 91E0 Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy, 6430 Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa, 7220 Penovcové prameniská, 3150 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu Magnopotamion alebo Hydrocharition, 6210 Suchomilné travinnobylinné a krovinové porasty na vápnom podloží (*dôležité stanovišťa Orchideaceae), 7230 Slatiny s vysokým obsahom báz. Predmetom ochrany sú druhy *Bombina variegata*, *Lutra lutra*, *Carabus variolosus*, *Callimorpha quadripunctaria*, *Myotis myotis*.

Územie európskeho významu SKUEV0288 Kysucké Beskydy

Územie s rozlohou 7000 ha s 2. až 5. stupňom ochrany. Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany: 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky, 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy, 6430 Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa, 7230 Slatiny s vysokým obsahom báz, 8310 Nesprístupnené jaskynné útvary, 9140 Javorovo-bukové horské lesy, 6230 Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte, 9180 Lipovo-javorové sutinové lesy, 9110 Kyslomilné bukové lesy, 91E0 Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy, 6520 Horské kosné lúky, 7220 Penovcové prameniská. Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: *Bombina variegata*, *Buxbaumia viridis*, *Campanula serrata*, *Canis lupus*, *Carabus variolosus*, *Cottus gobio*, *Cucujus cinnaberinus*, *Lutra lutra*, *Lynx lynx*, *Myotis myotis*, *Phengaris nausithous*, *Tozzia carpathica*, *Triturus montandoni*, *Ursus arctos*.

Chránené vtáčie územie SKCHVU 013 Malá Fatra

Ide o štvrté najväčšie CHVÚ na Slovensku s celkovou výmerou 67 143 ha. Na jeho území platí 1. stupeň ochrany. Zaberá celú Krivánsku aj Lúčanskú časť pohoria Malá Fatra. V Krivánskej časti prekrýva celý Národný park Malá Fatra a z časti aj jeho ochranné pásmo. CHVÚ Malá Fatra bolo vymedzené kvôli hniezdeniu viacerých vzácnych a chránených druhov. Územie je tvorené biotopmi listnatých, ihličnatých aj zmiešaných lesov, čím je zabezpečená vysoká diverzita vtáčích druhov. CHVÚ slúži na zabezpečenie priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu ako napr. orla

skalného (*Aquila chrysaetos*), sokola sťahovavého (*Falco peregrinus*), výra skalného (*Bubo bubo*), žlny sivej (*Picus canus*), kuvika kapcavého (*Aegolius funereus*), ďatľa bielochrbtého (*Dendrocopos leucotos*), ďatľa čierneho (*Dryocopus martius*), muchárika bieločrkého (*Ficedula albicollis*), skaliara pestrého (*Monticola saxatilis*), rybárika riečného (*Alcedo atthis*), bociana čierneho (*Ciconia nigra*), včelára lesného (*Pernis apivorus*), sovy dlhochvostej (*Strix uralensis*), lelka lesného (*Caprimulgus europaeus*), ďatľa hnedkavého (*Dendrocopos syriacus*), chriašteľa poľného (*Crex crex*), kuvika vrabčieho (*Glaucidium passerinum*), jariabka hôrneho (*Bonasa bonasia*), strakoša sivého (*Lanius excubitor*), prepelice poľnej (*Coturnix coturnix*), žltouchvosta lesného (*Phoenicurus phoenicurus*), muchárika sivého (*Muscicapa striata*), tetra hlučáňa (*Tetrao urogallus*), tetra holniaka (*Tetrao tetrix*), ďatľa trojprstého (*Picoides tridactylus*) a muchárika červenohrdlého (*Ficedula parva*) a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania.

Na územie obce Terchová nezasahuje žiadna biosférická rezervácia.

Územný systém ekologickej stability

Pre územie obce Terchová je platný Regionálny územný systém ekologickej stability (RÚSES) okresu Žilina (SAŽP, 2020).

Miestny územný systém ekologickej stability pre územie obce Terchová nebol spracovaný.

V širšom okolí záujmového územia bolo vymedzených niekoľko lokalít, ktoré predstavujú plochy významné z hľadiska územného systému ekologickej stability, tzv. kostra ÚSES:

BBc1 Krivánska Fatra

Biosférické biocentrum má rozlohu 8402,62 ha, navrhovaná 8529,27 ha. Jedná sa o rozľahlé pohorie s pestrým geologickým podložíom a členitým reliéfom, s bralnými, hôľnymi a lesnými ekosystémami, prirodzené lesné spoločenstvá pralesového rázu, jedľobučiny až smrečiny s prechodom do kosodreviny a subalpínskych lúk, chránené, vzácne, endemické a ohrozené druhy fauny a flóry. Biocentrum je súčasťou NP Malá Fatra, vrátane území NPR a PR (NPR Chleb, NPR Šútovská dolina, NPR Kľačianska Magura, NPR Suchý, PR Hajasová, PR Hrádok) a ochranného pásma. Územie biocentra patrí tiež do SKUEV 0252 Malá Fatra a do chráneného vtáčieho územia SKCHVU 013 Malá Fatra.

RBc7 Pupov - Dolina

Regionálne biocentrum s rozlohou 389,9 ha, navrhovanou 389,72 ha. Biocentrum je tvorené listnatými a ihličnatými lesmi, na okrajoch ktorých sa nachádzajú osady so zachovanou ľudovou architektúrou s tradičným spôsobom využívania krajiny (maloplošné polia, kosné lúky). V území sa nachádzajú vlhké lúky, prameniskové slatiny a chránené druhy rastlín, ako sú krušík močiarny (*Epipactis palustris*), všivec močiarny (*Pedicularis palustris*), vstavačovec májový (*Dactylorhiza majalis*). Zastúpenie biotopov európskeho a národného významu: Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky (6510), Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (9130). Legislatívna ochrana, genofondové lokality: OP NP Malá Fatra (2. stupeň ochrany), SKCHVU013 Malá Fatra.

RBc 8 Okružlica - Mravečník

Regionálne biocentrum o rozlohe 471,8 ha, navrhovanej 471,72 ha. Jedná sa o zachovalé územia prevažne s listnatými lesmi a NDV s fragmentmi lúčnych spoločenstiev a osadami so zachovalou ľudovou architektúrou. V biocentre sa vyskytujú i svahové prameniská. Zastúpenie biotopov európskeho a národného významu: Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (9130), Ls5.2 Kyslomilné bukové lesy (9110). Legislatívna ochrana, genofondové lokality: OP NP Malá Fatra (2. stupeň ochrany), SKCHVU013 Malá Fatra. Výskyt ohrozených druhov rastlín.

NRBk 3 Prepojenie Veľký Javorník - Kysucké Beskydy (NRBk 3a Veľký Javorník – Petránky, NRBk 3b Lutiše – Horná Tižina)

Nadregionálny biokoridor s dĺžkou 14,58 km/293 – 3196 m, navrhovanou 14,83 km/43 – 2751 m. Umožňuje pohyb všetkých živočíchov, významný biokoridor najmä pre veľké cicavce (napr. medveď). Tvorený je lesnými a mozaikovitými spoločenstvami, kde sa striedajú osady so zachovalou ľudovou architektúrou s lesnými a nelesnými spoločenstvami s vysokou biodiverzitou, v obciach Dlhé Pole a Divina (NRBk 3a) a lesnými spoločenstvami listnatých a zmiešaných lesov, v oblasti obcí Lutiše a Terchová (NRBk 3d). Legislatívna ochrana, genofondové lokality: CHKO Kysuce (2. stupeň ochrany), PR Čierna Lutiša (5. stupeň ochrany), SKUEV0288 Kysucké Beskydy (2., 4. a 5. stupeň ochrany). GL 1 Stolečné, GL 21 Čierna Lutiša (PR).

NRBk 4 Prepojenie Kysucké Beskydy – Krivánska Fatra

Nadregionálny biokoridor s dĺžkou 11,86 km/245 – 1229 m, navrhovanou 12,35 km/287 – 1184 m. Umožňuje pohyb všetkých terestrických živočíchov, významný je najmä pre veľké cicavce. Tvorený je mozaikou lesných a nelesných porastov osadami so zachovalou ľudovou architektúrou. Legislatívna ochrana, genofondové lokality: CHKO Kysuce (2. stupeň ochrany), OP NP Malá Fatra (2. stupeň ochrany), SKUEV0221 Varínka (2. stupeň ochrany), SKUEV0288 Kysucké Beskydy (2., 4. a 5. stupeň ochrany), SKCHVU013 Malá Fatra. GL 18 Varínka pri ústí Bránice, GL 24 Terchová, Mičianovci.

RBk 4 Prepojenie Kysuckou vrchovinou

Regionálny biokoridor s existujúcou dĺžkou 8km/188 – 871 m, navrhovanou 14,67 km/203 – 1105 m. Terestrický biokoridor významný z hľadiska šírenia teplomilných druhov. Doznievanie vplyvu teplomilných druhov bioty. Biokoridor vedie lesnými a lúčnymi spoločenstvami s NDV mimo zastavané územie obcí. Biokoridor je významný i z hľadiska šírenia druhov fauny. Legislatívna ochrana, genofondové lokality: OP NP Malá Fatra (2. stupeň ochrany). GL 14 Kotrčiná Lúčka, Dúbrava, GL 15 Jalovec – Lysica, GL 22 Alúvium potoka Radôstka.

RBk 7 Vodné toky Varínka a Struháreň

Regionálny biokoridor s dĺžkou 22,25 km/315 m, navrhovanou 21,96 km/9 – 291 m. Hydricko-terestrický biokoridor vedie zachovalým údolím, na severe prechádza mozaikovou krajinou, tvorenou lesnými a lúčnymi spoločenstvami s úzkopásovými poliami, NDV a sídelnou zástavbou, kadiaľ preteká potok Struháreň, ktorý sa v centre obce Terchová vlieva do Varínky. Vodný tok Varínka je v zastavanom území regulovaný. Oba vodné toky majú dobre zachovalé brehové porasty a nachádzajú sa tu biotopy európskeho významu. Zaznamenané sú chránené druhy rýb, ako sú hlaváčka podunajská (*Hucho hucho*) a hlaváč bieloplutvý (*Cottus gobio*). Legislatívna ochrana, genofondové lokality: OP NP Malá Fatra (2. stupeň ochrany), PP Krasňanský luh (5. stupeň ochrany), SKUEV0221 Varínka (2. stupeň ochrany), SKCHVU013 Malá Fatra. GL 16 Varínka pri Stráži, GL 18 Varínka pri ústí Bránice.

Ochrana prírodných zdrojov

Ochrana nerastných surovín

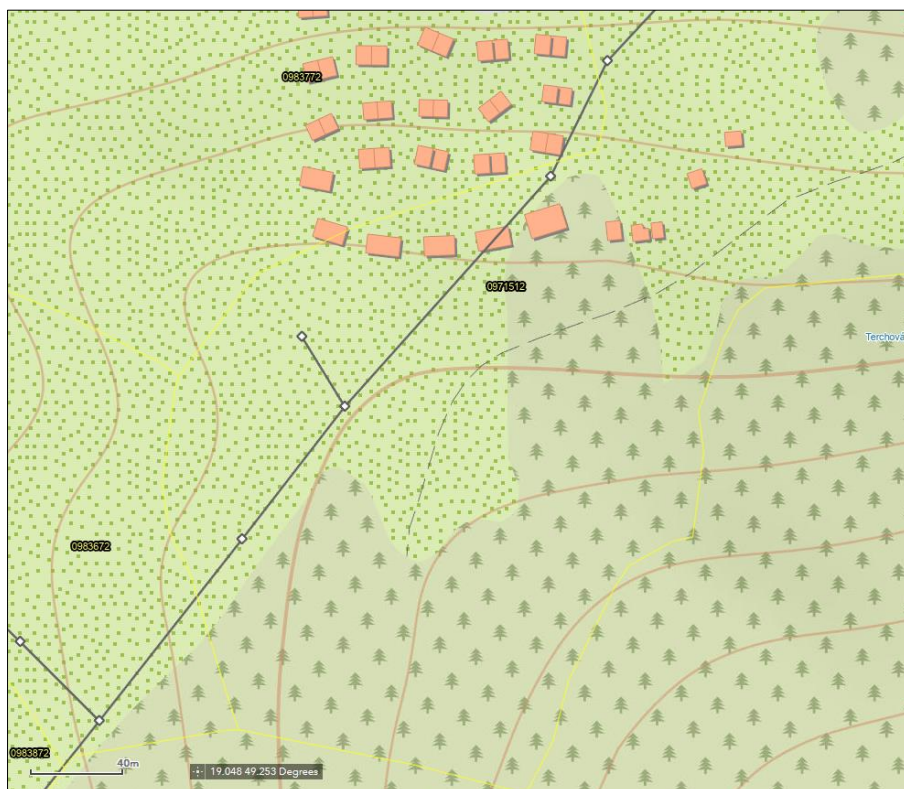
Na dotknutej lokalite, ani v jej okolí nie je vymedzené ložisko nerastných surovín. Širšie okolie je pomerne bohaté na ložiská stavebného kameňa, ktorý predstavujú hlavne dolomitické vápence a pieskovce. V oblasti Malej Fatry sa ťažia vápence ako surovina na výrobu cementu a vápna. V oblasti Hornej Oravy je bohatý výskyt rašeliny, ktorá sa tu ťaží priemyselným spôsobom. Z rudných surovín sa ukončila v roku 1992 kvôli nerentabilnosti ťažba antimónu na ložisku Dúbrava. Menšie ťažby v minulosti predstavovali ílové a slienité horniny na tehliarske účely.

Ochrana pôd

je vymedzená Zákonom NR SR č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov.

Z hľadiska zaradenia poľnohospodárskych pôd do BPEJ sa na dotknutej lokalite vyskytujú pôdy kódu 0971512 - kambizeme kultizemné, pseudoglejové, zo svahových hlín, stredne ťažké až ťažké, lokálne veľmi ťažké.

Bonitované pôdno-ekologické jednotky

[/https://portal.vupop.sk/portal/apps/](https://portal.vupop.sk/portal/apps/)

Podľa Prílohy č. 9 Vyhlášky č. 508/2004 Z. z., ktorou sa vykonáva §27 Zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene Zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov uvedené pôdy patria do 7. skupiny kvality pôd podľa kódov BPEJ (v kategorizácii 1 – 9, pričom pôdy skupiny 1. sú najkvalitnejšie a skupiny 9. najmenej kvalitné).

Pôdy tejto skupiny BPEJ nepatria medzi chránené pôdy SR - najkvalitnejšie pôdy Slovenska (kategórie 1 – 4), ale sú to pôdy, patriace podľa Prílohy č. 2 k Nariadeniu vlády SR č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy medzi najkvalitnejšie poľnohospodárske pôdy v rámci katastra Terchová. BPEJ patriace do zoznamu najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v rámci katastra Terchová sú: 0802005, 0802045, 0906012, 0906042, 0956202, 0956402, 0963012, 0963212, 0963242, 0963312, 0963342, 0963412, 0963442, 0963512, 0965443, 0969212, 0971442, 0971512, 0971542, 0982672, 0982682, 0982772, 0982872, 0983672, 0987312, 0988212, 0988442, 0988443, 0992682, 0994012, 0994402, 1063212, 1063242, 1063412, 1066422, 1069442.

Ochrana vôd

Za citlivé oblasti sa v zmysle Nariadenia vlády SR č. 174/2017 Z. z., ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti považujú vodné útvary povrchových vôd na celom území SR, v ktorých dochádza alebo môže dôjsť v dôsledku zvýšenej koncentrácie živín k nežiadúcemu stavu kvality vôd, ktoré sa využívajú ako vodárenské zdroje alebo sú využiteľné ako vodárenské zdroje a ktoré si vyžadujú v záujme zvýšenej ochrany vôd vyšší stupeň čistenia vypúšťaných odpadových vôd. Za citlivé oblasti podľa §33 vodného zákona sa ustanovujú vodné útvary povrchových vôd (vodné toky a plochy na území obce).

Za zraniteľné oblasti sú považované poľnohospodársky využívané pozemky v katastrálnych územiach obcí, ktoré sú uvedené v Prílohe č. 1 uvedeného nariadenia. Územie obce Terchová nie je zaradené k zraniteľným oblastiam Slovenska.

Dotknutá lokalita je súčasťou *Chránenej vodohospodárskej oblasti (CHVO) Beskydy a Javorníky*. Je to územie s prirodzenou akumuláciou vôd, na ktorom sa prirodzeným spôsobom tvoria významné zásoby vody. Podmienky ochrany vôd v CHVO sú upravené Zákonom NR SR č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov.

Vodný tok *Varínka* je *vodohospodársky významným tokom*, ktorý svojimi parametrami vyhovuje pre úpravu na vodu pitnú.

V miestnej časti Oravcové je vymedzené ochranné pásmo vodného zdroja.

Ochrana lesov

Na niekoľkých lokalitách v k.ú. Terchová sú vymedzené ochranné lesy. Jedná sa spravidla o lesy na mimoriadne nepriaznivých stanovištiach, s prevažujúcou ochranou pôdy a pod. Na týchto plochách platia špecifické manažmentové opatrenia, bezzásahové (samovývoj).

Uvedené územia, národnej aj európskej siete chránených území, prvkov kostry ÚSES, genofondových lokalít, ako aj území so špeciálnym významom, sú vymedzené mimo dotknutej lokality navrhovanej činnosti, teda realizáciou navrhovanej činnosti nedôjde k priestorovému stretu s tými územiami, taktiež realizáciou navrhovanej činnosti nebude ovplyvnený predmet ochrany uvedených území.

V rámci širšieho riešeného územia sú vymedzené početné ochranné pásma prírodných a technických prvkov - vôd, lesov, ciest, železníc, poľnohospodárskych dvorov, výrobných areálov, cintorínov, kultúrno-historických pamiatok, infraštruktúrnych rozvodov, produktovodov a pod. V rámci týchto území platí špecifický režim hospodárenia v zmysle príslušných predpisov.

3. Obyvateľstvo, jeho aktivity, infraštruktúra, kultúrnohistorické hodnoty územia

Obyvateľstvo a osídlenie

Obec Terchová je typickou kopaničiarskou obcou s centrálnym osídlením a s početnými osadami (68).

O prítomnosti človeka na území dnešnej Terchovej existujú doklady (bronzová sekerka z kopca Úboč) z obdobia staršej fázy strednej doby bronzovej (lužická kultúra, cca 1500 rokov pred n.l.). Ďalšie nálezy (železný hrot kopije) pochádzajú z obdobia púchovskej kultúry (2. – 1. storočie pred n.l.), nájdené v oblasti Rozsutca. Zakladajúca listina obce pochádza z 22. apríla 1580. Obec patrila panstvu Strečno-Gbeľany. Jej vznik súvisí s valašskou kolonizáciou. Pôvodne valašská osada sa zmenila na pastierskorolnícku obec, obyvatelia tiež pracovali v kameňolomoch a lesoch. V druhej polovici 17. storočia je Terchová začlenená ako súčasť tepličského panstva, s jeho novými majiteľmi prichádzajú do obce i noví usadlíci, Valasi, ktorí sa ešte niekedy v 16. storočí usadili v tešínsko - kysuckých vrchoch. Z ich potomkov sa pravdepodobne v druhej polovici 17. storočia prisťahovali aj rodičia Juraja Jánošíka. V druhej polovici 19. storočia obec postihlo sucho a mor. Na prelome 19. a 20. storočia došlo k veľkému vysťahovaniu obyvateľstva Terchovej do USA, Kanady, Francúzska, Argentíny. Počas druhej svetovej vojny bola polovica drevenej časti obce vypálená, veľká časť obyvateľstva sa odsťahovala na juh Slovenska. Nová Terchová bola budovaná po vojne.

Vďaka prírodným podmienkam bol v území rozvinutý cestovný ruch už v 19. storočí. Spájal sa predovšetkým s vedecko-náučným cieľom (záujem predovšetkým o geologické, geomorfologické a

botanické pozoruhodnosti územia). K prelomu v súvislosti s návštevnosťou tohto kraja dochádza výstavbou Košicko - bohumínskej (1871) a Považskej železničnej trate (1883). Po ich dokončení sa malofatranská oblasť stáva vyhľadávaným cieľom návštevníkov aj zo vzdialenejších regiónov. Postupom času, predovšetkým od medzivojnového a povojnového obdobia, začali vyrastať v tomto prostredí početné turistické zariadenia. Po roku 1989 došlo k zásadným zmenám v oblasti cestovného ruchu a existujúce rekreačné zariadenia, chaty, hotely, lanovky, lyžiarske vleky boli sprivatizované. Od tohto obdobia badať prudký nárast rozmachu obce a širšieho územia predovšetkým v súvislosti s rozvojom cestovného ruchu.

Podľa výsledkov ostatného sčítania obyvateľov, domov a bytov (SODB, 2021) mala Terchová k 01. 01. 2021 4009 obyvateľov, prevažujú muži (50,81%) nad ženami (49,19%).

Počet obyvateľov dlhodobo klesá. V r. 1970 mala obec 4738 obyvateľov, v r. 1980 4249 obyvateľov, v r. 1991 4035 obyvateľov, v r. 2001 4099 obyvateľov, v r. 2011 4021 obyvateľov, v r. 2013 4018 obyvateľov, v r. 2017 4078, k 31. 12. 2021 mala obec 3997 obyvateľov. Hustota osídlenia je 47,28 obyvateľov/km².

Analýza vekovej štruktúry ukazuje, že do vekovej kategórie 0-59 rokov prevláda v obci mužské pohlavie, v období od 20 do 25 rokov a v období 35 do 39 rokov sú počty medzi mužským a ženským pohlavím vyrovnané. Od roku 60 a vyššie začína prevládať ženské pohlavie nad mužským. V tomto prípade aj tu je možno sledovať jav tzv. mužskej nadúmrtosti, kedy po vekovej kategórii 55 – 59 rokov začínajú v obci výraznejšie prevládať ženy.

Priemerný vek obyvateľov obce Terchová je 37 rokov. Najvyšší podiel je obyvateľstva v produktívnom veku (cez 60%). Z hľadiska ekonomickej aktivity je tento stav priaznivý. Čo sa však týka samotného veku obyvateľov obce Terchová možno skonštatovať, že obec má v porovnaní s celoslovenským priemerom (okolo 100 %) horší index starnutia, a to vyše 101,91 %.

Podľa národnostného zloženia vyše 99% všetkého obyvateľstva obce predstavujú obyvatelia slovenskej národnosti. Druhou najpočetnejšou národnosťou je česká národnosť.

Čo sa týka náboženskej štruktúry obce Terchová, prevláda rímskokatolícke vierovyznanie.

Zo všetkých ekonomicky aktívnych obyvateľov obce Terchová veľká časť odchádza za prácou mimo svoju obec. Najčastejšie je to do mesta Žilina, prípadne do susedných obcí. Týka sa to hlavne takých odvetví hospodárstva, ako priemyselná výroba a stavebníctvo.

Hospodárstvo, infraštruktúra, aktivity

Súčasná hospodárska štruktúra obce Terchová je výsledkom dlhého historického vývoja, počas ktorého sa však štruktúra hospodárstva obce výrazne nezmenila. Obec si dlho zachovávala typický poľnohospodársky ráz. V súčasnosti sa v samotnej obci a v jej okolí rozvíja predovšetkým cestovný ruch.

Územie obce Terchová bolo poľnohospodársky využívané už od najstarších čias. Poľnohospodárska pôda má v obci stále dominantné postavenie. Čo sa týka štruktúry rastlinnej produkcie, je pasienkarsko-lúčno-zemiakarská. Rastlinná výroba je zameraná hlavne na pestovanie nenáročných poľnohospodárskych plodín ako zemiakov, krmovín a menej náročných obilnín. Živočíšna výroba sa zameriava na chov oviec a dobytky. V katastri obce Terchová sa nachádza jedno poľnohospodárske družstvo. Lesy tvoria 59% rozlohy obce Terchová (v rámci SR pokrývajú 41 % rozlohy). S týmto podielom sa spájajú aj veľké zásoby dreva. Jeho ťažbu však na území do značnej miery obmedzujú chránené územia. Preto majú lesy v tejto oblasti nie produkčnú, ale skôr protieróznú a protilávínovú, vodohospodársku a výchovno-výskumnú funkciu. Najrozšírenejšou drevinou je buk a smrek.

V okolí Terchovej pôsobí viacero spoločností, zameraných na spracovateľský, drevospracujúci, stavebný, energetický, chemický priemysel, odpadové hospodárstvo, napríklad výrobou tovarov z odpadových plastov sa zaoberajú spoločnosti Krasplast AMG v Krasňanoch, COBA Automotive, s.r.o. v Terchovej, vápenka Dolvap, Varín, Plastymat Varín, lom Nezbud Varín a pod. Severozápadným smerom od obce Terchová sa nachádzajú transformovne Stredoslovenskej energetiky. Významné postavenie v širšom priestore má automobilový priemysel (KIA Motors Slovakia v Tepličke nad Váhom). V okolí je niekoľko píl, napr. vo Varíne, píla je aj v osade Šípková. Aj v širšom okolí je významné zastúpenie priemyslu (Žilina, Strečno atď.).

V obci pôsobí niekoľko sto ekonomických subjektov, z ktorých najviac podniká v oblasti stavebníctva, veľkoobchodu a maloobchodu, opravy motorových vozidiel, spotrebného tovaru a priemyselnej výroby. Z hľadiska právnej formy prevažujú fyzické osoby. Predstavujú vyše 80% všetkých ekonomických subjektov v obci. Okrem nich v obci pôsobia samostatne hospodáriaci roľníci, spoločnosti s ručením obmedzeným a rôzne združenia. Z hľadiska počtu zamestnancov pôsobia v obci hlavne malí podnikatelia – živnostníci bez zamestnancov a malé ekonomické subjekty - do 4 zamestnancov. Veľké zastúpenie predstavujú subjekty s nezisteným počtom zamestnancov.

Z dopravného hľadiska leží obec Terchová mimo nadregionálne významných trás. V blízkosti katastra sa však nachádzajú dva významné multimodálne koridory. Jedná sa o multimodálny koridor, spájajúci Bratislavu – Žilinu – Košice – Užhorod. Tento tvorí významnú komunikačnú líniu a vedie ním hlavný cestný a železničný ťah spájajúci Žilinskú kotlinu s ostatnými regiónmi. Druhým multimodálnym koridorom je koridor s trasou Gdaňsk – Warszawa – Katowice – Žilina. Katastrom obce prechádza cesta II/583. Táto spája Žilinu – Terchovú – Párnicu. Obec je dopravne napojená predovšetkým cestnými komunikáciami, železničná trať obcou neprechádza. Najbližšia železničná stanica je vo Varíne, nie je to však stanica pre rýchliky ani IC súpravy. Na území obce Terchová je prevádzkovaný špeciálny druh dopravy v podobe horských lanoviek, ktoré slúžia najmä pre zabezpečenie dopravy vyznávačov zimných športov na zjazdovky lyžiarskeho strediska Vrátna.

Zásobovanie pitnou vodou sa uskutočňuje zo zdroja na vlastnom území obce. Je ním vodný zdroj Krivánska Rizna v Terchovej. V obci je vybudovaná kanalizačná sieť, ktorá je pripojená k čistiarni odpadových vôd. Obec Terchová je elektrifikovaná na 100%. Elektrickú energiu zabezpečuje tepelná a vodná elektráreň v Žiline. Elektrickou energiou je obec zásobovaná cez transformačnú stanicu, ktorá sa nachádza v katastrálnom území obce Varín (400/110 kV) a je uzlom nadradenej prenosnej sústavy Slovenskej republiky. Elektrické rozvody a rozvody verejného osvetlenia sú riešené vzdušnými rozvodmi. Obec je plynofikovaná, a to prostredníctvom strednotlakového plynovodu s priemerom DN 50mm a pracovným pretlakom PN 100kPa. Z hľadiska nadradenej plynárenskej sústavy je hlavným zdrojom zemného plynu v obci medzištátny VTL plynovod Bratstvo s prepojavacím VTL plynovodom Severné Slovensko. Celkovú dodávku a spotrebu zemného plynu zabezpečuje plynovod DN 500 PN 64 MP s trasou okolo Varína (t.j. plynovod Severné Slovensko). V katastri obce sa nachádza jedna regulačná stanica zemného plynu. Zásobovanie teplom sa realizuje prostredníctvom rozvodu elektriny, CZT, rozvodu plynu alebo palivami (koks, uhlie, oleje, P-B). V obci prevláda decentralizované až individuálne zásobovanie teplom. Obec Terchová je pokrytá signálom všetkých mobilných operátorov.

Obec má dobrú občiansku vybavenosť. Obec pre potreby školskej dochádzky a predškolskej prípravy prevádzkuje ZŠ a MŠ. Zdravotnícke služby poskytuje zdravotné stredisko v Terchovej. Okrem tohto strediska, sú ďalšie medicínske služby sústredené v okolitých obciach a v Žiline. V Terchovej sa nachádza centrum sociálnych služieb pre dospelých s celoročným pobytom. Obec je dobre vybavená obchodnými prevádzkami (potraviny (COOP, LIDL, SAMA a ďalšie), spotrebný tovar, športové potreby a pod.) a službami (wellness, masáže, kaderníctvo, kozmetika, odťahová služba a pod.). V obci sa nachádza poštový úrad, pobočky Slovenskej sporiteľne a Prima banky.

Z hľadiska prírodných predpokladov pre cestovný ruch disponuje Terchová bohatými možnosťami celoročného vyžitia. Jeho potenciál je rozdelený do dvoch oblastí: letná rekreácia (turistika, cykloturistika, mototuristika, horolezectvo, rekreácia spojená s kúpaním, rybolov, jazdectvo, poľovníctvo, hubárstvo) a zimná rekreácia (turistika, zimné športy a rekreácia). Katastrálnym územím Terchovej prechádza množstvo značkových, ale aj neznámkovaných turistických chodníkov, niekoľko náučných chodníkov. Mimoriadne turisticky atraktívne a vyhľadávané sú Tiesňavy a Rozsutec. Oblasť má pomerne hustú sieť cyklotrás a poskytuje zaujímavé možnosti pre horskú aj cestnú cykloturistiku. Hornatý, členitý reliéf je významný nielen pre letnú pešiu turistiku, ponúka aj viaceré horolezecké možnosti. Okrem letnej rekreácie v obci Terchová je i veľa možností pre zimnú rekreáciu. V blízkom okolí obce prevádzkuje 14 lyžiarskych vlekov, sedačková a kabínková lanovka na Chleb s celoročnou prevádzkou, umelo zasnežovaný snowboardový park so skokmi, prekážkami a bordercrossovou dráhou s vlastným vlekom, bežecké trate – Chata Vrátna (4km), Štefanová (6km), Podžiar (8km), sánkarské trate – Tížinka, Pavlove lúky a skialpinistické trasy po hrebeni Malej Fatry. Celkovo je to takmer 11 km zjazdoviek. Z nich je najvyššie položená a najnavštevovanejšia Vrátna (vo výške 620 – 1709 m n. m.), ktorá ponúka možností tak pre skúsených lyžiarov, ako aj pre začiatočníkov, snowboardistov či priaznivcov extrémneho lyžovania a skialpinizmu. Okrem toho obec ponúka vhodné podmienky na bežecké lyžovanie (Štefanová - Starý Dvor, Poludňový Grúň - trvalé trávne porasty ohraničené okrajom lesa, priestor ohraničený dolnou hranicou lesa od Tiesňav po Starý Dvor, mnohé pre verejnosť sprístupnené turistické chodníky). Niektoré trasy sú stále využívané najmä miestnymi lyžiarimi a nie sú udržiavané, nie sú vyznačené a zakreslené do orientačných máp či informačných tabúl.

V Terchovej je dobrá vybavenosť službami v oblasti cestovného ruchu. Obec Terchová disponuje veľkým množstvom ubytovacích (hotely, penzióny, chaty, chalupy, apartmánové domy, ubytovanie na súkromí atď.) a stravovacích (reštaurácie, občerstvenia, pohostinstvá, kaviarne, cukrárne, zmrzlina a pod.) zariadení, dopyt po týchto službách je stále značný. Rozvinutá a žiadaná je individuálna chatová rekreácia a chalupárstvo. Drevené domy pôvodných obyvateľov sú súčasnými majiteľmi prispôbované k možným potrebám a rozvoju vidieckej turistiky a ubytovania v súkromí. V obci sa nachádza stála expozícia Považského múzea v Žiline na tému Jánošík a Terchová, Jánošíkov symbolický dom, Miestne kultúrne stredisko, amfiteáter, obecná knižnica, Turistické centrum, Turisticko-informačná chalúpka (TIC), v obci pôsobí Združenie turizmu Terchová. Nad obcou je rozhľadňa Terchovské srdce na vrchu Oblaz. V obci sa nachádzajú agroturistické areály s možnosťou jazdy na koňoch, v obci je možnosť požičania kolobežiek, e-kolobežiek, bicyklov, e-bikeov, zjazdových profi kolobežiek, turistického a športového náčinia. Terchovský turistický vláčik prevádzkuje jazdy po Terchovej, Vrátnej a Štefanovej. V oblasti športového vyžitia je v obci možné uskutočňovať pohybové aktivity vo viacerých športoviskách: športclub Festa, futbalové ihrisko, lanový park Dino Adventure, telocvičňa, posilňovňa, relaxačno-informačné centrum Terchovec (aktuálne zatvorený vodný svet a športová hala), Escape room Jánošíkov príbeh a ďalšie.

Kultúrne a historické pamiatky

V strede obce sa nachádza rímskokatolícky kostol sv. Cyrila a Metoda. V kostole je drevený betlehem z roku 1976. Dominantou obce je socha Juraja Jánošíka od akademického sochára Jána Kulicha vyhotovená z ušľachtitého oceľového plechu, meria 7 a pol metra, bola inštalovaná v roku 1988. Na vrch Oravcové vedie krížová cesta od akademického sochára Milana Opalku, rodáka z Terchovej. Je vyhotovená zo skla a kameňa, vyťaženého pred vyše sto rokmi v Terchovej. Kameň pôvodne slúžil ako piliér na moste medzi Žilinou a Budatínom a po sto rokoch sa vrátil naspäť do Terchovej. Krížová cesta bola postavená v r. 2006.

V obci pracujú záujmové združenia, kluby, kultúrne súbory a s nimi súvisiace početné spoločenské a kultúrne podujatia - každoročné folklórne slávnosti (Cyrilometodské dni, Jánošíkove dni, Fašiangy a i.), početné spoločenské, kultúrne a športové podujatia (Gazdovské kone, Kosenie kosou, Country, Deň Sv. Huberta, Staré nôty mladých strún Európy, Terchovský budzogáň, Beh na Poludňový Grúň, Polmaratón a ďalšie bežecké a iné športové podujatia, sochárske sympóziu, majstrovská vo varení a jedení bryndzových halušiek, rôzne náboženské podujatia (krížová cesta, špeciálne pobožnosti), kultúrno-spoločenské stretnutia, výstavy, divadelné predstavenia, ďalšie podujatia ako napr. víťanie detí pri narodení, Deň detí, Deň matiek, úcta k starším, Mikuláš, Martin, Silvester..) a pod.. Dodnes sa zachovali niektoré úkony tradičného rodinného, výročného i pracovného zvykoslovía (koledovanie na Štedrý deň, vitie vencov na Jána a podobne). Terchová je známa malou sláčikovou hudbou. Obec vydáva obecné noviny dvojmesačník Terchová (33. ročník).

5. decembra 2013 bola Terchovská muzika zapísaná do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO.

Terchová je rodiskom Juraja Jánošíka (1688 – 1713), pedagóga a historika Adama Františka Kollára (1718 – 1783), básnika a publicistu Kolomana Kolomi Geraldiniho (1908 – 1994), sochára Milana Opalku, niekoľkých ďalších spoločensky, kultúrne a športovo známych osobností.

V dotknutom území sa nenachádzajú žiadne objekty ani historická zeleň, zapísané na Ústrednom zozname pamiatkového fondu, ani archeologické národné kultúrne pamiatky. Takisto sa tu nenachádzajú lokality evidované v Centrálnnej evidencii archeologických nálezísk na Slovensku. V dotknutom území sa nenachádzajú žiadne paleontologické náleziská a významné geologické lokality.

Vzhľadom na umiestnenie dotknutej lokality je možné predpokladať, že sa tu nenachádzajú ani žiadne doposiaľ neobjavené objekty a hodnoty, napriek tomu 5 dní pred začatím výkopových prác bude táto skutočnosť oznámená Krajskému pamiatkovému úradu v Žiline.

4. Súčasný stav kvality životného prostredia vrátane zdravia, pravdepodobnosť účinkov na zdravie obyvateľstva, ovplyvňovanie pohody života, celkové znečisťovanie alebo znehodnocovanie prostredia vrátane ovplyvňovania biodiverzity

Územie má napriek významnému podielu lesov prevažne charakter poľnohospodárskej krajiny, z toho vyplýva aj charakter súčasného stavu životného prostredia. Obec, aj širšie územie, má výborné predpoklady predovšetkým na rozvoj rekreácie a cestovného ruchu. V samotnom sídle sú predpoklady pre rozvoj spomínaného cestovného ruchu a rekreácie, trvalého bývania, ale aj hospodárskej a vybavenostnej funkcie, zodpovedajúcej charakteru a významu obce.

Na znečisťovaní životného prostredia širšieho územia sa podieľa priemyselná činnosť, poľnohospodárstvo, lesníctvo, doprava, ukladanie odpadov, osídlenie a cestovný ruch.

Podľa Slovenského hydrometeorologického ústavu sú v Žilinskej kotline nevhodné rozptylové podmienky emisií. Jedná sa hlavne o početné stavy bezvetria a malých rýchlostí vetra do 2 m/s. Slabé prevetrávanie je okrem toho znásobované častými inverznými stavmi atmosféry, ktoré zabraňujú rozptylu emisií škodlivých látok vo vyšších vrstvách atmosféry. Tie sa potom koncentrujú v prízemnej vrstve ovzdušia. To spôsobuje početné inverzie, ktoré sa vyskytujú hlavne na jeseň a v zime, a to vo večerných a nočných hodinách. K najväčším znečisťovateľom ovzdušia obce Terchová patrí firma DOLVAP Varín a Píla Varín, ale aj neďaleké podniky v meste Žilina ako Žilinská teplárenská, Aquachemia s.r.o., či VAS Mojšova Lúčka. V regionálnom meradle sa uplatňujú škodliviny zo spaľovacích procesov, oxid siričitý, oxidy dusíka, uhľovodíky, ťažké kovy. Znečistenie emisiami SO₂ je spôsobené stacionárnymi zdrojmi, v prevažnej miere sú to veľké a malé ZZO. Najvýznamnejším zdrojom emisií NO_x

a CO je cestná doprava. Emisie tuhých znečisťujúcich látok sú v najväčšej miere produkované malými ZZO. U všetkých základných znečisťujúcich látok bol v ostatnom období zaznamenaný mierny pokles v množstve emisií, okrem CO, kde došlo k značnému nárastu oproti predchádzajúcim rokom. Tento klesajúci trend je pozorovaný vďaka legislatívnym a technologickým opatreniam na ochranu ovzdušia. Okrem uvedených zdrojov sa na znečisťovaní ovzdušia podieľajú aj lokálne zdroje (domáce kúreniská).

Na trvalom pôsobení zvýšeného obsahu škodlivín v ovzduší sa okrem miestnych zdrojov znečisťovania podieľajú aj diaľkovo prenášané imisie znečisťovateľov pôvodom z priemyselných aglomerácií Poľska (oblasť Katowic) a Českej republiky (oblasť Ostravska).

Na území obce nie sú registrované environmentálne záťaže. Nie sú známe indície kontaminácie horninového prostredia riešeného územia.

Kvalita vody vo vodných tokoch je priamo úmerná lokalizácii zdrojov znečistenia. Samočistiaca schopnosť riek nestačí na vypúšťanie takého množstva odpadových vôd. Rieka Váh je v hornom úseku znečisťovaná odpadovými vodami. V hornom úseku je rieka Váh zaradená takmer vo všetkých skupinách ukazovateľov do II. – III. triedy kvality vody. V skupine mikrobiologických ukazovateľov je Váh zaradený do IV. triedy kvality. V skupine anorganické a organické mikropolutanty v hornom úseku je zaznamenané zhoršenie z I. na III. triedu kvality zvýšením koncentrácií Hg a NELUV. Na zaradení prítokov Revúca, Orava, Varínka a Rajčianka... do IV.a V. triedy čistoty sa podieľajú predovšetkým ukazovatele skupiny E – koliformné baktérie. Na kvalitu povrchových vôd vplývajú hlavne priemysel. V Žilinskom kraji sa nachádzajú 3 veľké priemyselné zoskupenia: Žilina, Martin a Ružomberok a tieto sa významne podieľajú na znižovaní kvality vody vo Váhu. Najväčšími znečisťovateľmi sú priemyselné podniky, vodárenské spoločnosti (čistiarne odpadových vôd), skládky a samotné sídla, ktoré nemajú vybudovanú kanalizáciu, a tak vypúšťajú odpadové vody priamo do vodných tokov. K plošnému znečisteniu prispieva najmä poľnohospodárska výroba. Najväčší podiel má predovšetkým rastlinná výroba, a to cez používanie hnojív a rôznych ochranných chemických prostriedkov (herbicídy, insekticídy a pod.), ktoré zaťažujú pôdny pokryv, vegetáciu a podzemné vody, napriek výraznému zníženiu používania týchto chemikálií. Znečisťujúce látky sa do vodných tokov dostávajú nepriamo cez infiltráciu do podzemných vôd a splachom kontaminovanej pôdy. K týmto zdrojom patria poľnohospodárske objekty s nedostatočným skladovaním hnojív, priepustnosťou močkovkových nádrží, silážnych žlabov a pod. Menšími zdrojmi znečistenia, ale často nebezpečnými, sú skládky odpadov, ktoré nie sú zabezpečené proti úniku skládkových vôd do podlažia a následne do povrchových tokov.

Problémy s kvalitou podzemných vôd sú v alúviách vodných tokov. Tieto plochy sú často využívané pre hospodárske aktivity. Kontaminácia podzemných vôd je vysoko pravdepodobná v priestore výrobných a skladovacích zón. Podlažie je tu znečisťované napr. chlórovanými uhľovodíkmi, síranmi, ropnými látkami, ťažkými kovmi a iným špecifickým znečistením). Znečistenie sa viaže aj na hospodárske dvory (živočíšne exkrementy, stanice pohonných hmôt). K najväčším zdrojom znečistenia podzemných vôd patria predovšetkým veľké prevádzky v Žiline (PCHZ, PT, SEZ Tepláreň, Slovena, ZVL..), Asanačný a kafilérny podnik Mojšová Lúčka a iné. Medzné hodnoty významnej vodohospodárskej oblasti Riečne náplavy Váhu od Varína po Hlohovec podľa STN 75 111 prekračujú hlavne ukazovatele Fecelk, Mn a NELUV, ojedinele sírany, dusičnany a hliník. Sú tu nadlimitné hodnoty NELUV a zvýšené hodnoty Fe a Mn.

Z hľadiska kvalitatívnych tried poľnohospodárskych pôd v zmysle Zákona NR SR č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov, podľa ktorého sú osobitne chránenými pôdami pôdy patriace do prvej až štvrtej skupiny uvedenej v Prílohe 3 uvedeného zákona, sú poľnohospodárske pôdy dotknutej lokality zaradené do kategórie 7, teda menej hodnotné kategórie poľnohospodárskych pôd. Čo sa týka znečisťovania pôd, najväčší podiel má predovšetkým rastlinná výroba, napriek tomu, že došlo k zníženiu dávok chemikálií do pôdy. Na území okresu Žilina sa vyskytujú

pôdy zaradené podľa rozhodnutia MP SR č. 531/1994-540 do kategórie A, A1, teda pôdy rizikové, s možným negatívnym vplyvom na životné prostredie, čo znamená, že obsah najmenej jednej z rizikových látok prekračuje limit A,A1, až po limit B. Neboli zistené kontaminované pôdy kategórie B a C. Zvýšené hodnoty rizikových látok nad limitnými hodnotami treba považovať za dôsledok vplyvu imisií, ale na mnohých miestach aj ako prejav prirodzených endogénnych geochemických anomálií. Takto boli vyššie obsahy Ni zistené v oblasti Malej Fatry, ktorá je prirodzenou endogénnou geochemickou anomáliou. Z organických polutantov sú v pôdach hlavne polycyklické aromatické uhľovodíky (PAU). Prevažujúcimi kontaminantmi monitorovaných poľnohospodárskych pôd sú olovo a hlavne kadmium. Nadlimitné namerané hodnoty neprekračujú významnejšie limit A1. Dominujúcimi kontaminantmi lesných pôd sú kadmium, ortuť a predovšetkým olovo.

Územie obce Terchová nebolo Nariadením vlády SR č. 174/2017, ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti prehlásené zraniteľnou oblasťou podľa §34 Zákona NR SR č.364/2004 Z. z. (vodný zákon) v znení neskorších predpisov.

Pôdy záujmového územia, hlavne s plytkým pôdnym profilom, na strmších svahoch a bez vegetačnej pokrývky, postihuje urýchlená vodná erózia, miestami dochádza k výmoľovej erózii. Vytváranie erózných rýh je viazané na nespevnené sedimenty terciéru, prípadne kvartérne pelitické sedimenty s väčšou mocnosťou a miernym sklonom svahu. Prejavy erózie sú viditeľné najmä po prudkých prívalových dažďoch. Veterná erózia sa v širšom území významnejšie neprejavuje. Z hľadiska odolnosti voči kompácii sú pôdy stredne odolné (kambizeme, rendziny).

Mieru zraniteľnosti pôd eróznymi procesmi, okrem samotných horninových, pôdných a reliéfnych vlastností ovplyvňuje aj charakter vegetačnej pokrývky a využívania územia. Zalesnené a zatrávené časti územia majú z hľadiska degradačných procesov na pôde najoptimálnejšie využívanie, nakoľko porasty majú vysokú pôdoochrannú protieróznou funkciu. Na poľnohospodárskej ornej pôde je náchylnosť k degradácii veľká, ak sú nedostatočne uplatňované zásady optimálnej priestorovej štruktúry a využívania územia, osobitné postupy hospodárenia, aplikácia vhodných protieróznych opatrení organizačného, agrotechnického a vegetačného charakteru. V území prevládajú trvalé trávne porasty a maloplošná mozaiková orná pôda, takéto plochy nie sú z hľadiska erózie veľmi problémové. Vyskytujúce sa textúrne ťažšie a vlhké pôdy, hlavne pseudoglejové subtypy, sú náchylné aj na zhutnenie. Voči chemickej degradácii sú najodolnejšie pôdy na karbonátových substrátoch, ďalej pôdy humózne, zrnitostne ťažšie, s hlbším pôdnym profilom. Najmenej odolné sú kyslé, plytké a kamenité pôdy. Lokálne sa prejavuje zamokrenie a podmáčanie. Širšie územie je tiež postihnuté korytovou eróziou vodných tokov. Vo vysokých polohách je erózia často skombinovaná so zošľapávaním na turistických chodníkoch.

V širšom území sú evidované početné svahové deformácie, zosuvy. Najpočetnejšie a najrozsiahlejšie zosuvy vznikajú v územiach s ílovcovým vývojom, v územiach budovaných drobnorytmickým flyšom a na takých svahoch, ktoré režu čelá alebo bloky vrstiev. K rizikovým oblastiam patrí aj tektonický styk jadrových pohorí s kotlinami a ostatné zlomové poruchy, na ktorých sa prejavuje neotektonický pohyb (1-3mm/rok) a oblasti zvýšenej seizmicity. Mnoho zosuvov je stabilizovaných, ale môžu sa aktivizovať. Prevažná časť zosuvov má charakter plošných zemných prúdov, s charakteristickou odtrhovou hranou. K ostatným svahovým deformáciám patria blokové rozsadliny zvetralých skalných a poloskalných hornín, opadávanie, skalné rútenie, lavíny, kamenito-bahnité prúdy, zliezanie a pod.. V najvyšších polohách je reliéf upravovaný činnosťou snehu a mrazu.

Zloženie bioty zodpovedá charakteru biotopov, ktoré sa na dotknutom území vyskytujú. Fauna a flóra okolia je typická pre poloprirodné ekosystémy s prevahou poľnohospodárskej pôdy (trvalé trávne a bylinné porasty, maloplošná orná pôda) a s výskytom nelesnej drevinovej vegetácie a lesných porastov miestami s výrazným stupňom antropizácie. Zraniteľnosť bioty závisí od stupňa antropizácie

a spôsobu hospodárenia v území. Ohrozenosť voľne žijúcich rastlín a rastlinných spoločenstiev má mnoho príčin, najdôležitejším faktorom však je ničenie prirodzeného prostredia (rekreáciou a turistikou, poľnohospodárskou a priemyselnou výrobou, záberom nových plôch pre výstavbu...). Negatívne vplyvy na biotu majú charakter mechanického poškodzovania až ničenia vegetácie, ale aj rušenia voľne žijúceho živočíšstva. V zalesnenej časti územia sa vyskytuje poškodená lesná vegetácia. Lesné porasty majú prevažne zmenenú druhovú skladbu, často sú sekundárnou monokultúrou smreka. Majú však pomerne vysoký stupeň stability a nízky stupeň citlivosti na vonkajšie vplyvy. Sú zasiahnuté imisiami, miestami je zaťaženie veľmi vysoké, niekoľkonásobne prekračuje limitné hodnoty. Porasty sú zaťažené ťažkými kovmi, predovšetkým ortuťou, ale aj niektorými ďalšími (Cd, Cr, V, Cu, Ni, Pb, Zn a Fe). Vegetácia je lokálne synantropizovaná. Proces synantropizácie sa prejavuje predovšetkým v priestoroch výroby, poľnohospodárskeho dvora, v okolí komunikačnej siete a tiež v samotnom sídle bývania a v lokalitách rekreácie. So synantropizáciou súvisí znižovanie druhovej bohatosti, ústup pôvodných druhov, šírenie nepôvodných druhov, zväčšovanie invazibility biotopov, zmeny v dostupnosti potravných zdrojov, zmeny v cykloch živín, formovanie osobitných gíld a pod. Nepôvodné druhy svojou konkurenčnou prevahou vytláčajú druhy pôvodné a tým ochudobňujú biodiverzitu. Najčastejším ohniskom šírenia je organický odpad zo záhrad, kde sa mnohé z nich vysádzajú ako okrasné, alebo medonosné. Koridor pre šírenie invázných druhov vytvárajú najmä cesty, ale aj vodné toky. V Terchovej bol zaznamenaný zvýšený výskyt boľševníka obrovského (*Heracleum mantegazzianum*).

V dotknutom území sa nenachádzajú žiadne dominantné, ani iné prvky krajiny štruktúry, ktoré by negatívne pôsobili z hľadiska krajiny scenérie, krajinného rázu a obrazu, práve naopak vyskytujú sa tu významné krajinné prvky charakteru prírodných dominánt (hrebene), umelých dominánt (socha Jánošíka) a historické krajinné štruktúry (terasy, mozaiky..).

Miestami dochádza k územnému stretu socioekonomických aktivít s územiami národnej a európskej siete chránených území, prvkami územného systému ekologickej stability, či inak významnými územiami, k lokálnemu, aj širšiemu ohrozovaniu vyskytujúcich sa druhov rastlinstva a živočíšstva a ich biotopov realizovanými aktivitami (napr. lesná výroba, rekreačné a športové aktivity a pod.). Mnohé problémy environmentálneho charakteru sú spôsobené nevhodným manažmentom, nedostatočným uplatňovaním manažmentových opatrení na zabezpečenie optimálnej priestorovej štruktúry a využívania územia.

Problémom obce je miestami nevyhovujúca miestna cestná sieť, úplne uspokojivou nie je existujúca infraštruktúra, občianska vybavenosť, vrátane vybavenosti pre rozvoj cestovného ruchu a podporu miestnych tradícií. Nevyhovujúci je aj stav niektorých budov, nevhodná architektúra. Uvedené problémové okruhy nie sú závažné a možno ich na úrovni sídiel považovať za štandardné.

V rámci aktualizovaného Regionálneho územného systému ekologickej stability okresu Žilina z r. 2020 bol stanovený koeficient ekologickej stability k.ú. Terchová KES = 3,66 (4. stupeň – vysoká ekologická stabilita).

Zdravotný stav obyvateľstva je, okrem množstva iných faktorov, do značnej miery ovplyvnený pôsobením faktorov životného prostredia. K najvýraznejším patria znečistenie ovzdušia, vôd, pôd, bioty, ale aj hluk, žiarenie, zápach, vizuálny impakt, celková nepohoda atď. Z hľadiska faktorov životného prostredia vystupuje do popredia hluková záťaž a emisie, čo môže následne viesť k zvýšeniu najmä kardiovaskulárnych ochorení, ale môže byť zaznamenaný aj vyšší prípad neuróz a pod. V prípade emisií môže ísť o zvýšený výskyt respiračných ochorení. Na zvýšenej hladine hluku a emisií sa rozhodujúcou mierou podieľa doprava, v prvom rade cestná. K stacionárnym zdrojom hluku, príp. emisií sa zaraďujú prevádzky, lokalizované v blízkosti obytných zón. Seizmické zaťaženie dosahuje 7. až 8. stupeň makroseismickej aktivity MSK-64. Radónové riziko je nízke. Syntetickým ukazovateľom

úrovne životných podmienok obyvateľstva a úmrtnostných pomerov je stredná dĺžka života, t.j. nádej na dožitie. V ostatnom období sa pokles celkovej úmrtnosti, ale najmä dojčenskej a novorodeneckej, prejavil v predĺžení strednej dĺžky života pri narodení. Chorobnosť a príčiny úmrtia v obci kopírujú slovenský a okresný scenár, dominujú choroby a úmrtia na problémy s obehovou sústavou, predovšetkým ischemická choroba srdca, ďalej nádorové ochorenia a choroby dýchacej sústavy. Z hľadiska zdravotného stavu obyvateľstva patrí územie k oblastiam s priemernými hodnotami relevantných ukazovateľov. Podľa štúdie „Zdravotný stav obyvateľstva Slovenska (Vilinová, 2012) okres Žilina vykazoval v období 1997 – 2007 „dobrý typ zdravotného stavu obyvateľstva“ (2. najlepšie miesto v 6 stupňovej škále). Dobrý zdravotný stav obyvateľstva sa vyznačoval najmä dobrou situáciou pri indikátoroch – stredná dĺžka života, napojenie na vodovod, antikoncepcia, dojčenská úmrtnosť a novorodenecká úmrtnosť. Celkovo Žilinský kraj dosahuje podpriemerné hodnoty úmrtnosti v porovnaní so slovenským priemerom.

Kumulatívne a synergické účinky negatívnych vplyvov sa v širších územných vzťahoch prejavujú v znečistení ovzdušia, poškodením lesnej vegetácie (imísne poškodenie lesov v posledných rokoch mierne klesá, no úroveň kyslej depozície na lesy a lesné pôdy je ešte stále vysoká a potrvá ďalšie desaťročia, kým sa v kontaminovanom prostredí ekologická rovnováha v lesoch obnoví), lokálne aj v kontaminácii pôd, znečistení podzemných vôd, prejavujú sa na kvalite mimolesnej vegetácie, na zastúpení živočíšnych druhov, v nežiadúcich dôsledkoch zmeny klímy a v neposlednom rade na zdraví a pohode obyvateľstva.

Celkovo možno kvalitu životného prostredia dotknutého územia, aj jeho bezprostredného okolia, považovať za priaznivú pre zdravie a pohodu ľudí, záujmové územie nepatrí medzi environmentálne zaťažené a environmentálne problémové územia.

IV. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na životné prostredie vrátane zdravia a o možnostiach opatrení na ich zmiernenie

Charakter prírodného prostredia a spôsob súčasného využívania okolitého priestoru dotknutej lokality, ako aj regulatívy stanovené územnoplánovacou dokumentáciou determinujú podmienky, ktoré musia byť rešpektované pri realizácii navrhovanej činnosti.

Vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie sú posudzované v dvoch časových horizontoch – počas výstavby a počas prevádzky, pokiaľ sú očakávané vplyvy v týchto etapách realizácie navrhovanej činnosti odlišné.

1. Požiadavky na vstupy

Navrhovaná činnosť je popisovaná v etape výstavby a štandardnej prevádzky.

Vplyvy v prípade možných havarijných stavov sú zhrnuté v kapitole IV.4. a 9. a sú veľmi málo pravdepodobné.

Etapu likvidácie je z hľadiska vplyvov na životné prostredie a opatrení na ich zmiernenie obdobná etape výstavby. Predstavovala by odstránenie existujúcich objektov. V týchto súvislostiach za takej situácie možno predpokladať zvýšený pohyb automobilov, odnášajúcich demolačný materiál, čo by znamenalo zvýšenie vplyvov na životné prostredie a obyvateľstvo v podobe tvorby emisií z výfukových plynov, hlučnosti na príjazdových komunikáciách, príp. aj prašnosti. Takáto situácia je takmer úplne nepravdepodobná.

Záber pôdy

Navrhovaná činnosť predpokladá záber dočasný záber pôdy počas výstavby a trvalý záber pôdy v dôsledku umiestnenia navrhovaných rekreačných objektov, komunikácií a spevnených plôch.

Celá záujmová časť parcely 15700/41 je podľa mapového klienta ZBGIS (geoportal.sk) zaradená do BPEJ 0971512 (kambizem pseudoglejová, ílovito-hlinitá, skupina kvality pôdy 7).

Bude potrebné požiadať o vydanie stanoviska k pripravovanému zámeru na poľnohospodárskej pôde v zmysle §17 ods. 3 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

K záberu lesných pozemkov nedôjde.

K záberu ďalšej pôdy nedôjde.

Celá parcela 15700/41 má rozlohu 45 174 m², záujmová časť parcely má rozlohu 30 616 m².

Ostatné priestorové bilancie sú nasledovné:

Plocha komunikácií	6 303 m ²
Plocha pod stavebnými objektami	2 856 m ²
Plocha zelene	19 196 m ²
Plocha zelene na kemping	2 261 m ²

Počas výstavby

Na susednej lokalite, existujúceho rekreačného areálu Vršky bol v r. 2007 realizovaný inžiniersko-geologický prieskum (Rybáriková et al., 2007) podľa ktorého hrúbka humusovitej vrstvy sa pohybuje v rozmedzí 0,10 – 0,30 m. Povrchovú vrstvu územia tvorí slabo humózný pôdny horizont (triedy O S5/F4) s trávovým povrchom, miestami s navážkou stavebnej suty, na slieňovcoch zvetraných na íl, v podloží s vápencami.

Inžiniersko-geologický prieskum bude riešený v ďalších etapách projektovej prípravy územia.

Pred začatím výkopových prác bude humusová vrstva zo záujmovej plochy pod jednotlivými stavebnými objektami odstránená a bude uložená na dočasnej skládke na stavenisku a neskôr použitá na spätný zásyp, terénne úpravy a ako výsadbová vrstva podľa podmienok vydaných v územnom rozhodnutí, prípadne bude odvezená na skládku v zmysle príslušnej legislatívy.

Počas prevádzky

Počas prevádzky posudzovaných objektov sa ďalší záber pôdy nepredpokladá.

Nároky na zastavané územie

S realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k zvýšeniu zastavanej plochy na lokalite v zmysle regulatívov územnoplánovacej dokumentácie.

Veľká časť navrhovaného rekreačného areálu bude vegetačná (z celkovej plochy 30 616 m² bude plocha zelene takmer 22 000 m²).

Spotreba vody

Navrhovaná činnosť počíta s nárokmi na pitnú vodu.

V riešenom území sa vybuduje vodovodná prípojka, v ktorej sa v súčasnosti predpokladá výstavba 26 rekreačných chat, 4 obchodných prevádzok, sociálne zariadenie kempu, 2x reštaurácia, 1x apartmánový dom a welnes, ktorá sa napojí na verejný vodovod LTL DN150mm. Navrhovaná vodovodná prípojka bude vedená z časti v upravenom teréne a v navrhovanej komunikácii.

Napojenie na verejný vodovod bude riešené na začiatku T-kusom 80/80 s uzáverom DN 80 so zemnou súpravou a poklopom. Za napojením bude na vodovodnej prípojke osadená armatúrna šachta, v ktorej bude na potrubí osadený redukčný ventil a vodomerná zostava.

Na vodovodnej prípojke sa pre odvodušenie a odkalenie potrubia na potrubí osadí podzemný hydrant DN 80 (vzdušník, kalník). Pred hydrantom sa na potrubí zabuduje šupátko DN 80 so zemnou súpravou a poklopom.

V rámci vodovodnej prípojky sa vybudujú jednotlivé odbočky k navrhovaným objektom z potrubia HDPE D32, D63.

Vodovodná prípojka sa vybuduje o vetvách:

Vetva V1 – materiál HDPE D90x8,2 o dĺžke cca 10m.

Vetva V2 – materiál HDPE D90x8,2 o dĺžke cca 406.5m.

Vetva V3 – materiál HDPE D90x8,2 o dĺžke cca 217m.

Vetva V4 – materiál HDPE D90x8,2 o dĺžke cca 107m.

Vetva V5 – materiál HDPE D90x8,2 o dĺžke cca 104m.

Počas výstavby

Nároky na vodu pri výstavbe budú spočívať v potrebe vody na stavebné účely a pre zamestnancov stavby (pitné a sociálne účely).

Počas prevádzky

Potreba vody počas štandardnej prevádzky a využívania predmetných objektov bude zabezpečovaná z existujúceho verejného vodovodu.

Predpokladá sa využívanie vody na hygienické a pitné účely.

Výpočet potreby vody

je vykonaný na základe úpravy č. 684/2006 Vestníka MP SR z 14. 11. 2006 podľa jednotlivých spotrebiteľov v objekte:

13 x rekreačná chata/4osoby.....	13 x 4 os x 150 l/lôžko.....	7 800 l/d
13 x rekreačná chata/6osoby.....	13 x 6 os x 150 l/lôžko.....	11 700 l/d
4 x obchodné prevádzky.....	4 os x 60 l/zamestnanec.....	240 l/d
Soc. zariadenia camp.....	33 os x 100 l/návštevník.....	3 300 l/d
1 x wellness/100 návštevníkov.....	100 os x 100 l/lôžko.....	10 000 l/d
2 x reštaurácia/160 návštevníkov.....	170 x 25 l/jedlo.....	4 250 l/d
1 x penzión/8 apartmánov - 4 osoby.....	36 x 500 l/lôžko.....	18 000 l/d

SPOLU: 55 290 l/d

Max. denná potreba:

$$Q_m = 55\,290 \times 1,3 = 71\,877 \text{ l/d}$$

Max. hodinová potreba:

$$Q_h = (40\,600 \times 1,3 \times 1,8) / 24 + (15\,030 \times 1,3 \times 1,8) / 12 = 6889,35 \text{ l/h} = 1,913 \text{ l/s}$$

Ročná potreba vody:

$$Q_{rč} = 55,29 \times 365 = 20\,180,85 \text{ m}^3/\text{rok}$$

Predpokladá sa, že napojenie, odber a nakladanie s vodou bude v súlade s relevantnou legislatívou, predpismi a požiadavkami príslušných kompetentných subjektov.

Požiarna voda

Pre navrhované objekty bude potrebné zabezpečiť podľa STN 92 0400 odberné miesto vody na hasenie požiarov s výdatnosťou min. 12 l/s. Odberné miesto vody na hasenie požiarov je navrhnuté mimo požiarne nebezpečný priestor min. 5 m a max. 80 m od vstupu do jednotlivých objektov prístupné z prístupovej komunikácie. Navrhnuté sú štyri podzemné nádrže PN č.1 až č.4, ktoré budú prístupné z prístupovej komunikácie. Jedná sa o podzemné požiarne nádrže o objeme 22 m³, čo zodpovedá požiadavke Vyhlášky MVSR č. 699/2004 Z.z. pre zabezpečenie odberného miesta vody na hasenie požiarov pre požiarne úseky nevýrobných stavieb do plochy 1000 m². Vzdialenosť od jednotlivých objektov nebude presahovať 80 m. Požiarna nádrž bude označená podľa uvedenej vyhlášky.

Podrobné riešenie odberného miesta vody na hasenie požiaru bude obsahom projektu pre stavebné povolenie.

Energetické zdroje

Elektrická energia

Napäťová sústava: 3xPEN, 50Hz, 400/230V, TN-C-S
3xPE + 1xN + 1xPE, 50Hz, 400/230V, TN-S

Nároky na energie počas výstavby budú spočívať v odbere elektrickej energie pre prevádzkovanie stavebných mechanizmov a zariadení.

Počas prevádzky je predpokladaná nasledovná *bilancia elektrickej energie*:

Rekreačná chalupy SO 01.01 – SO 01.26:

Jedna chalupa				
		Pi - [kW]	Soud.	Ps - [kW]
1.	Osvetlenie	1,5	0,90	1,35
2.	Zásuvkové rozvody	12	0,40	4,8
3.	Vykurovanie a ohrev TUV /tep. čerpadlo/	13,8	0,90	12,4
		27,3		18,55
	celk. súčinnosť			0,75
	Celkový príkon			14kW

Pre všetky chalupy: $26 \times 14 \text{ kW} = 364 \text{ kW}$
S koeficientom $364 \text{ kW} \times 0,6 = P_{ss} = \mathbf{218,4 \text{ kW}}$

Navrhovaná hodnota hlavného ističa pre jednu chalupu: $I_n = 3 \times 25 \text{ A}$
Zabezpečenie dodávky el. energie: Z hľadiska zabezpečenej dodávky el. energie v zmysle STN 341610 sa jedná o dodávku elektrickej energie 3. stupňa.

Apartmánový objekt SO 01.27:

SO 01.27				
		Pi - [kW]	Soud.	Ps - [kW]
1.	Osvetlenie	2	0,90	1,8
2.	Zásuvkové rozvody	24,5	0,40	9,8
3.	Vykurovanie a ohrev TUV /tep. čerpadlo/	2x21	0,90	37,8
		68,5		49,4
	celk. súčinnosť			0,75
	Celkový príkon			37kW

Navrhovaná hodnota hlavného ističa pre apartmán: $I_n = 3 \times 63 \text{ A}$

Zabezpečenie dodávky el. energie: Z hľadiska zabezpečenej dodávky el. energie v zmysle STN 341610 sa jedná o dodávku elektrickej energie 3. stupňa.

Wellness SO 01.28:

SO 01.28				
		Pi - [kW]	Soud.	Ps - [kW]
1.	Osvetlenie	4	0,90	3,6
2.	Zásuvkové rozvody	30	0,40	12
3.	Vykurovanie a ohrev TUV /tep. čerpadlo/	2x21	0,90	37,8
4.	Technológia + VZT	40	0,8	32
		116		85,4
	celk. súčinnosť			0,8
	Celkový príkon			68,4kW

Navrhovaná hodnota hlavného ističa: $I_n = 3 \times 125 \text{ A}$
Zabezpečenie dodávky el. energie: Z hľadiska zabezpečenej dodávky el. energie v zmysle STN 341610 sa jedná o dodávku elektrickej energie 3. stupňa.

Reštaurácia a piváreň SO 01.29:

SO 01.29				
		Pi - [kW]	Soud.	Ps - [kW]
1.	Osvetlenie	5	0,90	4,5
2.	Zásuvkové rozvody	30	0,50	15
3.	Vykurovanie a ohrev TUV /tep. čerpadlo/	2x21	0,90	37,8
4.	Technológia + VZT	50	0,8	40
		127		97,3
	celk. súčinnosť			0,75
	Celkový príkon			73kW

Navrhovaná hodnota hlavného ističa: $I_n = 3 \times 140A$

Zabezpečenie dodávky el. energie: Z hľadiska zabezpečenej dodávky el. energie v zmysle STN 341610 sa jedna o dodávku elektrickej energie 3. stupňa.

Reštaurácia SO 01.30:

SO 01.30				
		Pi - [kW]	Soud.	Ps - [kW]
1.	Osvetlenie	5	0,90	4,5
2.	Zásuvkové rozvody	30	0,50	15
3.	Vykurovanie a ohrev TUV /tep. čerpadlo/	2x21	0,90	37,8
4.	Technológia + VZT	60	0,8	48
		137		97,3
	celk. súčinnosť			0,8
	Celkový príkon			78kW

Navrhovaná hodnota hlavného ističa pre apartmán: $I_n = 3 \times 140A$

Zabezpečenie dodávky el. energie: Z hľadiska zabezpečenej dodávky el. energie v zmysle STN 341610 sa jedna o dodávku elektrickej energie 3. stupňa.

SO 01.31 - SO 01.34 Obchod 6,0 x 6,0 m (4 ks):

Jeden obchod				
		Pi - [kW]	Soud.	Ps - [kW]
1.	Osvetlenie	1,5	0,90	1,35
2.	Zásuvkové rozvody	12	0,40	4,8
3.	Vykurovanie a ohrev TUV /tep. čerpadlo/	13,8	0,90	12,4
		27,3		18,55
	celk. súčinnosť			0,75
	Celkový príkon			14kW

Pre všetky obchody: $4 \times 14kW = 56kW$

S koeficientom $56kW \times 0,6 = P_{ss} = 33,6kW$

Navrhovaná hodnota hlavného ističa pre jeden obchod: $I_n = 3 \times 25A$

Zabezpečenie dodávky el. energie: Z hľadiska zabezpečenej dodávky el. energie v zmysle STN 341610 sa jedna o dodávku elektrickej energie 3. stupňa

Silnoprákové zariadenia

Rozvody

Inštalácia v bude realizovaná chránenými vodičmi typu CYKY-J - v časti v ochranných trubkách FXP v drevených priečkach a v podlahe v príslušných dimenziách pre jednotlivé obvody.

V reštaurácii a v pivárni budú použité káble CHKE-R-J s požiarou odolnosťou.

Pre montáž zariadení /zásuvky a vypínače/ budú použité inštalačné krabice vhodné do daného podkladu.

Napojenie

Prípojenie napájania predmetnej lokality a objektov je navrhnuté z navrhovanej kioskovej trafostanice resp. z voľného vývodu rozvádzača RH-NN sa káblom NAYY-J 3x240+120mm² naslučujú nové istiace skrine PRIS. Skrine budú v prevedení so zemným dielom a dvoma nadzemnými káblovými poliami, istené na strane prívodov.

Podrobné riešenie napojenia bude riešené v ďalšom stupni PD.

Núdzové vypnutie

Elektrické zariadenie bude možné vypnúť hlavnými ističom v rozvádzačoch RE, prípadne požiarnymi tlačítkami pri hlavnom vstupe Centrál Stop prípadne Total Stop/reštaurácia, piváreň a wellnes/.

Zásuvkové rozvody a elektrické rozvody

Zásuvkový rozvod je navrhovaný káblami CYKY-J/CHKE-R 3x2,5mm². Zásuvky 230V rozvodu typ 230V, 16A, IP20 a IP44 polozapustené budú inštalované vo výške 40cm resp. 120cm, alebo podľa požiadaviek inštalovanej a napájanej technológie. Zásuvky inštalované vedľa seba budú prevedené v rámčeku. Všetky zásuvkové vývody a osvetlenie v kúpeľniach budú doplnkovo chránené prúdovým chráničom. Pri inštalácii do horľavých konštrukcií (alebo na ne) budú použité škatule a rúrky s príslušnou požiarou odolnosťou podľa STN 33 2312:1985 + Z1. V kúpeľni bude potrebné dodržať ochranné zóny podľa STN 33 2000-7-701.

Vykurovanie

Vykurovanie bude riešené tepelnými čerpadlami v technickej miestnosti.

Rozvody slaboprúdu

TV zásuvky budú napojené 75Ω koaxiálnym káblom. Každá zásuvka bude napojená samostatne. Podľa požiadaviek investora bude možné pridať TV zásuvky aj do iných miestností.

Zásuvky RJ-45 budú napojené káblom FTP cat5, každý vývod samostatne zo skrinky RACK, ktorá bude napojená na miestny slaboprúdový rozvod.

Vstupné tablo domáceho vrátnika bude umiestnené pri vstupných dverách, vnútorný displej v obývačke na prízemí a centrálna jednotka v rozvádzači RD, kde je ponechaná priestorová rezerva.

Káble vnútorného rozvodu slaboprúdu budú uložené v stenách v trubke FK15 - 25mm pod povrchom. Pri nevyhnutnom súbehu rozvodov slaboprúdu a silnoprúdových rozvodov bude potrebné dodržať vzdialenosti pre súbeh a križovanie v zmysle STN 33 2000-5-52.

Ochrana pred bleskom

Vonkajšia ochrana pred bleskom bude realizovaná podľa normy STN EN 62305-3, a na základe analýzy rizika zvlášť pre každý objekt.

Zberné vedenie bude prevedené vodičom AlMgSi 8 vedené po streche.

Uzemňovaciu sústavu tvorí základový zemnič v usporiadaní podľa typu B. V miestach určených zvodov budú vyvedené nad terén odbočky zhotovené vodičom FeZn 10mm. Vnútorná ochrana pred atmosférickými vplyvmi v objekte je realizovaná cez pospájanie všetkých metalických častí (svorkovnice EPS, hlavne a doplnkové ochranné pospájanie) a koordináciou prepäťových ochrán. Úroveň ochrany bude navrhnutá na základe analýzy rizika v zmysle STN EN 62 305-2 – v ďalšom stupni PD.

Ochrana pred bleskovým prúdom a prepätím bude navrhovaná inštalovaním zvodičov bleskového prúdu triedy T1 (B) a zvodičov prepätia triedy T2 (C) pre kategóriu prepätia podľa analýzy rizika v rozvádzačoch RH.

Osvetlenie

Svetelný rozvod je navrhovaný káblami CYKY-J/CHKE-R 3x1,5/5x1,5mm², Spínače svetelného rozvodu typ 230V, 10A, IP 20 a IP44 polozapustené /radenie 1, 5, 6, 7/ budú inštalované vo výške 120cm. Vypínače namontované vedľa seba budú prevedené do rámčeku.

Odbočenie svetelného rozvodu je realizované v krabiciach KO (OBO IP65) bezskrútkovými svorkami. Typy svietidiel sú ponechané na výber investora, inštalované svietidlá budú spĺňať požiadavky na stupeň krytia v jednotlivých priestoroch objektu. V priestore kúpeľni musia byť svietidlá s krytím IPX4 z izolantu triedy II, alebo musia byť napájané bezpečným malým napätím SELV 12V. Vo vonkajšom priestore musia byť svietidlá s krytím IP44. Všetky svietidlá určené pre montáž do a na horľavé konštrukcie musia byť na takúto montáž určené a označené písmenom „F“ v otočenom trojuholníku, alebo podložené tepelnoizolačnou podložkou s hrúbkou 5mm. V ostatných priestoroch môžu byť svietidlá s krytím IP20.

V súlade s STN 92 0201-3 budú v priestoroch reštaurácie, wellness a v apartmánovom dome inštalované autonómne núdzové svietidlá s prevádzkou na batériu po dobu min. 1 hod. Svietidlá sú navrhnuté tak, aby osvetľovali únikové trasy na intenzitu min. 1Lx. Spôsob vyhotovenia je podľa STN 34 1060. Núdzové osvetlenie je realizované tak, že osvetľuje východy a označuje smer úniku. Núdzové svietidlá sú napojené priamo zo svetelných okruhov v jednotlivých miestnostiach.

Slaboprúdové zariadenia

Jedná sa o vybudovanie optických prenosových sietí za účelom poskytovania multifunkčných telekomunikačných služieb prostredníctvom technológie FTTH.

Pre výstavbu navrhovanej optickej trasy budú použité HDPE chráničky s vonkajším priemerom 110 mm. Tieto umožnia budúci poskytovateľom širokopásmových služieb vybudovať si plne optickú prístupovú sieť (v zmysle ich vlastnej štruktúry výstavby siete) bez nutnosti opätovnej rozkopávky územia. V predmetnej stavbe sa pomocou HDPE chráničiek vybuduje sústava káblovodov v hlavnej trase s pripravenými šachtami pre odbočenie od uzlov siete až po zákazníka.

Parametre ryhy pre výstavbu ochranných HDPE rúr budú nasledovné:

V prípade, že komunikácie alebo chodníky budú už vybudované, budú podvrtnuté. Komunikácie v hĺbke 0,9m a chodníky v hĺbke 0,65m.

V zastavanom území budú HDPE rúry chránené pred mechanickým poškodením zákrytovou doskou a v celom priebehu vyznačené výstražnou fóliou oranžovej farby. Pri križovaní iných podzemných inžinierskych sietí a v súbehu s nimi bude rešpektovaná priestorová norma STN 73 6005 a požiadavky ich správcov. Pri križovaní bude kábel uložený pod križované vedenie a do vzdialenosti min. 1 m od osi križovaného vedenia chránený proti možnému mechanickému poškodeniu pomocou plastových alebo betónových žlabov.

Verejné osvetlenie

Rozvádzač RVO pre verejné osvetlenie bude napojený zo skrinky PRIS zemnou prípojkou. Z RVO budú napojené osvetľovacie stožiare káblom CYKY-J 4x10, slučkované.

V stožiaroch budú osadené svorkovnice pre napojenie a istenie svietidiel. Stožiare budú uzemnené pásavinou FeZn 30x40, ktorá bude uložená vo výkope s NN vedením pre osvetlenie.

Podrobné riešenie napojenia a verejného osvetlenia bude riešené v ďalšom stupni PD.

Počet odberných miest pre autonabíjačky a e-bicykle bude upresnený v ďalších etapách projektovej prípravy územia.

Zemný plyn

Zemný plyn bude slúžiť na vykurovanie a prípravu TÚV.

Navrhovaná činnosť sa týka rozšírenia výstavby nadväzujúcej STL distribučnej siete (2.etapa) plynovodom PE D90x5,2, v lokalite Terchová, celková dĺžka trasy 250m.

Výstavba rozšírenia nadväzujúcej STL distribučnej siete začína v zemi nadpojením na existujúcu časť nadväzujúcej distribučnej siete a plynovod bude vedený v upravenom teréne potrubím D90x5,2. Navrhované rozšírenie výstavby STL distribučnej siete (2.ETAPA) ďalej pokračuje v komunikácii a je ukončená dĺžkou. Na konci trasy pred ukončením sa navrhuje odvzdušňovací ventil a vyvedie sa signalizačný vodič. Umiestnenie potrubia a spôsob vedenia potrubia v súbahu a pri križovaní s inými sieťami v obytných zónach bude podľa STN 73 6005 a podľa pokynov ich prevádzkovateľov. V riešenej časti trasy plynovodu budú riešené odbočky pre prípojky k Terchovcu a k penziónu. Prípojky budú predmetom riešenia samostatných PD.

Maximálny hodinový odber

Uvažované spotrebiče:

TERCHOVEC:

3 ks PLYNOVÝ KONDENZAČNÝ KOTOL WOLF CGB-100

(19,6-98,8kW)

spotreba plynu pre kotol: 10,02 m³/h.

30,06 m³/h

DREVENICA TERCHOVÁ RESORT prípojka č.1:

2 ks PLYNOVÝ KONDENZAČNÝ KOTOL WOLF CGB-2-55

(9,2-55kW)

spotreba plynu pre kotol: 5,68 m³/h.

11,36 m³/h

DREVENICA TERCHOVÁ RESORT prípojka č.2:

2 ks PLYNOVÝ KONDENZAČNÝ KOTOL WOLF CGB-2-55

(9,2-55kW)

spotreba plynu pre kotol: 5,68 m³/h.

11,36 m³/h

DREVENÉ CHATY:

15 ks PLYNOVÝ KONDENZAČNÝ KOTOL WOLF CGB-2-20

(6,8-22,2kW)

spotreba plynu pre kotol: 2,42 m³/h.

36,3 m³/h

2.ETAPA DREVENÉ CHATY + Wellness rezort:

26 ks PLYNOVÝ KONDENZAČNÝ KOTOL WOLF CGB-2-20

(6,8-22,2kW)

spotreba plynu pre kotol: 2,42 m³/h.

62,92 m³/h

2 ks PLYNOVÝ KONDENZAČNÝ KOTOL WOLF CGB-2-55

(9,2-55kW)

spotreba plynu pre kotol: 5,68 m³/h.

11,36 m³/h

Max. hod odber za všetky spotrebiče spolu 163,36 m³/h

Prepočet ročnej spotreby plynu

TERCHOVEC:

1.Plynový kotol WOLF CGB-100

Spotreba plynu za rok.....3,8hod x 30,06 m³/hod x 0,89 x 365dní= 37 106,97 m³/rok.

DREVENICA TERCHOVÁ RESORT prípojka č.1:

1.Plynový kotol WOLF CGB-2-55

Spotreba plynu za rok.....3,8hod x 11,36 m³/hod x 0,92 x 365dní= 14 495,82 m³/rok.

DREVENICA TERCHOVÁ RESORT prípojka č.2:

1.Plynový kotol WOLF CGB-2-55

Spotreba plynu za rok.....3,8hod x 11,36 m³/hod x 0,92 x 365dní= 14 495,82 m³/rok.

DREVENÉ CHATY:

1.Plynový kotol WOLF CGB-2-20

Spotreba plynu za rok.....3,8hod x 36,3 m³/hod x 0,78 x 365dní= 39 271,52 m³/rok.

2.ETAPA DREVENÉ CHATY + Wellness rezort:

1.Plynový kotol WOLF CGB-2-20

Spotreba plynu za rok.....3,8hod x 62,92 m³/hod x 0,78 x 365dní= 68 070,63 m³/rok

2.Plynový kotol WOLF CGB-2-55

Spotreba plynu za rok.....3,8hod x 11,36 m³/hod x 0,92 x 365dní= 14 495,82 m³/rok.

Celková max. ročná spotreba plynu podľa súčinnosti spotrebičov Q_r= 187 936,58 m³/rok

Nároky na dopravu a inú infraštruktúru

V existujúcom areáli VŔšky je vybudovaná kompletná technická infraštruktúra.

V rámci navrhovanej činnosti dôjde k napojeniu navrhovaných objektov na všetky existujúce siete (verejný vodovod, splaškovú kanalizáciu, elektrické vedenie, telekomunikačné siete, plyn) v zmysle zmlúv s jednotlivými správcami sietí a platných predpisov.

Predmetný pozemok je dopravne prístupný z miestnych komunikácií, ktoré sú napojené na cestu II/583 Žilina - Terchová. Celá nová lokalita bude napojená na existujúcu technickú infraštruktúru (komunikácie, inžinierske siete) z existujúceho areálu Vršky.

Predmetné komunikácie budú na okolitú cestnú sieť napojené stykovou križovatkou, a to cez novo navrhovanú stykovú križovátku navrhovanej komunikácie (vetva A) a existujúcej bezmennej miestnej komunikácie.

Uvažuje sa s novostavbami miestnych komunikácií (vetvy A, B, C, D, E) a parkovacích plôch, ktoré budú slúžiť pre dopravnú a technickú obsluhu plánovaného rekreačného areálu Vršky v obci Terchová.

Kategória komunikácie: dvojpruhové obojsmerné miestne komunikácie C3-MOK 8,5/30 (vetva A, vetva B, vetva D) a jednopruhovú jednosmernú komunikáciu kategórie C3-MOK 6,0/30 (vetva C, vetva E).

Založenie telesa kom.:	pozdĺžne ± 200 mm	priečne ± 200 mm	výškovo ± 50 mm
Plán zemného telesa:	pozdĺžne ± 100 mm	priečne ± 80 mm	výškovo ± 20 mm
Vrstvy podkladu:	pozdĺžne ± 80 mm	priečne ± 60 mm	výškovo ± 10 mm
Kryt vozovky:	pozdĺžne ± 40 mm	priečne ± 30 mm	výškovo ± 4 mm
Úpravy terénu:	pozdĺžne ± 200 mm	priečne ± 200 mm	výškovo ± 30 mm

Smerové vedenie

Vetva A

Celková dĺžka vetvy A je 82,62 m. Smerové vedenie je tvorené tromi priamymi úsekmi s dvoma smerovými oblúkmi s polomerom 150,00 m a 100,00 m. Na začiatku úseku vetva A kopíruje existujúcu miestnu komunikáciu (18,58 m) a vytvára s ňou stykovú križovátku. Polomer napojenia na existujúcu komunikáciu je $R = 6,00$ m. Na konci úseku sa vetva A napája na vetvu B pod uhlom $75,00^\circ$ a s polomerom napojenia $R = 6,00$ m.

Komunikácia je navrhovaná ako dvojpruhová obojsmerná miestna komunikácia so šírkou spevnenej časti 7,00 m. Kategória navrhovanej komunikácie je C3-MOK 8,5/30.

Vetva B

Celková dĺžka vetvy B je 229,85 m. Smerové vedenie je tvorené tromi priamymi úsekmi s dvoma smerovými oblúkmi s polomerom 50,00 m. Na začiatku a na konci úseku je v budúcnosti plánované pokračovanie miestnej komunikácie. V km 0,011 55 sa vetva B križuje s vetvou C pod uhlom $90,00^\circ$ a s polomerom napojenia 6,00 m. V km 0,183 66 sa vetva B križuje s vetvou C pod uhlom $90,00^\circ$ a s polomerom napojenia 6,00 m. V km 0,216 88 sa vetva B križuje s vetvou A pod uhlom $75,00^\circ$ a s polomerom napojenia 6,00 m.

Komunikácia je navrhovaná ako dvojpruhová obojsmerná miestna komunikácia so šírkou spevnenej časti 7,00 m. Kategória navrhovanej komunikácie je C3-MOK 8,5/30.

Vetva C

Celková dĺžka vetvy C je 199,60 m. Smerové vedenie je tvorené štyrmi priamymi úsekmi s tromi smerovými oblúkmi s polomerom 30,00 m a 100,00 m. Na začiatku a na konci úseku je vetva C napojená na vetvu B, s ktorou vytvára stykové križovatky. V km 0,094 46 sa vetva C križuje s vetvou D pod uhlom $90,00^\circ$ a s polomerom napojenia 6,00 m.

Komunikácia je navrhovaná ako jednopruhovú jednosmernú miestnu komunikáciu so šírkou spevnenej časti 4,50 m. Kategória navrhovanej komunikácie je C3-MOK 6,0/30.

Vetva D

Celková dĺžka vetvy D je 30,57 m. Smerové vedenie je tvorené priamym úsekom. Na začiatku úseku je vetva D napojená na vetvu C, s ktorou vytvára stykovú križovatku s uhlom kríženia 90,00° a polomeri napojenia 6,00 m. Na konci úseku je vetva D napojená na vetvu E, s ktorou vytvára stykovú križovatku s uhlom kríženia 76,50° a polomeri napojenia 6,00 m.

Komunikácia je navrhovaná ako dvojpruhová obojsmerná miestna komunikácia so šírkou spevnenej časti 7,00 m. Kategória navrhovanej komunikácie je C3–MOK 8,5/30.

Vetva E

Celková dĺžka vetvy E je 147,29 m. Smerové vedenie je tvorené jedným smerovým oblúkom s polomerom 160,00 m. Na začiatku a na konci úseku vetvy E je navrhovaný priestor na otáčanie vozidiel. V km 0,054 79 sa vetva E križuje s vetvou D pod uhlom 76,50° a s polomeri napojenia 6,00m.

Komunikácia je navrhovaná ako jednopruhovú jednosmernú miestnu komunikáciu so šírkou spevnenej časti 4,50 m. Kategória navrhovanej komunikácie je C3–MOK 6,0/30.

Výškové vedenie

Výškové vedenie v čo najmožnejšej miere kopíruje existujúci terén a zároveň neprekračuje sklon 18%.

Vetva A

Na začiatku úseku vetva A výškovo kopíruje existujúcu miestnu komunikáciu. Na konci úseku sa vetva A výškovo napája na vetvu B. Pozdĺžny profil vetvy A pozostáva z 3 priamych úsekov a 2 výškových oblúkov s polomeri 50,00 m a 100,00 m. Pozdĺžne sklony nivelety sú 18,00 % a 3,84 %.

Vetva B

Na začiatku a na konci úseku sa momentálne vetva B výškovo nenapája na žiadnu existujúcu ani novo navrhovanú komunikáciu. Pozdĺžny profil vetvy B pozostáva zo 4 priamych úsekov a 3 výškových oblúkov s polomeri 900,00 m, 200,00 m a 90,00 m. Pozdĺžne sklony nivelety sú 7,50 %, -7,30 %, -18,00 % a -3,00 %.

Vetva C

Na začiatku a na konci úseku sa vetva C výškovo napája na vetvu B. Pozdĺžny profil vetvy C pozostáva zo 4 priamych úsekov a 3 výškových oblúkov s polomeri 50,00 m a 280,00 m. Pozdĺžne sklony nivelety sú 18,00 %, -18,00 %, 4,00% a -4,00 %.

Vetva D

Na začiatku úseku sa vetva D výškovo napája na vetvu C. Na konci úseku sa vetva D výškovo napája na vetvu E. Pozdĺžny profil vetvy D pozostáva z 3 priamych úsekov a 2 výškových oblúkov s polomeri 50,00 m. Pozdĺžne sklony nivelety sú 18,00 % a 4,00 %.

Vetva E

Na začiatku a na konci úseku sa vetva E výškovo nenapája na žiadnu existujúcu ani novo navrhovanú komunikáciu. Pozdĺžny profil vetvy E pozostáva z 2 priamych úsekov a 1 výškového oblúku s polomerom 1000,00 m. Pozdĺžne sklony nivelety sú -3,50 % a -5,50 %.

Šírkové usporiadanie

Šírkové usporiadanie vetvy A, B a D zodpovedá kategórii C3-MOK 8,5/30 (dvojpruhová obojsmerná komunikácia) a je nasledovné:

šírka jazdného pruhu: 3,50 m,
šírka spevnenej časti vozovky: 7,00 m,
šírka nespevnenej časti krajnice: 0,75 m.

Šírkové usporiadanie vetvy C a E zodpovedá kategórii C3-MOK 6,0/30 (jednopruhová jednosmerná komunikácia) a je nasledovné:

šírka jazdného pruhu: 4,50 m,
šírka spevnenej časti vozovky: 4,50 m,
šírka nespevnenej časti krajnice: 0,75 m.

Priečny sklon

Priečny sklon vetvy A je navrhovaný ako základný jednostranný priečny sklon s hodnotou 2,00% smerom k okraju vozovky. Priečny sklon vetvy D je navrhovaný ako základný jednostranný priečny sklon s hodnotou 2,00% smerom k okraju vozovky. Priečny sklon vetvy B, C a E je navrhovaný ako základný jednostranný priečny sklon s hodnotou 2,00% smerom k okraju vozovky s lokálnym naklopením na hodnotu 4,00%. V mieste napojenia jednotlivých vetiev je navrhované klopenie vozovky.

Priečny sklon konštrukčnej zemnej pláne je základný s hodnotou 3,00 % a je klopený v smere ako obrusná vrstva vozovky. V miestach kde je priečny sklon väčší ako 3,00 %, priečny sklon zemnej pláne kopíruje priečny sklon vozovky.

Konštrukčné zloženie

Konštrukčné zloženie vozovky novo navrhovaných spevnenej plôch sa radí medzi polotuhé a zloženie je nasledovné:

Asfaltový betón	AC 11 O; CA 50/70; I	40 mm
Spojovací postrek	PS; A 0,50 kg/m ²	
Asfaltový betón	AC 16 L; CA 50/70; I	60 mm
Spojovací postrek	PS; A 0,50 kg/m ²	
Asfaltový betón	AC 16 P; CA 30/45; I	60 mm
Spojovací postrek	PS; A 0,70 kg/m ²	
Cementom stmelená zmes	CBGM C5/6 22	180 mm
Štrkodrvina	ŠD; 31,5 Gc	200 mm
Separčná geotextília 400g/m ²		
Konštrukcia celkom		500 mm

Na zemnej pláni musí byť dosiahnutá minimálna miera zhutnenia na $E_{def2} = 60$ MPa. Pomer modulov deformácie E_{def2}/E_{def1} musí byť menší ako 2,5.

Odvodnenie

Povrchové odvodnenie komunikácii bude zabezpečené pomocou priečneho sklonu do novo navrhovaných vsakovaco-odparovacích priekop resp. do okolitého terénu. V miestach s obrubníkovou úpravou (parkovacie stojiská) bude povrchové odvodnenie zabezpečené spolupôsobením priečneho a

pozdĺžneho sklonu v danom mieste, pričom voda bude odvedená do novo navrhovaných uličných vpustov a následne do vsakovacieho systému.

Odvodnenie (vsakovací systém, poloha a počet novo navrhovaných uličných vpustov) budú podrobne spracované v ďalšom stupni PD.

Zemná pláň bude odvodnená priečnym sklonom do vsakovaco-odparovacích priekop alebo voľne do terénu.

Skrývka ornice, výrub drevín a odstránenie krovín

Odhumusovanie je navrhované v minimálnej hrúbke 200 mm, pričom sa oddelí vhodný materiál na spätné použitie od materiálu nevhodného na zahumusovanie.

V rámci objektu dôjde k nevyhnutnému výrubu drevín a k odstráneniu krovín v zmysle povolenia obce.

Búracie práce, frézovanie, čistenie

V rámci búracích prác bude realizované rezanie asfaltových zmesí, frézovanie a búranie jestvujúcich stmelených a nestmelených vrstiev vozovky v mieste napojenia novo navrhovanej komunikácie na existujúcu miestnu komunikáciu. V mieste napojenia sa zrealizuje doplnenie vybraných konštrukčných vrstiev. Spoje po rezaní sa utesnia samolepiacou bitúmenovou páskou DUNAFLEX (prípadne asfaltová zálievka).

Zemné práce

V rámci zemných prác budú realizované násyp, zásypy, výkopy a odkopy v mieste stavebného objektu. Zemná pláň bude odkrytá tesne pred pokrývkou konštrukčných vrstiev vozovky. V prípade znehodnotenia pláne vozovky alebo podkladu bude možné previezť stabilizáciu (cement, vápno) podľa typu zeminy v podloží.

V miestach, kde konštrukcia vozovky je nad čiarou odhumusovania, sa na násypové teleso komunikácie použije materiál vhodný pre tento účel podľa STN 73 6133 a bude sa zhutňovať po vrstvách maximálnej hrúbky 300 mm. Tento násypový materiál bude dovezený zo zásobníka zeminy a pri uložení do násypového telesa sa zhutní na požadovanú mieru zhutnenia podľa Proctor Standard 95 %. Ako zemina do násypového telesa a aktívnej zóny je navrhnutý štrk s prímесou jemnozrnnej zeminy (S1/SW, G1/GW, G2/GP, G3/G-F G4/GM).

V prípade, že podložie tvorí málo únosné resp. neúnosné podložie, bude potrebné vykonať opatrenia na zvýšenie únosnosti podložia a to jedným zo spôsobov: zlepšením zeminy použitím hydraulických spojív, výmenou tohto podložia v potrebnej hrúbke, úpravou vodného režimu v podloží, prípadne použitím geosyntetík, prípadne ich kombináciou s inými úpravami podložia.

Po vykonaní stavebných prác na objekte dôjde k urovnaniu a ohumusovaniu a zatrávneniu jednotlivých okolitých plôch tak, aby boli plynule napojené na okolitý terén.

Navrhované komunikácie sú riešené v zmysle Vyhlášky MV SR č. 94/2004 Z.z. pre prístup a otáčanie hasičskej techniky.

Podrobné riešenie prístupovej komunikácie bude predmetom projektovej dokumentácie pre stavebné povolenie.

Statická doprava

Parkovanie bude zabezpečené po celom areáli v dostupnosti jednotlivých objektov (viď výkresy v prílohe zámeru). Návrh predpokladá odstavné plochy od 5 do 10 parkovacích státí, najväčšia odstavná plocha je navrhnutá pri apartmánovom dome (20 parkovacích miest).

Pre výpočet celkového počtu odstavných a parkovacích stojísk bola použitá metodika podľa STN 73 6110 vrátane jej zmien a opráv.

Celkový počet stojísk bol vypočítaný podľa vzorca:

$$N_c = 1,1 * O_o + 1,1 * P_o * k_{mp} * k_d$$

kde N_c - celkový počet stojísk na území v objekte

O_o - základný počet odstavných stojísk

P_o - základný počet parkovacích stojísk

k_{mp} - regulačný koeficient mestskej polohy (1,0 – ostatné územie v meste)

k_d - súčiniteľ vplyvu dĺžky prepravnej práce (1,4 – IAD: ostatná doprava = 60:40)

Druh objektu:

- rekreačná chata:	26 chat
- apartmánový objekt:	13 apartmánových jednotiek
- wellness:	4 zamestnanci, 20 návštevníkov
- reštaurácia a piváreň:	7 zamestnancov, 80 návštevníkov
- reštaurácia:	5 zamestnancov, 80 návštevníkov
- 4x obchod	1 obchod: 1 zamestnanec, 20 m ² čistej predajnej plochy

Základné ukazovatele:

Druh:	Stojisko na účelovú jednotku
rekreačná chata:	1 stojisko na 1 chatu
apartmánový objekt:	1 stojisko na 1 apartmán
wellness:	1 stojisko na 5 zamestnancov 1 stojisko na 8 návštevníkov
reštaurácia a piváreň:	1 stojisko na 5 zamestnancov 1 stojisko na 8 návštevníkov
reštaurácia:	1 stojisko na 5 zamestnancov 1 stojisko na 8 návštevníkov
obchod:	1 stojisko na 4 zamestnancov 1 stojisko na 25 m ² čistej predajnej plochy

Celkový počet stojísk:

$$N_c = 1,1 * (26 * 1 + 13 * 1) + 1,1 * (4/5 + 20/8 + 7/5 + 80/8 + 5/5 + 80/8 + 4 * (1/4 + 20/25)) * 1,0 * 1,4$$

$$N_c = 1,1(26+13) + 1,1(0,8+2,5+1,4+10+1+10+4,2) * 1,0 * 1,4$$

$$N_c = 1,1 * 39 + 1,1 * 29,9 * 1,0 * 1,4$$

$$N_c = 88,9 \approx 89 \text{ parkovacích stojísk}$$

Šírkové usporiadanie parkovacích státí je nasledovné:

- parkovacie stojisko: 2,50x5,00 m
- parkovacie stojisko: 3,00x5,00 m

Pre potreby rozšírenia rekreačného areálu Vršky bude podľa vyššie uvedeného výpočtu podľa STN 73 6110 vrátane jej zmien a opráv potrebné zabezpečiť 89 parkovacích stojísk. V zmysle Vyhlášky č.

532/2002 Z. z. budú z celkového počtu navrhnuté 4 parkovacie stojiská pre osoby so zdravotným postihnutím (min. 4 % z celkového počtu státí, min. však 1 stojisko). V návrhu sa počíta so 70 parkovacími miestami, vrátane miest pre parkovanie osôb s obmedzenou schopnosťou pohybu ako súčasť komunikácií, ostatné parkovacie miesta budú riešené pri jednotlivých objektoch. Parkovacie plochy budú mať povrch z asfaltového betónu.

Počet parkovacích miest bude spresnený v ďalších etapách projektovej prípravy územia.

Priečny sklon parkovacích stojísk je navrhovaný ako základný jednostranný priečny sklon s hodnotou 2,00% smerom k obrubníku.

Objekty navrhovanej činnosti budú bez problémov dostupné cyklistickou dopravou, objekty budú vybavené cyklistickými stojanmi a chráneným parkoviskom pre bicykle.

Naplánované je inštalovanie nabíjajúcich staníc pre elektromobily a e-bicykle (počet a umiestnenie budú spresnené v ďalších etapách projektovej prípravy územia).

Predpokladá sa, že riešenie dopravy a infraštruktúry bude v súlade s relevantnou legislatívou, predpismi a požiadavkami príslušných kompetentných subjektov.

Protipožiarna ochrana

Protipožiarna bezpečnosť navrhovanej stavby bola riešená (Tencer, 2022) podľa Vyhlášky MV SR č. 94/2004 Z.z., ktorou sa ustanovujú technické požiadavky na protipožiarnu bezpečnosť pri výstavbe a pri užívaní stavieb v znení neskorších predpisov (tzn. v znení Vyhlášky č. 307/2007 Z.z. a č. 225/2012 Z.z.) a súvisiacich noriem STN 92 0201 - časť 1 až 4 - Protipožiarna bezpečnosť stavieb (spoločne ustanovenia), v znení neskorších zmien a predpisov (ďalej len STN 92 0201-1 až 4) a ďalších súvisiacich predpisov, Vyhlášky MV SR č. 699/2004 Z.z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov a ďalších súvisiacich platných predpisov.

Jednotlivé objekty budú mať horľavý konštrukčný celok, pri suterénnych častiach bude využitý nehorľavý konštrukčný celok danej podzemnej časti. Objekty budú tvoriť buď samostatný požiarny úsek (rekreačné chaty, obchodné objekty, sociálne zázemie) s plochou do 120 m². V stavebných objektoch SO 27 až SO 30 sa predpokladá plocha apartmánov SO 27 do 120 m² a plocha jednotlivých ďalších požiarnych úsekov SO 27- SO 30 do plochy 1000 m². V SO 27 apartmánový dom a priestoroch SO 28 až SO 30 bude inštalované núdzové osvetlenie. Zariadenie EPS spolu so zariadením hlasovej signalizácie požiaru (prípadne doplnené o zábleskové majáky) bude inštalované v priestoroch SO 27 apartmánový dom, nakoľko objekt bude mať horľavý konštrukčný celok a je určený pre ubytovanie viac ako 20-tich osôb, inštalácia EPS sa navrhuje aj v objektoch SO 28 až SO 30. Inštalácia stabilného hasiaceho zariadenia, ako aj zariadenia na odvod dymu a splodín horenia, sa nepredpokladá.

Odstupové vzdialenosti pre posudzované objekty boli určené v súlade STN 92 0201-4 podľa tab. č. 3 resp.7. Jednotlivé stavebné objekty svojimi predpokladanými odstupovými vzdialenosťami nezasahujú do konštrukcií susedných objektov. Presné definovanie odstupových vzdialeností bude predmetom projektovej dokumentácie pre stavebné povolenie.

Podrobnejšie požiadavky na riešenie objektov z hľadiska protipožiarnej bezpečnosti stavby budú určené v ďalšom stupni projektovej dokumentácie.

Nároky na pracovné sily

Počas výstavby

poskytne navrhovaná činnosť prácu niekoľkým stavebným skupinám. Počty nasadených pracovníkov spresnia dodávatelia jednotlivých stavieb, počty nasadených pracovníkov spresnia dodávatelia jednotlivých stavieb.

Počas prevádzky

Predpokladá sa, že navrhované objekty poskytnú trvalé pracovné miesta pre cca 20 zamestnancov. Realizáciou navrhovanej činnosti sa vytvorí taktiež niekoľko sezónnych miest. Počas prevádzky budú potrebné služby ako údržba a kontrola objektov a zariadení, rôzne opravy, špeciálne aktivity (animátori, dozor pri prevádzkovaní navrhovaných objektov) a pod., ktoré budú zabezpečované podľa potreby.

Presný počet zamestnancov bude zrejmý v ďalších etapách projektovej prípravy územia.

Nároky na suroviny

Suroviny potrebné pri výstavbe a prevádzke:

- betón (základy a nosné časti suterénu pri podpivničených objektoch)
- železo a oceľ (základy, spojovací materiál)
- drevo (drevená nosná konštrukcia, stropná lepená lamelová konštrukcia, drevené priehradové strešné väzníky, pomocné rezivo – krokvy, výmeny, pomúrnice, zavetrenie strešnej konštrukcie Ondrejskými krížmi, celoplošné debnenie, dvere a okná, drevené schody, drevená podlaha, drevený obklad)
- sklo (výplň okien a dverí)
- plasty (rúrové vedenia)
- plech (strešná krytina, klampiarske práce)
- pórabetón (vnútorné priečky)
- keramika (podlahy, obklady)
- biela keramika (zariaďovacie predmety)
- bitumenové zmesi (izolácie proti vode a vlhkosti)
- minerálne, čadičové vlákna (izolácie tepelné)
- kameň (kamenné obklady).

Terénne úpravy a sadovnícke úpravy

Dotknutá lokalita je verejným priestorom mimo zastavaného územia obce, avšak priamo prepojená s existujúcou zástavbou. Dotknuté územie je vedené ako trvalé trávne porasty. Realizácia výstavby ako aj prevádzka si nevyžaduje zvláštnu prípravu územia.

Pred začatím výstavby bude potrebné vykonať výkopové práce pre realizáciu základov, vytvorenie zhutnených vrstiev pod stavebnými objektmi a výkopové práce pre uloženie inžinierskych sietí. Pri realizácii výkopových prác bude vykonaná skrývka ornice. Zemina bude dočasne uložená na stavenisku a následne použitá na zásypy, terénne a sadovnícke úpravy.

Výkopové práce sa budú prevádzať strojne, v miestach ochranných pásiem podzemných inžinierskych sietí a v blízkosti existujúcej vegetácie budú vykonané ručne.

Bilancia výkopových prác je odhadovaná nasledovne:

výkopy komunikácie	16 065,3 m ³
násypy komunikácie	6 164,1 m ³
výkopy stavebné objekty	3 948,0 m ³
násypy stavebné objekty	5 922,0 m ³
skrývka humus. horizontu (komunikácie)	3 937,9 m ³
skrývka humus. horizontu (stavebné objekty)	6 164,1 m ³

Bilancie budú spresnené v etape povoľovania navrhovanej činnosti.

Na dotknutej lokalite nie sú aktuálne znaky aktívnych svahových pohybov. Jedná sa však o územie, kde v okolí sú zaznamenané početné drobné svahové deformácie.

Na konečnú úpravu terénu budú realizované sadovnícke úpravy. Zvýšenú pozornosť bude treba venovať rozrušeniu zhutneného povrchu pôdy, ku ktorému dôjde počas výstavby. Po hrubej úprave povrchu budú vykonané jemné terénne úpravy, zahumusovanie a spracovanie pôdy.

Navrhovaná výstavba je umiestnená do územia s existujúcou drevinovou vegetáciou (náletová drevinová vegetácia s výraznou dominanciou smreka, v krovitej etáži s prevahou trnky a ruže). Navrhované objekty sú situované tak, aby čo najviac rešpektovali existujúcu vegetáciu. Stromy, ktoré sa nachádzajú v blízkosti staveniska a mohli by byť plánovanou výstavbou ohrozené, budú počas výstavby primerane chránené proti poškodeniu (napr. oddebnením kmeňa, na ploche v rozsahu priemetu koruny nebude skladovaný materiál a pod.). Výrubu pre potreby výstavby navrhovaných objektov budú minimálne. Výrubu budú realizované na základe vydaného povolenia obce na výrub.

Na dotknutej lokalite, a aj v susedných porastoch, je badateľné napadnutie smrekových porastov lykožrútom smrekovým (*Ips typographus*), v korunách je pravdepodobný výskyt ďalších škodcov (lykožrút lesklý *Pityogenes chalcographus* a lykožrút severský *Ips duplicatus*). Početné jedince smreka v riešenom území sú už odumreté (sucháre), možno očakávať šírenie lykožrúta do okolitých smrekových porastov. Je možné predpokladať, že na lokalite budú preto v blízkej budúcnosti realizované potrebné opatrenia, pravdepodobne vrátane výrubov.

Navrhovaná činnosť uvažuje s výrazným zastúpením vegetačných plôch, ktoré bude predstavovať jednak existujúca vegetácia a jednak novo navrhnuté vegetačné úpravy. Z celkovej plochy riešeného územia (30 616 m²) bude plocha približne o výmere 21 457 m² ponechaná ako zelené plochy. Zelená plocha bude mať charakter verejného parku, výsadba bude zväčša autochtónna a bude doplnená introdukovanými drevinami vhodného druhového zloženia. Trávnaté plochy budú intenzívneho aj extenzívneho charakteru, pôvodná bylinná vegetácia územia bude zachovaná v čo najväčšom rozsahu. Plochy zelene budú dotvárať priestor celého rekreačného areálu, budú plniť prospešné environmentálne funkcie ako hygienická, mikroklimatická, estetická, ekologická, vododržná, retenčná, izolačná, psychologická a pod. Vysoký podiel vegetačných prvkov prispeje k vyrovnávaniu teplotných extrémov ekologickým spôsobom, k zabráneniu prehrievania vzduchu, vegetácia bude vytvárať dobré mikroklimatické podmienky, zlepšovať kvalitu a vlhkosť vzduchu, zadržiavať vodu a prispievať k eliminácii dôsledkov zmeny klímy a globálnych environmentálnych problémov.

V areáli budú umiestnené doplnkové prvky, ktoré budú funkčne, esteticky aj prakticky dopĺňať vybavenosť areálu. Ich návrh spočíva v skvalitnení pobytu návštevníkov a zákazníkov tohto areálu, poskytnúť im priestor na relax, hry pre menšie deti ako aj športové vyžitie. Jedná sa hlavne o prvky ako detské ihrisko, lavičky, ohniská s miestami na sedenie, odpadkové koše, fontánka na pitnú vodu, venčovisko, stojany na bicykle, úschovňa bicyklov, WiFi... a pod. Použité materiály na chodníky, štrkové trávniky, mlatové chodníky, suché múriky a pod. budú prírodného charakteru z najbližšie dostupných zdrojov (napr. lom VARÍN).

Podrobné riešenie sadovníckych úprav, vrátane návrhu druhového zloženia výsadby, bude predmetom ďalších etáp projektovej prípravy navrhovanej činnosti.

2. Údaje o výstupoch

Zdroje znečistenia ovzdušia

Samotná výstavba navrhovanej činnosti bude predstavovať zvýšený zdroj znečistenia ovzdušia, predovšetkým počas realizácie výkopových prác a pri realizácii stavieb. Predpokladá sa zvýšená prašnosť. Taktiež sa predpokladá zvýšené znečistenie ovzdušia výfukovými plynmi zo stavebných mechanizmov. Ďalším zdrojom sú straty vyparovaním pri manipulácií, skladovaní a distribúcií benzínu. Na kvalitu a množstvo exhalácií majú základný vplyv prevádzkové režimy vozidiel, ktorými sú voľnobeh, akcelerácia, jazda a decelerácia. Časové pôsobenie zdrojov bude viac-menej stále, ale obmedzené iba na dobu stavebných prác. Vplyvy budú závislé od celkovej práce stavebných mechanizmov.

Predpokladá sa, že doprava bude dominantným zdrojom znečistenia ovzdušia aj pocas prevádzky navrhovanej činnosti (návštevníci, zamestnanci, zásobovanie, obsluha a pod.). Množstvo emisií z dopravy bude závisieť od emisných parametrov pre budúci vozový park (predpokladá sa zlepšovanie technológií, znižovanie produkcie a kvality emisií), objemu dopravy a jej zloženia podľa druhov vozidiel, stavu komunikácií, režimu dopravy, poveternostných a klimatických podmienok a pod. Očakávajú sa imisie NO₂, CO, benzénu (VOC) a ďalších škodlivín. Možno predpokladať, že navrhovaná činnosť, vzhľadom na svoj charakter a rozsah, tieto výstupy neovplyvní významne negatívne.

Časové trvanie pôsobenia týchto zdrojov v území bude stále, ale málo významné, s väčšími či menšími výkyvmi v závislosti od intenzity dopravy.

Vykurovanie bude pokryté elektrickou energiou (alternatívne kotlom na zemný plyn). Tieto zariadenia nie sú pôvodcami látok negatívne ovplyvňujúcich kvalitu ovzdušia.

Zdrojom znečistenia ovzdušia v širšom území je aj suspenzia a resuspenzia nedostatočne čistených komunikácií, vykurovanie fosílnymi palivami, drevom, priemysel a v širšom území aj lesná a poľnohospodárska činnosť.

Predpokladá sa, že produkcia znečisťujúcich látok do ovzdušia bude v súlade s relevantnou legislatívou, predpismi a požiadavkami príslušných kompetentných subjektov.

Odpadové vody

Pocas výstavby predpokladáme vznik odpadových vôd zo sociálnych zariadení zamestnancov stavebných firiem a z prebiehajúcich technológií. Tieto vplyvy budú dočasné a nevýznamné, budú riešené tak, aby rešpektovali kanalizačný poriadok správcu kanalizačnej siete – SVS, a.s. Žilina.

Pocas prevádzky budú vznikať splaškové a dažďové vody. Budú vznikať v súvislosti s hygienickými potrebami pracovníkov a návštevníkov navrhovaného zariadenia a ako odtok dažďovej vody.

Splašková kanalizácia

V riešenom území sa vybuduje kanalizačná prípojka, ktorá sa napojí na existujúcu verejnú splaškovú kanalizáciu PVČk DN300mm v mieste existujúcej šachty LTL1160 do dna šachty. Na túto kanalizačnú prípojku budú gravitačne napojené všetky navrhované objekty. Aby sa nemuselo prečerpávať z časti územia, ktoré sa gravitačne napojiť nedá, budú splaškové vody z týchto objektov napojené na

splaškovú kanalizáciu zrealizovanú v 1. etape. Napojenie sa prevedie do existujúcej šachty Š2-1. Navrhnuté kanalizačné prípojky budú realizované z potrubia PVC DN300 o celkovej dĺžke 861,0m. V lomoch trasy budú osadené revízne kanalizačné šachty DN600, ktoré budú ukončené liatinovým plným poklopom.

V rámci kanalizačnej prípojky sa vybudujú jednotlivé odbočky k navrhovaným objektom z potrubia DN150, DN200 z PVC, na ktorých sa osadí revízna šachta DN400.

Splašková kanalizácia sa vybuduje o vetvách:

Stoka S1 PVC DN300; SN12 o spáde 0,5% a dĺžke 340,0m

Stoka S2 PVC DN300; SN12 o spáde 0,5% a dĺžke 180,0m

Stoka S3 PVC DN300; SN12 o spáde 0,5% a dĺžke 14,0m

Stoka S4 PVC DN300; SN12 o spáde 0,5% a dĺžke 136,0m

Stoka S5 PVC DN300; SN12 o spáde 0,5% a dĺžke 54,0m

Stoka S6 PVC DN300; SN12 o spáde 0,5% a dĺžke 18,0m

Stoka S7 PVC DN300; SN12 o spáde 0,5% a dĺžke 119,0m

Na vyústení kanalizácie a na lomoch Osadí sa plastová kanalizačná šachta RŠ1-RŠ27. Použije sa šachta priemeru DN600 s poklopom a teleskopickou rúrou pre úpravu na požadovanú výšku vzhľadom na upravený terén.

Bilancia množstva splaškových vôd

Výpočet množstva odpadových vôd je spracovaný v zmysle STN 75 6101 a Vyhlášky MŽP SR č. 684/2006 Z.z. (množstvá splaškových vôd sú úmerné k potrebe pitnej vody).

Produkcia splaškovej vody na nové napojenie, t.j.

$$Q_{ww} = 45,42 \text{ m}^3/\text{d}$$

Produkcia splaškovej vody na napojenie v 1. etape, t.j.

$$Q_{ww} = 10,46 \text{ m}^3/\text{d}$$

Celková produkcia splaškovej vody je zhodná s potrebou vody, t.j.

$$\underline{Q_{ww} = 55,29 \text{ m}^3/\text{d}}$$

Dažďová kanalizácia

Povrchové odvodnenie komunikácii bude zabezpečené pomocou priečného sklonu do novo navrhovaných vsakovaco-odparovacích priekop resp. do okolitého terénu. V miestach s obrubníkovou úpravou (parkovacie stojiská) bude povrchové odvodnenie zabezpečené spolupôsobením priečného a pozdĺžneho sklonu v danom mieste, pričom voda bude odvedená do novo navrhovaných uličných vpustov a následne do vsakovacieho systému.

Na vyústení kanalizácie z objektov a na lomoch sa osadí plastová kanalizačná šachta DŠ priemeru DN400 s poklopom a teleskopickou rúrou pre úpravu na požadovanú výšku vzhľadom na upravený terén.

Zemná pláň bude odvodnená priečnym sklonom do vsakovaco-odparovacích priekop alebo voľne do terénu.

Dažďové vody zo striech objektov sa budú odvádzať obvodovými dažďovými zvodmi do retenčných nádrží s prepadom do vsakovacích systémov.

Bilancia množstva dažďových vôd

Max. odtokové množstvo dažďovej vody z komunikácie a parkovísk:

$$Q_{c1} = 5300,0 \times 0,0197 \times 0,8 = 83,53 \text{ l/s}$$

Dažďová kanalizácia zo striech objektov:

Max. odtokové množstvo dažďovej vody z 13 x rekreačná chata 6x6m.

$$Q_{c1} = 36,0 \times 0,0197 \times 1,0 = 0,71 \text{ l/s} \times 13 = 9,23 \text{ l/s}$$

Max. odtokové množstvo dažďovej vody z 13 x rekreačná chata 6x8m.

$$Q_{c2} = 48,0 \times 0,0197 \times 1 = 0,95 \text{ l/s} \times 13 = 12,29 \text{ l/s}$$

Max. odtokové množstvo dažďovej vody z 4 x obchodné prevádzky 6x6m.

$$Q_{c3} = 36,0 \times 0,0197 \times 1,0 = 0,71 \text{ l/s} \times 4 = 2,84 \text{ l/s}$$

Max. odtokové množstvo dažďovej vody zo sociálneho zariadenia camp 3x6x6m.

$$Q_{c4} = 108,0 \times 0,0197 \times 1,0 = 2,12 \text{ l/s}$$

Max. odtokové množstvo dažďovej vody z 2 x reštaurácia 12x27m.

$$Q_{c5} = 324,0 \times 0,0197 \times 1,0 = 6,38 \text{ l/s} \times 2 = 12,76 \text{ l/s}$$

Max. odtokové množstvo dažďovej vody z apartmánového domu 12x27m.

$$Q_{c6} = 324,0 \times 0,0197 \times 1,0 = 6,38 \text{ l/s}$$

Max. odtokové množstvo dažďovej vody z wellness 12x36, 9x36m.

$$Q_{c7} = 684,0 \times 0,0197 \times 1,0 = 13,47 \text{ l/s}$$

$$Q_c = 59,09 \text{ l/s}$$

Navrhnuté odvádzanie dažďových vôd zo striech a spevnených plôch má snahu v maximálnej miere zadržať v území (zachovať retenčnú schopnosť územia).

Predpokladá sa, že produkcia aj nakladanie s odpadovými vodami bude v súlade s relevantnou legislatívou, predpismi a požiadavkami príslušných kompetentných subjektov.

Podrobnejšie riešenie odpadových vôd bude súčasťou ďalších etáp projektovej prípravy.

Odpady

Pri realizácii výstavby navrhovanej činnosti je predpoklad vzniku prevažne odpadov kategórie O – ostatné. Predpokladá sa, že budú vznikať nasledovné odpady:

Odpady z výstavby

Pri výstavbe sa predpokladá tvorba odpadov, ktoré podľa Katalógu odpadov možno zatriediť nasledovne:

17	STAVEBNÉ ODPADY A ODPADY Z DEMOLÁCIÍ VRÁTANE VÝKOPOVEJ ZEMINY Z KONTAMINOVANÝCH MIEST	Druh
17 01	BETÓN, TEHLY, ŠKRIDLÝ, OBKLADOVÝ MATERIÁL A KERAMIKA	
17 01 01	Betón	O
17 01 02	Tehly	O

17 01 03	škridly a obkladový materiál a keramika	0
17 01 07	zmesi betónu, tehál, škridiel, obkladového materiálu a keramiky iné ako uvedené v 17 01 06	0
17 02	DREVO, SKLO A PLASTY	
17 02 01	drevo	0
17 02 02	sklo	0
17 02 03	plasty	0
17 03	BITÚMENOVÉ ZMESI, UHOĽNÝ DECHT A DECHTOVÉ VÝROBKY	
17 03 02	bitúmenové zmesi iné ako uvedené v 17 03 01	0
17 04	KOVY VRÁTANE ICH ZLIATIN	
17 04 01	meď, bronz, mosadz	0
17 04 02	hliník	0
17 04 03	olovo	0
17 04 04	zinok	0
17 04 05	železo a oceľ	0
17 04 06	cín	0
17 04 07	zmiešané kovy	0
17 04 11	káble iné ako uvedené v 17 04 10	0
17 05	ZEMINA VRÁTANE VÝKOPOVEJ ZEMINY Z KONTAMINOVANÝCH PLÔCH, KAMENIVO A MATERIÁL Z BAGROVÍSK	
17 05 04	zemina a kamenivo iné ako uvedené v 17 05 03	0
17 05 06	výkopová zemina iná ako uvedená v 17 05 05	0
17 06	IZOLAČNÉ MATERIÁLY A STAVEBNÉ MATERIÁLY OBSAHUJÚCE AZBEST	
17 06 04	izolačné materiály iné ako uvedené v 17 06 01 a 17 06 03	0
17 08	STAVEBNÝ MATERIÁL NA BÁZE SADRY	
17 08 02	stavebné materiály na báze sadry iné ako uvedené v 17 08 01	0
17 09	INÉ ODPADY ZO STAVIEB A DEMOLÁCIÍ	
17 09 04	zmiešané odpady zo stavieb a demolácií iné ako uvedené v 17 09 01, 17 09 02 a 17 09 03	0

/DUR, 2022/

Výkopová zemina bude použitá pri terénnych a sadovníckych úpravách.

Vyprodukovaný stavebný odpad bude ukladaný na regionálnu skládku, určenú stavebným úradom v stavebnom povolení, prípadne bude ponúknutý na zhodnotenie iným subjektom v zmysle legislatívy o odpadoch.

Nebezpečné odpady, ak vzniknú, budú zlikvidované na základe zmluvy, ktorú uzatvorí pôvodca odpadu so subjektom, ktorý má na túto činnosť súhlas orgánu štátnej správy v zmysle legislatívy o odpadoch.

Pri nakladaní s odpadmi, ktoré vzniknú pri stavebnej činnosti, nie je predpoklad ohrozenia životného prostredia, pokiaľ sa budú vzniknuté druhy odpadov zhromažďovať a skladovať oddelene na vyčlenenom mieste, kde budú zabezpečené proti odcudzeniu, znehodnoteniu a prípadnému úniku do okolia.

Odpady z prevádzky

Počas prevádzky sa predpokladá vznik nasledovných odpadov:

20	KOMUNÁLNE ODPADY (ODPADY Z DOMÁCNOSTÍ A PODOBNÉ ODPADY Z OBCHODU, PRIEMYSLU A INŠTITÚCIÍ) VRÁTANE ICH ZLOŽIEK Z TRIEDENÉHO ZBERU	Druh
20 01	ZLOŽKY KOMUNÁLNYCH ODPADOV Z TRIEDENÉHO ZBERU OKREM 15 01	
20 01 01	papier a lepenka	O
20 01 02	sklo	O
20 01 03	viacvrstvové kombinované materiály na báze lepenky (kompozity na báze lepenky)	O
20 01 04	obaly z kovu	O
20 01 08	biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad	O
20 01 10	šatstvo	O
20 01 11	textílie	O
20 01 25	jedlé oleje a tuky	O
20 01 28	farby, tlačiarenské farby, lepidlá a živice iné ako uvedené v 20 01 27	O
20 01 36	vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21, 20 01 23 a 20 01 35	O
20 01 38	drevo iné ako uvedené v 20 01 37	O
20 01 39	plasty	O
20 01 40	kovy	O
20 01 40 07	zmiešané kovy	O
20 02	ODPADY ZO ZÁHRAD A Z PARKOV VRÁTANE ODPADU Z CINTORÍNŮV	
20 02 01	biologicky rozložiteľný odpad	O
20 03	INÉ KOMUNÁLNE ODPADY	
20 03 01	zmesový komunálny odpad	O
20 03 08	drobný stavebný odpad	O

/DUR, 2022/

Očakáva sa predovšetkým produkcia komunálneho odpadu. Odpady z obalov budú zbierané separátne do smetných kontajnerov. Predpokladá sa separovaný zber ďalších komponentov (sklo, tetrapaky, kovy, biologicky rozložiteľný odpad a pod.).

Pre zabezpečenie výkonu zberu a prepravy komunálnych odpadov za účelom ich zhodnotenia alebo zneškodnenia budú navrhnuté stanovišťa podľa kritérií obce Terchová.

Predpokladá sa, že odpadové hospodárstvo bude počas výstavby aj počas prevádzky realizované v súlade s relevantnou legislatívou, predpismi a požiadavkami príslušných kompetentných subjektov.

Druhy a predpokladané množstvá vzniknutých odpadov z prevádzky navrhovaných objektov budú spresnené v ďalších etapách projektovej prípravy.

Hluk a vibrácie

Počas výstavby

Intenzita dopravy počas výstavby nebude predstavovať významný vplyv. Očakávame zvýšený pohyb nákladných automobilov a stavebných mechanizmov, s tým súvisiacu zvýšenú hlučnosť a vibrácie. Pohyb a aj zvýšená hlučnosť a vibrácie budú viazané na dopravné komunikácie, existujúcu komunikačnú sieť. Výška hlukovej hladiny bude závislá od rozsahu a charakteru nasadenej stavebnej techniky, dĺžky jej činnosti, od miesta činnosti, od celkovej organizácie výstavby, súčinnosti s inými stavebnými činnosťami a pod. Predpokladá sa, že budú dodržané príslušné predpisy na ochranu pred hlukom a vibráciami a hladina hlučnosti tak bude v medziach aktuálnych noriem. Zvýšenou hlučnosťou a vibráciami (predovšetkým v etape výstavby) budú vyrušovaní predovšetkým návštevníci susedného rekreačného areálu Vršky, ako aj živočíchy žijúce v blízkom okolí dotknutej lokality. V tesnej blízkosti navrhovanej výstavby nie sú objekty na trvalé bývanie, isté rezíduá hluku a vibrácií možno v dôsledku prenosu zvuku očakávať aj na vzdialenejších lokalitách. Zvýšenú hlučnosť očakávame iba v priebehu pracovnej doby stavebných firiem. Vplyvy budú mať lokálny, dočasný a krátkodobý charakter a budú predstavovať len určité obmedzenie pohody, zdravotné riziko je vylúčené.

Najvýraznejšie budú uvedenými negatívnymi vplyvmi ovplyvnení nasadení pracovníci stavebných firiem, je preto nevyhnutné na elimináciu týchto vplyvov zabezpečiť všetky opatrenia na elimináciu hluku a vibrácií a taktiež súvisiace s bezpečnosťou pri práci na stavenisku.

Počas prevádzky

Existujúcim dominantným zdrojom hluku v území je hluk z dopravy. Počas prevádzky sa očakáva zvýšená hlučnosť v súvislosti s dopravou a parkovaním vozidiel obyvateľov, návštevníkov, zamestnancov, zásobovania, odvozom odpadu a pod.. V súvislosti s navrhovanou činnosťou, vzhľadom na jej rozsah, nemožno očakávať významný nárast dopravnej intenzity po príjazdových komunikáciách.

Zdrojom hluku budú aj štandardné denné aktivity, vrava, hudba a pod.. Tieto vplyvy budú nepravidelné, krátkodobé a málo významné, vzhľadom na predpokladanú intenzitu a rozsah sa nepredpokladá negatívny vplyv na obyvateľstvo, návštevníkov, zamestnancov, ani na živočíšstvo žijúce v blízkosti tejto lokality.

Žiarenie a iné fyzikálne polia

Nepredpokladá sa, že by navrhovaná činnosť mala byť pôvodcom škodlivého žiarenia alebo iných fyzikálnych polí, ani počas výstavby, ani počas prevádzky.

V etape výstavby sa môžu prejavovať škodlivé účinky žiarenia vysokofrekvenčného, infračerveného, viditeľného, ultrafialového pri zváraní. Pracovníci budú chránení osobnými ochrannými pracovnými prostriedkami. Osoby v okolí miesta zvárania budú chránené zástenou. Tieto výstupy budú len dočasné a lokálne obmedzené.

V priebehu štandardnej prevádzky možno očakávať prejavy umelého osvetlenia (vonkajšie aj vnútorné), ktoré sú vzhľadom na rozsah a riešenie navrhovanej činnosti nevýznamné. Vzhľadom na navrhované materiály a farebnosť sa nepredpokladajú rušivé odlesky materiálov.

V areáli navrhovanej činnosti budú používané bežné telekomunikačné zariadenia.

V areáli navrhovanej činnosti sa očakáva využitie liečivého infračerveného svetla v rámci navrhovaného wellness.

Ohrozenie radónom sa nepredpokladá, územie patrí do oblasti nízkeho až stredného radónového rizika. V prípade potreby budú opatrenia proti prieniku radónu riešené v ďalších etapách projektovej prípravy navrhovanej činnosti.

Zápach, teplo a iné výstupy

Určitý zápach budú predstavovať výfukové splodiny z dopravy, ako počas výstavby, tak prevádzky, tieto výstupy však nebudú veľkého rozsahu, dosahu ani významnosti.

Možno očakávať rôzne umelé vône či zápachy (varenie, pivovar, wellness). S inými zdrojmi zápachu sa nepočíta. Nepredpokladá sa šírenie zápachu, tepla, ani iných obdobných vplyvov ako z výstavby, tak ani z prevádzky navrhovanej činnosti v koncentráciách, ktoré by negatívne ovplyvnili zdravie a pohodu obyvateľstva.

Iné vplyvy

Iné negatívne vplyvy sa nepredpokladajú.

3. Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na ŽP, pravdepodobnosť, povaha a rozsah vplyvov, kumulácia vplyvov

V dôsledku realizácie navrhovanej činnosti, počnúc etapou výstavby, cez etapu štandardnej prevádzky až po prípad málo pravdepodobnej havarijnej situácie, je v predmetnom území možno očakávať viac alebo menej výrazné, intenzívne, trvajúce či rozsiahle prejavy pôsobenia niekoľkých vplyvov. Tieto sa môžu prejavovať jednotlivo, alebo v spolupôsobení s ostatnými vplyvmi (aj z iných činností) môže dochádzať k rôznej kombinácii vplyvov a ku vzniku rôznorodých synergických a kumulatívnych účinkov v predmetnom priestore.

Vplyvy na obyvateľstvo, jeho zdravie, bezpečnosť a aktivity

Vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti neočakávame negatívny vplyv na obyvateľstvo.

V etape výstavby bude na dotknutej lokalite výraznejší pohyb stavebných mechanizmov. Tieto predovšetkým hlukom, vibráciami a znečistením ovzdušia prašnosťou a výfukovými plynmi negatívne ovplyvnia kvalitu životného prostredia okolitého územia. Etapa výstavby je časovo obmedzená, teda aj predpokladané negatívne vplyvy charakteru zvýšenej prašnosti, hlučnosti a vibrácií, príp. i ďalšími, súvisiacimi vplyvmi, sú viazané len k tomuto obdobiu.

Uvedené vplyvy sú vysoko pravdepodobné, budú lokálne, dočasné a krátkodobé. Intenzita záťaže nebude predstavovať riziko ohrozenia zdravotného stavu obyvateľstva, tieto vplyvy budú predstavovať len určité obmedzenie pohody. Predpokladá sa uplatnenie všetkých dostupných opatrení na čo najväčšiu elimináciu negatívnych vplyvov.

Najvýraznejšie budú uvedenými negatívnymi vplyvmi ovplyvnení nasadení pracovníci stavebných firiem, bude preto nevyhnutné na elimináciu týchto vplyvov zabezpečiť všetky opatrenia, súvisiace s ochranou pred hlukom a vibráciami, exhalátmi a bezpečnosťou pri práci na stavenisku. Pri zváraní sa

počíta so škodlivými účinkami žiarenia vysokofrekvenčného, infračerveného, viditeľného a ultrafialového, dotknutí pracovníci budú preto chránení osobnými ochrannými pracovnými prostriedkami a zástenou.

Výraznejšie prejavy vyššie uvedených negatívnych vplyvov možno očakávať do vzdialenosti rádovo jednotiek metrov od ich zdroja. Nakoľko v susedstve navrhovanej výstavby nežije trvale bývajúce obyvateľstvo, týmito vplyvmi budú výraznejšie ovplyvnení návštevníci susedných rekreačných objektov v rámci areálu Vršky. Predpokladá sa, že tieto vplyvy nebudú nad rámec povolených hygienických noriem a nebudú predstavovať žiadne zdravotné riziko.

Počas prevádzky nepredpokladáme negatívne vplyvy na obyvateľstvo. Počas prevádzky, v súvislosti s príchodom a odchodom návštevníkov a zamestnancov budú vznikať vplyvy ako hlučnosť, vibrácie, znečistenie výfukovými plynmi. Tieto vplyvy sú vysoko pravdepodobné, ale, vzhľadom na rozsah navrhovanej činnosti, v kontexte charakteru a súčasného využívania okolitého územia a za predpokladu uplatnenia vhodných eliminačných opatrení, lokálne a málo významné. Taktiež vplyvy v súvislosti so zásobovaním a obsluhou budú, vzhľadom na ich predpokladaný rozsah a charakter, málo významné.

Prevádzka objektov navrhovanej činnosti nebude produkovať zaťaženosť životného prostredia nad rámec dovolených hygienických hodnôt v rámci príslušných hygienických predpisov. Všetky umiestnené zariadenia budú spĺňať technické predpisy platné v SR. V rámci navrhovaných objektov sa nebudú prevádzkovať žiadne zdroje ionizujúceho žiarenia s rádioaktívnymi žiaričmi, nebudú tu inštalované zariadenia s neželateľnými účinkami elektromagnetického žiarenia.

Významnejšie negatívne vplyvy na obyvateľstvo, jeho zdravotný stav, jeho aktivity a pohodu sa nepredpokladajú. Práve naopak, navrhovaná činnosť má prispieť k podpore kvalitnej rekreácie, oddychu, relaxácie, voľnočasových aktivít.

Vplyvy na horninové prostredie a georeliéf

Navrhovaná činnosť, v súvislosti s realizáciou výkopových prác pri výstavbe, zasiahne do existujúcej konfigurácie georeliéfu a do horninového prostredia dotknutej lokality. Vplyv na georeliéf a horninové prostredie bude trvalý, ale nie negatívny, neohrozí existujúcu ekologickú stabilitu, nezvýši mieru súčasného antropického vplyvu na vznik geodynamických javov, takisto nepredpokladáme znečistenie existujúceho horninového prostredia. Takéto riziko hrozí len v prípade havarijného úniku znečisťujúcich látok (oleje a palivá zo stavebných mechanizmov). Tieto vplyvy sú málo pravdepodobné.

V susedstve dotknutej lokality, podobne ako na mnohých ďalších lokalitách na území obce Terchová, sa vyskytuje antropogénny georeliéf v podobe terasovaných svahov. Na dotknutej lokalite sa takýto reliéf nevyskytuje.

Počas prevádzky negatívne vplyvy na horninové prostredie a georeliéf nepredpokladáme.

Vplyv realizácie navrhovanej činnosti na nerastné suroviny a ich ložiská je vylúčený.

Vplyvy na vodu

Na základe charakteru navrhovanej činnosti možno predpokladať, že v prípade štandardnej prevádzky nevznikne situácia, ktorej dôsledkom by došlo k znečisteniu povrchových a podzemných vôd, či k ovplyvneniu ich režimu.

Počas výstavby existuje riziko znečistenia vôd v dôsledku zvýšenej činnosti stavebných mechanizmov a nákladných automobilov. Tieto vplyvy sú málo pravdepodobné, budú krátkodobé, dočasné a zvrátané.

Hladina podzemnej vody sa predpokladá pod úrovňou základových škár stavebných objektov, resp. výkopov. Podmienky zakladania stavieb spresní inžiniersko-geologický a hydrogeologický prieskum v ďalších etapách projektovej prípravy územia. Bude potrebné prijať všetky opatrenia na zabránenie úniku škodlivých a znečisťujúcich látok do vôd.

Navrhovaný spôsob nakladania s dažďovými vodami nebude mať zhoršujúci vplyv na kvalitu podzemných vôd v riešenom území. Celkové nadimenzovanie navrhovaných objektov bude spĺňať kapacitu aj pre odvedenie objemu najnepriaznivejšej zrážky, či vôd z rýchleho topenia snehu v danom území v podmienkach prebiehajúcich klimatických zmien. Objekty sú navrhnuté tak, aby dažďové vody zo striech a spevnených plôch boli zadržané v území v maximálnej miere, čo prispeje k funkčnosti retenčnej schopnosti dotknutej lokality.

Nepredpokladá sa negatívne ovplyvnenie vodného režimu blízkeho CHA Hate, kde predmetom ochrany sú vzácne mokradné spoločenstvá.

Možno predpokladať, že zachovanie vysokého podielu existujúcich vegetačných plôch a realizácia sadových úprav zabezpečia, okrem hygienickej, mikroklimatickej, estetickej a ekologickej, aj dostatočnú vodoochrannú a retenčnú schopnosť dotknutej lokality.

Vplyvy na pôdu

Vplyvy na pôdu budú spočívať v zábere pôdy. V súvislosti s výstavbou navrhovaných objektov dôjde k odobratiu vrchnej humusovej vrstvy pôdy, bude vykonaná skrývka, tento zásah na mieste navrhovaných objektov bude trvalý.

Táto zemina bude uložená na dočasnej skládke na stavenisku a neskôr bude použitá na spätný zásyp, terénne a sadovnícke úpravy podľa podmienok vydaných v územnom rozhodnutí, prípadne bude odvezená na skládku v zmysle príslušnej legislatívy.

Pôdy dotknutej lokality sú zaradené do 7. triedy kvality poľnohospodárskych pôd, nepatria k chráneným pôdam Slovenska, patria však k najkvalitnejším pôdam katastra obce Terchová.

Na ostatných plochách dotknutej lokality sa z výraznejších negatívnych vplyvov na pôdu predpokladajú najmä mechanické poškodenie pôdneho povrchu, lokálne je možná, ale málo pravdepodobná, aj kontaminácia povrchových vrstiev z motorových olejov alebo z palív používaných stavebnými mechanizmami a nákladnými automobilmi, hlavne počas výstavby. Výraznejšie negatívne ovplyvnenie môže nastať len v prípade havarijnej situácie, čo nepredpokladáme. Pri dodržaní eliminačných opatrení uvedených v textoch príslušných kapitol tohto zámeru nebudú mať uvedené vplyvy výrazne negatívny dopad, budú málo pravdepodobné, minimálne, dočasné a zvrátané.

Počas štandardnej prevádzky by nemalo dôjsť k negatívnemu vplyvu činnosti na pôdu, ani fyzikálnej ani chemickej povahy.

Bude potrebné požiadať o vyňatie z poľnohospodárskych pôd. K záberu lesných pozemkov nedôjde. Nedôjde ani k záberu ďalšej pôdy.

Vplyvy na ovzdušie, klímu a na klimatické zmeny

Negatívny vplyv na ovzdušie bude mať výstavba navrhovanej činnosti, kedy bude lokalita zasiahnutá zvýšenou prašnosťou a výfukovými plynmi zo stavebných mechanizmov. Tieto vplyvy sú vysoko pravdepodobné, budú obmedzené len na priestor výstavby, budú krátkodobé, dočasné a nedosiahnu takú intenzitu, ktorá by sa prejavila v ovzduší širšieho okolia.

Počas prevádzky k prašnosti nebude dochádzať. Z hľadiska problematiky vonkajšieho ovzdušia dôjde realizáciou navrhovanej činnosti k znečisťovaniu ovzdušia výfukovými plynmi z automobilovej dopravy návštevníkov, zamestnancov, zákazníkov a zásobovania a dopravnej obsluhy navrhovaných objektov.

Parkovacie státa sú navrhnuté v počte do 100 miest (podľa STN 73 6110 bude potrebných 89 parkovacích miest). Množstvo znečisťujúcich látok z automobilovej dopravy bude závisieť od frekvencie pohybu návštevníkov. Taktiež bude závisieť od emisných parametrov pre budúci vozový park, zloženia podľa druhov vozidiel, poveternostných a klimatických podmienok a pod. Časové trvanie pôsobenia týchto zdrojov v území bude stále, s väčšími a menšími výkyvmi v závislosti od intenzity dopravy, čo v súčasnosti ťažko predpovedať. Navyše, predpokladá sa neustále skvalitňovanie a modernizácia vozového parku, zlepšovanie technológií, znižovanie produkcie a kvality emisií, postupný významný prechod na elektromobilitu a pod., čo navrhovaný projekt svojim riešením podporuje. Tieto vplyvy sú vysoko pravdepodobné, budú síce dlhodobé, ale vzhľadom na rozsah a dopady, málo významné.

Prevádzka navrhovanej činnosti nebude predstavovať zdroj znečistenia ovzdušia. Uvažuje sa vykurovanie elektrickou energiou, alternatívne plynovými kotlami. Nepredpokladá sa, že by sa uvedené jednotky stali zdrojom znečistenia ovzdušia.

Navrhovaná činnosť nebude mať negatívny vplyv na miestnu klímu. Navrhované plochy zelene – jednak zachovanie existujúcej vegetácie, ako aj výsadba novej zelene, budú pozitívne ovplyvňovať mikroklimatické podmienky (pozitívny vplyv na teplotné a vlhkostné výkyvy, vyrovňovanie extrémov a pod.). Vysoký podiel vegetácie zabezpečí minimalizáciu prehrievania spevnených plôch, stavebných konštrukcií, vzduchu, prispeje k zabezpečeniu dostatočnej vlhkosti, kolobehu vody, vhodných odtokových pomerov. Navrhovaná činnosť je navrhnutá a bude realizovaná s ohľadom na predchádzanie dôsledkom klimatickej zmeny a globálnych environmentálnych problémov. Technické riešenie navrhovaných objektov je kapacitne naprojektované s dostatočnou kapacitou zariadení na odvádzanie napríklad extrémnej privalovej zrážky, či vôd z rýchleho topenia snehu. Plochy zelene budú dotvárať predmetný priestor, plniť prospešné lokálne environmentálne funkcie ako hygienická, mikroklimatická, estetická, ekologická, vododržná, retenčná a pod.

Riešenie sadovníckych úprav bude predmetom ďalších etáp projektovej prípravy lokality.

Vplyvy na krajinnú a urbánnu štruktúru

Navrhovaná činnosť prispeje k rozšíreniu súčasného rekreačného využitia územia, jej realizáciou sa dosiahne rozšírenie poskytovaných služieb v lokalite.

V súvislosti s realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k zmene prvkov súčasnej krajinej štruktúry, dôjde k zvýšeniu zastavanosti územia, dôjde k zmene funkčného využívania - rekreačná funkcia. Zmena bude dlhodobá, zvrtná, ale nebude negatívna ani významná, nakoľko s uvedenou činnosťou obec dlhodobo počíta, navrhovaná činnosť je v súlade s rozvojovými dokumentmi obce Terchová.

V susedstve dotknutej lokality, podobne ako na mnohých ďalších lokalitách na území obce Terchová, sa vyskytujú terasované svahy. Tieto prvky možno v kontexte rozvoja osídlenia a hospodárstva obce považovať za historické krajinné štruktúry. Na dotknutej lokalite sa takéto krajinné prvky nevyskytujú.

Navrhované objekty podľa urbanistického konceptu zohľadňujú existujúcu krajinnú štruktúru okolitého priestoru, rešpektujú hranice existujúcich krajinných prvkov, ako prírodnej, tak aj antropogénnej povahy. Celkovo, dispozične i kompozične sa snažia zapadnúť do existujúcich urbanistických štruktúr.

Pri citlivom umiestnení a za dodržania eliminačných opatrení možno predpokladať, že nenarušia priestorovú organizáciu a štruktúru vyskytujúcich sa prvkov, ako v priebehu výstavby, tak aj počas prevádzky.

Vplyvy na krajinný ráz, obraz, scenériu

Pri posudzovaní vplyvu navrhovanej činnosti z hľadiska krajinného rázu, obrazu, scenérie bol zohľadňovaný tzv. vizuálny impakt navrhovaných objektov do existujúceho stavu dotknutej lokality z pohľadu užšieho priestoru a širších pohľadových osí.

Pre posudzované územie bol v zámere pre lokalitu Vršky (Kočíková et al., 2008, dostupné na <https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/vystavba-rekreacnych-objektov-vrsky-terchova>)

vypracovaný model viditeľnosti predmetnej lokality na základe interpretácie digitálneho modelu georeliéfu. Z analýzy modelu vyplynulo, že lokalita je čiastočne vizuálne exponovaná, čo vyplýva z jej relatívne vyvýšenej polohy nad dnom doliny Bieleho potoka. Navrhované objekty však nebudú mať vplyv na pohľadové osi smerom na prírodné dominanty masívu Malý Rozsutec a Sokolie. Rovnako nebudú prekážať v pohľadovej osi na dominanty Jánošíkovho pamätníka a amfiteátra, budú priateľne dotvárať ich okolie. Vizuálny impakt bude v užšom priestore charakterizovaný kontinuálnym nadviazaním na existujúcu výstavbu rovnakého charakteru – rekreačný areál Vršky, čo sa týka priestorového aspektu, funkcie, ako aj tvarovým, výškovým a objemovým rozsahom.

V širšom priestorovom kontexte bude vplyv významný, vzhľadom na relatívne exponovanú polohu dotknutej lokality z okolitých výškových pohľadov (napr. z rozhľadne Terchovské srdce na vrchu Oblaz nad obcou na protiľahlom svahu). Avšak vizuálne pôsobenie navrhovanej činnosti na krajinný obraz a ráz bude minimalizované hmotovým prevedením, veľkosťou, rozsahom, uplatnením prírodných prvkov, prírodných farieb, ako aj celkovou úpravou objektov a okolia navrhovanej činnosti. Uplatnenie tzv. terchovskej architektúry pri realizácii navrhovaných objektov v širších územných súvislostiach naopak prispeje k umocneniu lokálneho dojmu. Hmotou a spôsobom prevedenia architektonických detailov sú navrhované rekreačné objekty blízke existujúcim objektom rekreačného areálu Vršky, vychádzajúce z tradičnej terchovskej architektúry zároveň s istým posunom do aktuálnych trendov. Citlivá úprava areálu a okolia môže v konečnom dôsledku zvýšiť kvalitu urbanizovaného priestoru tejto časti obce. V týchto súvislostiach možno badať pozitívny vizuálny dopad navrhovanej činnosti na krajinu obce Terchová.

Vplyv navrhovanej činnosti z hľadiska krajinej scenérie bude významnejší v priebehu výstavby, kedy priestor bude mať charakter staveniska, čo bude pôsobiť v celkovom vizuálnom a percepčnom kontexte dotknutej lokality aj pohľadových osí rušivo. Tieto vplyvy sú vysoko pravdepodobné, budú málo významné, krátkodobé a dočasné.

Počas štandardnej prevádzky budú vplyvy z hľadiska scenérie vysoko pravdepodobné, dlhodobé, zvrtné, ale nie negatívne.

Vplyvy na dopravnú a technickú infraštruktúru

Výrazné negatívne vplyvy v tejto súvislosti nepredpokladáme, najvýraznejšie negatívne ovplyvnenie dopravy spôsobí zvýšený pohyb stavebných mechanizmov počas výstavby, čo sa môže prejavíť určitými dočasnými obmedzeniami v dopravnej a pešej dostupnosti.

V susednom rekreačnom areáli Vršky sú dostupné kompletne inžinierske siete (elektrina, plyn, vodovod, kanalizácia, telekomunikácie). Navrhovaná činnosť uvažuje s napojením na existujúce inžinierske siete. V prípade potreby bude vykonaná prekládka existujúceho vzdušného elektrického VN

vedenia v zmysle požiadaviek vlastníka/správcu vedenia. Navrhované riešenie bolo so správcami jednotlivých existujúcich inžinierskych sietí predbežne prediskutované a odsúhlasené, nemožno ho teda považovať za negatívny vplyv. Navrhovateľ vykoná tieto úkony na základe súhlasov prevádzkovateľov uvedených sietí, aj obce Terchová. Predpokladá sa, že realizácia navrhovanej činnosti bude rešpektovať všetky relevantné platné predpisy a normy uvedené v texte tohto zámeru. Navrhované objekty sú naprojektované tak, aby čo najefektívnejšie využívali existujúcu infraštruktúru, súčasné možnosti napojenia a tiež prípadné zmeny infraštruktúrneho zabezpečenia dotknutej lokality v budúcnosti. Tieto vplyvy budú trvalé, ale nie významné.

Počas prevádzky predpokladáme nárast individuálnej automobilovej dopravy návštevníkov, zamestnancov, obsluhy a zásobovania. Tieto vplyvy sú vysoko pravdepodobné, dlhodobé, ale vzhľadom na rozsah nie významné. Predpokladaný nárast dopravy v súvislosti s využívaním navrhovaných objektov, vzhľadom na súčasnú a celkovú dopravnú situáciu v území, nebude významný. Prístupové cesty sú navrhnuté po existujúcich komunikáciách, vnútroareálové komunikácie nadväzujú na ne, parkovanie je umiestnené na pozemku rekreačného areálu.

Napojenia na existujúcu infraštruktúru, dopravné napojenie a statická doprava budú podrobne riešené v ďalších stupňoch projektovej prípravy navrhovaných objektov.

Objekty navrhovanej činnosti budú dostupné cyklistickou dopravou, objekty budú vybavené stojanmi a chráneným parkoviskom na bicykle.

Naplánované sú nabíjacie stanice pre elektromobily a e-bicykle, ich počet bude spresnený v ďalších etapách projektovej prípravy lokality.

Vplyvy na hospodárstvo a aktivity

Navrhovanou činnosťou (jej výstavbou ani prevádzkou) nedôjde k negatívnemu ovplyvneniu existujúcich hospodárskych aktivít v území. Zásah sa bude týkať iba predmetnej parcely, k obmedzeniu hospodárenia na pozemkoch v okolí realizáciou navrhovanej činnosti nedôjde.

Možno očakávať pozitívny vplyv na hospodárske aktivity obce v podobe podpory rekreačných príležitostí, drobného podnikania v tradičných remeslách, spracovaní poľnohospodárskych produktov, podpore zamestnanosti, prezentácie a zviditeľnenia lokálnych výrobcov, ich výrobkov a produktov a pod.

Negatívny vplyv na občiansku vybavenosť a na služby nepredpokladáme, práve naopak, možno očakávať pozitívne vplyvy v tejto oblasti, dôjde k rozšíreniu ponuky obchodu a služieb v obci, ale aj v širšom územnom kontexte, návštevníci navrhovaných objektov budú potenciálnymi návštevníkmi či zákazníkmi aj iných cieľov na území obce Terchová, resp. širšieho územia.

Vplyvy na kultúrno-historické pamiatky a hodnoty

Na dotknutej lokalite sa nenachádzajú prvky s kultúrno-historickou hodnotou. V blízkosti sa nachádza socha Juraja Jánošíka od akademického sochára Jána Kulicha a amfiteáter. Navrhovaná činnosť nezasiahne ani negatívne neovplyvní uvedené objekty, ani počas výstavby, ani za štandardnej prevádzky. S týmito objektami bude navrhovaná činnosť v organickom prepojení.

Vzhľadom na doterajšie stavebné zásahy v susedstve dotknutej lokality je možné predpokladať, že sa tu nenachádzajú žiadne doposiaľ neobjavené kultúrno-historické objekty a hodnoty, napriek tomu pred začatím výkopových prác bude potrebné túto skutočnosť oznámiť Krajskému pamiatkovému úradu v Žiline.

V súvislosti s navrhovanou činnosťou neočakávame negatívne vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy (ľudové tradície, umelecká výroba, remeslá, tradičné hospodárstvo a pod.), práve naopak, je možné predpokladať, že prevádzky umiestnené v rámci navrhovaného areálu, budú tieto hodnoty podporovať (predaj produktov od lokálnych výrobcov, podpora lokálnych dodávateľov, šírenie lokálneho povedomia a pod.). Navrhovaná činnosť môže prispieť k posilneniu uvedených hodnôt, môže pôsobiť motivačne pre oživenie miestnych tradícií. Samotné prevedenie navrhovaných objektov bude predstavovať podporu tradičnej terchovskej architektúry.

Kumulatívne a synergické vplyvy

Vo vzťahu k navrhovanej činnosti možno ku kumulatívnym a synergickým vplyvom zaradiť predovšetkým vplyvy na pôdy v podobe minimálneho záberu poľnohospodárskej pôdy (pôda 7. triedy kvality), vplyvy na náletovú vegetáciu v podobe minimálnych výrubov, vplyvy na infraštruktúru (elektrická energia, vodovod, kanalizácia, plyn, telekomunikácie) v podobe jej rozšírenia, z ďalších vplyvov sú to málo významné vplyvy na hlukovú situáciu, kvalitu ovzdušia.

Vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti nie je predpoklad vzniku významného negatívneho kumulatívneho a synergického pôsobenia s inými existujúcimi či plánovanými činnosťami na jednotlivé zložky životného prostredia, na obyvateľstvo, na chránené územia, pamiatky, krajinu, zmenu klímy a materiálové zdroje.

Navrhované objekty sa umiestňujú do územia s určeným/zadefinovaným funkčným využitím, ktoré navrhovaná činnosť plne rešpektuje. Plocha pre navrhovanú činnosť je vymedzená v súlade s územnoplánovacou dokumentáciou mesta, s objektami obdobného druhu sa na lokalite dlhodobo počíta.

Nakoľko sa v širšom krajinnom priestore dlhodobo počíta s rozvojom a podporou rekreačných funkcií (na úrovni lokálnych, regionálnych, aj národných strategických dokumentov), nie je predpoklad prekročenia únosnosti a stability územia, kapacity existujúcej infraštruktúry, prekročenia limitov znečistenia a zaťaženia jednotlivých zložiek životného prostredia, ohrozenia či zaťaženia obyvateľstva, rastlinstva, živočíšstva a ich biotopov.

4. Hodnotenie zdravotných rizík, riziko nehôd s prihliadnutím najmä na použité látky a technológie, ako aj ďalšie možné riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti

Pri realizácii navrhovanej činnosti, ako pri výstavbe, tak aj počas štandardnej prevádzky, sa nepredpokladá použitie stavebných postupov, technológií a látok, ani vykonávanie činností, ktoré by predstavovali nebezpečenstvo negatívnych dopadov na zdravotný stav obyvateľov, návštevníkov a zamestnancov najbližších zastavaných priestorov, ako aj samotných navrhovaných objektov. Počas výstavby a prevádzky však môžu nastať rizikové situácie, ako napr. skrat, požiar a pod. Tiež môžu vzniknúť rizikové situácie v súvislosti s výpadkom sietí, resp. technických zariadení.

Realizácia zámeru sa bude riadiť stavebnými a technologickými predpismi a normami. Riziká počas výstavby vyplývajú predovšetkým z charakteru stavebných prác. V tomto smere sú riziká obdobné, ako pri každej inej stavebnej činnosti. Riziká je možné eliminovať dôsledným dodržiavaním podmienok bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. V rámci týchto opatrení je potrebné pred začatím jednotlivých stavebných prác poučiť nasadených pracovníkov o dodržiavaní bezpečnosti pri práci v súvislosti s platnými príslušnými bezpečnostnými predpismi.

Pre maximálnu elimináciu možných rizík bude potrebné dôsledne dodržiavať prevádzkové možnosti navrhovaných objektov, taktiež nepretržite kontrolovať a zabezpečovať ich vyhovujúci stav, ako aj stav nasadených strojov a zariadení. Nevyhnutné bude tiež zabezpečiť zapojenie len kvalifikovaných pracovníkov pre jednotlivé pracovné úkony a pod.

V prípade neštandardnej prevádzky, havárie, môže dôjsť ku poškodeniu, kontaminácii, devastácii pôdy, vôd, bioty, toto riziko však je málo pravdepodobné, a preto z hľadiska negatívnych vplyvov na životné prostredie aj nevýznamné.

5. Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na biodiverzitu a chránené územia

Vplyvy na biotu, biotopy a biodiverzitu

Z hľadiska flóry a fauny predstavuje dotknutá lokalita ekotónové územie na prechode lesa do nelesnej krajiny s prevahou trvalých trávnych porastov a nelesnej drevinovej vegetácie. Lokalita je územím s pomerne intenzívnym pohybom ľudí, je verejným priestorom, je vyhľadávaným miestom prechádzok obyvateľov aj návštevníkov obce na ceste od sochy Jánošíka cez existujúci rekreačný areál Vršky k amfiteátru. Na časti dotknutej lokalite sa môže vyskytovať biotop európskeho významu LK1 – nížinné a podhorské kosné lúky vo výrazne degradovanom stave. Dotknutá lokalita vykazuje vysoký stupeň antropogénneho ovplyvnenia (hospodárske využívanie, voľný pohyb turistov medzi sochou Jánošíka, existujúcim rekreačným areálom Vršky a amfiteátrom, blízkosť súvislej sídelnej zástavby), dlhodobo sa počíta so zastavaním lokality (územnoplánovacia dokumentácia obce, nadradené strategické dokumenty). Lokalita nie je pravidelne kosená, zarastá náletovou vegetáciou). Na lokalite nebol preukázaný výskyt ohrozených a chránených druhov rastlín a živočíchov. Nepredpokladá sa preto, že by navrhovanou výstavbou došlo k ohrozeniu chránených druhov rastlín alebo živočíchov, či ich biotopov. Už v roku 2008, pri riešení zámeru pre existujúci rekreačný areál Vršky, bol terénnym prieskumom na susednej lokalite zaznamenaný devastovaný stav tohto biotopu, s výskytom druhov ako smlz trstovitý (*Calamagrostis arundinacea*), žihlava dvojdomá (*Urtica dioica*), silenka nadutá (*Silene inflata*), ľubovník bodkovaný (*Hypericum perforatum*) tiež druhov z čelade *Dauceaceae*. Biotop LK1 je bežný, rozšírený na území celého Slovenska, takéto biotopy sa vyskytujú na viacerých lokalitách taktiež v k.ú. Terchová. Navrhované objekty budú hmotovo malých rozmerov a budú situované tak, aby čo najviac rešpektovali existujúcu vegetáciu (drevinová vegetácia s výraznou dominanciou smreka, v krovitej etáži s prevahou trnky a ruže). Plochy vegetácie budú z celkovej rozlohy navrhovanej činnosti (30 616 m²) predstavovať takmer 22 000 m², celý rekreačný areál má mať prírodný charakter. Je možný potenciálny zásah aj do uvedeného biotopu pri umiestnení navrhovaných objektov, čo v tejto etape projektovej prípravy ťažko bližšie posúdiť, presné umiestnenie objektov bude riešené v ďalších etapách taktiež s ohľadom na výskyt reálnej vegetácie, vrátane potenciálneho výskytu biotopu LK1, v spolupráci so Štátnou ochranou prírody SR. Stromy, ktoré sa nachádzajú v blízkosti staveniska a mohli by byť plánovanou výstavbou ohrozené, budú počas výstavby primerane chránené proti poškodeniu (napr. oddebnením kmeňa, na ploche v rozsahu priemetu koruny nebude skladovaný materiál a pod.). Výruby pre potreby výstavby navrhovaných objektov budú minimálne, vplyvy na biotu budú krátkodobé, vratné v podobe dodatočnej výsadby, prípadne realizácie náhradných revitalizačných opatrení, preto málo významné. Výruby budú realizované na základe vydaného povolenia obce na výrub. Okolité lesné porasty ani lesné pozemky nebudú zasiahnuté a ovplyvnené.

Na dotknutej lokalite, a aj v susedných porastoch, je badateľné napadnutie smrekových porastov lykožrútom smrekovým (*Ips typographus*), v korunách je pravdepodobný výskyt ďalších škodcov (lykožrút lesklý *Pityogenes chalcographus* a lykožrút severský *Ips duplicatus*). Početné jedince smreka v riešenom území sú už odumreté (sucháre), možno očakávať šírenie lykožrúta do okolitých smrekových porastov. Je možné v tejto súvislosti predpokladať, že na lokalite budú v blízkej budúcnosti

nutné opatrenia, pravdepodobne vrátane výrubov. V tejto etape preto nie je možné predpovedať, ako sa bude vyvíjať stav bioty a biodiverzity na lokalite. V ďalších etapách projektovej prípravy lokality bude potrebné sledovať a zohľadňovať vývoj stavu vegetácie v území v spolupráci s obcou a so Štátnou ochranou prírody SR.

Stavebné práce vo fáze výstavby budú sprevádzané zvýšenou hlučnosťou, prašnosťou a produkciou exhalátov, ktoré budú rušivo pôsobiť na živočíšstvo blízkeho okolia. Tieto vplyvy sú vysoko pravdepodobné, ale vzhľadom na rozsah a charakter navrhovanej činnosti nevýznamné.

Určité negatívne vplyvy bude predstavovať hlučnosť, produkcia výfukových plynov, zápach, príp. umelé vône počas prevádzky (doprava rekreaťantov, rekreačné aktivity, stravovanie, drobné obchodné prevádzky), tieto sa však predpokladá eliminovať dodržiavaním príslušných limitov v zmysle platných noriem a predpisov. Tieto vplyvy sú vysoko pravdepodobné, budú síce dlhodobé, ale vzhľadom na ich rozsah a charakter málo významné a zvrátané, navyše budú podobné súčasnej situácii v území.

K ovplyvneniu hniezdnych možností niektorých druhov vtákov viazaných na toto územie nedôjde, podobne ako ani k zmene úkrytových a potravných možností na toto územie viazaných druhov živočíchov. Nepredpokladá sa ani ovplyvnenie migračných trás v území.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa predpokladá, že realizácia navrhovanej činnosti nebude mať významné negatívne dopady na faunu, flóru alebo súčasný stav biotopov na mieste výstavby, ani v jej okolí. Bude nevyhnutné zabezpečiť všetky potrebné opatrenia, aby realizáciou navrhovanej činnosti došlo k ich čo najmenšiemu rušeniu či likvidácii.

V prípade realizácie zámeru bude bezpodmienečne nutné zabezpečiť vhodné vegetačné úpravy okolia, s výsadbou akceptovateľných druhov stromov a krov podľa odporúčaní Štátnej ochrany prírody SR.

Vplyvy na chránené územia, ochranné pásma, územný systém ekologickej stability

Dotknutá lokalita sa nachádza na území ochranného pásma NP Malá Fatra, v ktorom platí 2.stupeň ochrany prírody a krajiny. Územie spadá do Chráneného vtáčieho územia Malá Fatra a je tiež súčasťou Chránenej vodohospodárskej oblasti Beskydy a Javorníky.

V okolí riešeného územia sú ďalej vymedzené ďalšie chránené územia, a to Národný park Malá Fatra, z maloplošných chránených území NPR Tiesňavy a CHA Hate. Z európsky významných biotopov NATURA 2000 sú najbližšími Varínka, Malá Fatra, lokalita zasahuje do ochranného pásma lesa (50 m od lesných pozemkov).

Vzhľadom na charakter a rozsah navrhovanej činnosti, charakter a súčasné využívanie bezprostredného okolia navrhovaných objektov a za predpokladu dodržania adekvátnych opatrení počas výstavby aj prevádzky sa nepredpokladá negatívny vplyv navrhovanej činnosti na vymedzené významné časti prírody a krajiny. Nie je taktiež predpoklad, že dôjde k negatívnemu ovplyvňovaniu predmetu ochrany uvedených území.

Posudzovaný areál nezasahuje do žiadneho prvku územného systému ekologickej stability, preto nebude mať vplyv na územný systém ekologickej stability.

Nie je predpoklad, že dôjde k narušeniu súčasného stupňa ekologickej stability ani stupňa ekologickej únosnosti okolitého územia.

Iné negatívne vplyvy v súvislosti s realizáciou navrhovanej činnosti sa nepredpokladajú.

6. Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia

Počas výstavby budú vplyvy spočívať predovšetkým v:

- vplyv na obyvateľstvo – hluk, príp. vibrácie zo stavebných mechanizmov;
- vplyv na biotu – výrub náletovej NDV v nevyhnutnom rozsahu v zmysle povolenia na výrub, potenciálny zásah do degradovaného biotopu európskeho významu LK1;
- vplyv na kvalitu ovzdušia – prašnosť, výfukové plyny;
- vplyv na horninové prostredie – terénne a výkopové práce;
- vplyv na pôdu – záber poľnohospodárskej pôdy, skrývka ornice;
- vplyv na infraštruktúru – napojenie na kanalizačnú, elektrickú, vodovodnú, komunikačnú sieť;
- vplyv na dopravu – napojenie na dopravnú sieť, pohyb stavebných mechanizmov;
- vplyv na odpadové hospodárstvo – produkcia odpadov zo stavebných prác;
- vplyv na krajinu – zmena funkcie územia, vizuálny impakt.

Terénne a výkopové práce budú realizované len v nevyhnutnom rozsahu v súvislosti so zakladaním jednotlivých stavieb.

Navrhované objekty budú hmotovo aj rozsahom malého prevedenia, z celkovej plochy pre navrhovaný rekreačný areál (30 616 m²) budú takmer 22 000 m² predstavovať vegetačné plochy.

Záber poľnohospodárskej pôdy bude vykonaný v zmysle súhlasu na jej vyňatie na nepoľnohospodárske účely.

Výrub náletovej nelesnej drevinovej vegetácie bude vykonaný len v nevyhnutnom rozsahu na základe súhlasu obce na výrub.

Biotop európskeho významu LK1, pravdepodobne sa vyskytujúci na časti dotknutej lokality, vo výrazne degradovanom stave (hospodárske využívanie, blízkosť súvislej sídelnej zástavby obce, intenzívny pohyb ľudí, zarastanie náletovou vegetáciou a pod.) je v území početný, vyskytuje sa na viacerých lokalitách v katastrálnom území obce Terchová. Navrhované objekty budú umiestnené taktiež s ohľadom na reálnu vegetáciu, vrátane výskytu biotopu LK1, v spolupráci so Štátnou ochranou prírody SR. V prípade potvrdenia výskytu biotopu a jeho možného negatívneho ovplyvnenia, je možné očakávať realizáciu revitalizačných opatrení a dlhodobý manažment na inom rovnakom biotope v k.ú. Terchová, určenom ŠOP SR. Realizáciou prípadných revitalizačných opatrení, bude možné zabezpečiť obnovu a udržiavanie náhradného biotopu významných druhov, čím nedôjde k negatívne vplyvu navrhovanej činnosti na uvedené chránené prvky v dotknutom priestore.

Presné umiestnenie navrhovaných objektov bude riešené v ďalších etapách projektovej prípravy lokality s cieľom optimalizácie využívania pre potreby navrhovanej činnosti súčasne so zabezpečením potrebnej ochrany tohto územia.

Mnohé z uvedených vplyvov budú krátkodobé a obmedzené len na dobu výstavby. V relevantnej blízkosti navrhovanej činnosti nie sú obytné objekty s trvalým bývaním obyvateľstva. Mnohé vplyvy budú trvalé, avšak vzhľadom na ich charakter a rozsah málo významné a nebudú predstavovať ohrozenie životného prostredia, zdravia, pohody a bezpečnosti obyvateľstva.

Negatívne vplyvy prevádzky navrhovanej činnosti možno zhrnúť nasledovne:

- vplyv na obyvateľstvo – hluk, osvetlenie, exhaláty, umelé vône a pod.;
- vplyv na biotu – rušenie živočíšstva;
- vplyv na kvalitu ovzdušia – výfukové plyny;
- vplyv na infraštruktúru – produkcia odpadových vôd, nároky na elektrickú energiu, plyn, vodu;
- vplyv na dopravu – pohyb návštevníkov, zamestnancov, zásobovania, zvoz odpadov ...;

- vplyv na odpadové hospodárstvo – produkcia stavebného odpadu a TKO.

Tieto vplyvy budú dlhodobé, trvalé, ale málo významné, nebudú predstavovať nebezpečenstvo pre okolité obyvateľstvo, jeho štruktúru, zdravotný stav, ani pohodu a bezpečnosť. Nebudú predstavovať negatívny dopad na žiadnu zložku životného prostredia.

Návrh počíta s rozsiahlou výmerou vegetačných plôch (z existujúcej vegetácie a nová zeleň), sadovnícke úpravy budú riešené v spolupráci so Štátnou ochranou prírody SR. Rozsiahle vegetačné plochy by mali prispieť k zmierneniu predpokladaných negatívnych vplyvov, taktiež k zmierneniu nepriaznivých účinkov zmeny klímy.

V okolí lokality nastupuje kalamitná situácia v súvislosti s napadnutím smrekových porastov podkôrnym hmyzom, zo strany kompetentných bude potrebné uplatniť vhodný manažment porastov v širšom územnom kontexte.

Vzhľadom k charakteru a rozsahu navrhovanej činnosti, ako aj k vyššie uvedenému, možno predpokladať, že jej realizáciou nedôjde k narušeniu súčasného stupňa ekologickej stability, ani stupňa ekologickej únosnosti územia.

V súvislosti s navrhovanou činnosťou sa neočakáva, že dôjde k navýšeniu kumulatívnych vplyvov s inými činnosťami v rozsahu, ktorý by mohol predstavovať významné zdravotné riziká, či ohrozenie bezpečnosti pre obyvateľov obce, zamestnancov a návštevníkov navrhovaného areálu.

Neštandardná a z hľadiska vplyvov na životné prostredie, či na zdravie ľudí najnebezpečnejšia je situácia v prípade havárie počas výstavby či prevádzky. Tieto vplyvy sú málo pravdepodobné a teda málo významné. Riziká v súvislosti s haváriami sú zhrnuté v časti 9. tejto kapitoly.

Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k rozšíreniu ponuky a podpore žiadaných kvalitných rekreačných a doplnkových služieb v obci, k podpore miestnych tradícií a lokálneho podnikania a obchodu, počíta sa tiež s vytvorením niekoľkých pracovných príležitostí, tieto skutočnosti možno považovať za prínosné.

7. Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice

Vzhľadom na charakter a lokalizáciu navrhovanej činnosti nepredpokladáme negatívne ovplyvnenie presahujúce štátne hranice.

8. Vyvolané súvislosti, ktoré môžu spôsobiť vplyvy s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia v dotknutom území

V súvislosti s realizáciou navrhovanej činnosti bude potrebné vykonať vyňatie poľnohospodárskej pôdy (pozemky nie sú vedené ako poľnohospodárska pôda). K zásahu do lesnej pôdy nedôjde.

Navrhovaná činnosť si vyžiada odstránenie časti existujúcej drevinovej vegetácie. Návrh rekreačného areálu predpokladá zachovanie existujúcej vzrastlej drevinovej vegetácie v čo najväčšom možnom rozsahu a jej prirodzené zakomponovanie do návrhu v podobe vegetačných plôch. Výrubu budú pre potreby navrhovanej výstavby vykonané len v nevyhnutnej miere, na základe súhlasu obce na výrub. Je možné predpokladať, že na lokalite budú realizované opatrenia, vrátane výrubov, z dôvodu napadnutia smrekových porastov podkôrnym hmyzom (predovšetkým lykožrútom smrekovým, ale aj ďalšími škodcami). Aktuálne je na dotknutej lokalite v tejto súvislosti zaznamenaný výskyt odumretých smrekov (sucháre), podobne ako v bezprostrednom aj širšom okolí tohto územia.

Bude zrealizované odstránenie existujúcej vrchnej humóznej zeminy, ktorá bude neskôr použitá na terénne a sadové úpravy.

Predmetná činnosť si nevyžiada potrebu riešenia strategických dokumentov.

Nie je reálny predpoklad, že by realizácia navrhovanej činnosti vyvolala súvislosti, ktoré môžu ovplyvniť súčasný stav životného prostredia v dotknutom území v oblasti ochrany prírody, prírodných zdrojov, zdravia obyvateľstva alebo kultúrnych pamiatok.

Dopravný prístup sa predpokladá predovšetkým osobnou dopravou, nemožno vylúčiť aj väzby na verejnú dopravu.

Na napojenie boli vydané predbežné súhlasy správcov jednotlivých sietí.

S prekládkou existujúcich inžinierskych sietí sa nepočíta, jedine v prípade existujúceho nadzemného elektrického VN vedenia, ak sa ukáže toto riešenie ako vhodné v zmysle požiadaviek vlastníka/správcu vedenia.

Nebudú obmedzené žiadne existujúce prevádzky a nie sú potrebné opatrenia na uvoľnenie budúceho staveniska. Uskutočňovanie stavby je možné prevádzať bez akýchkoľvek obmedzení.

V prípade potreby budú v ďalších etapách projektovej prípravy lokality zrealizované dodatočné odborné posúdenia, kolaudačné merania, príp. navrhnuté a realizované dodatočné opatrenia na zmiernenie dopadov navrhovaných objektov na životné prostredie, obyvateľstvo, jeho zdravie, pohodu, bezpečnosť a aktivity.

Prípadné ďalšie vecné a časové väzby na pripravované investície v obci budú zrejmé v ďalších stupňoch PD.

Stavba nemá nároky na žiadne vyvolané a súvisiace investície.

9. Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti (možnosť havárie)

Predpokladá sa, že pri realizácii navrhovanej činnosti, ako pri výstavbe, tak aj počas štandardnej prevádzky, nebudú použité stavebné postupy a technológie, ani vykonávanie takých činností, ktoré by predstavovali nebezpečenstvo negatívnych dopadov na zdravotný stav obyvateľov a živočíšstva najbližších zastavaných priestorov, ani na zdravotný stav návštevníkov predmetnej lokality.

Realizácia zámeru sa bude riadiť stavebnými a technologickými predpismi a normami. Riziká počas výstavby vyplývajú predovšetkým z charakteru stavebných prác – výškové práce, práca s elektrickými zariadeniami, stavebnými a dopravnými mechanizmami. V tomto smere sú riziká obdobné ako pri každej inej stavebnej činnosti. Riziká je možné eliminovať len dôsledným dodržiavaním podmienok bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. V rámci týchto opatrení je potrebné pred začatím stavebných prác poučiť pracovníkov o dodržiavaní bezpečnosti pri práci v súvislosti s platnými bezpečnostnými predpismi.

Určité riziká havarijného, respektíve katastrofického charakteru s realizáciou navrhovanej činnosti, sú spojené. Môže k nim dôjsť v dôsledku krízových situácií spôsobených vojnovým konfliktom, sabotážou, haváriou (zlyhanie technických opatrení alebo ľudského faktora) alebo extrémnym pôsobením prírodných faktorov (vietor, blesk, sneh, mráz, seizmicita a pod.). Dôsledkom rizikovej situácie môže byť výpadok inžinierskych sietí, resp. technických zariadení, ale aj kontaminácia horninového prostredia, pôdy, povrchových a podzemných vôd a bioty, napr. ropnými látkami, požiar, ale aj poškodenie zdravia alebo smrť.

Štatisticky sa jedná o veľmi málo pravdepodobné situácie, so všeobecnou platnosťou pre akékoľvek stavby. Potenciálne riziká je možné minimalizovať až vylúčiť dodržiavaním technologických postupov a bezpečnostných opatrení pri výstavbe, ako aj konkrétnych prevádzkových predpisov pri užívaní a prevádzke navrhovaných objektov.

Stavba bude v rámci konečnej projektovej prípravy optimalizovaná na negatívne dôsledky zmeny klímy (napr. extrémne výkyvy teplôt - vlny horúčav, dlhšie trvajúce a intenzívnejšie sucho, privalové dažde – náhle povodne, extrémne horúce a chladné/mrazivé dni, extrémne silný vietor, silný mráz, nedostatok snehu/veľké množstvo snehu, atď.), čo by malo prispieť k minimalizácii rizika zmeny klímy.

Navrhované stavebno-konštrukčné riešenia objektov, ako aj spôsob odvádzania dažďových vôd, sú naprojektované a budú realizované tak, aby navrhované objekty, ich obyvatel'ov, zamestnancov, zákazníkov, neohrozovali nepriaznivé účinky zmeny klímy.

10. Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov jednotlivých variantov navrhovanej činnosti na životné prostredie

Územno-plánovacie opatrenia

Na dotknutej lokalite sa predpokladá základná funkcia – rekreačná, v chalupách s jednotnou vzorovou „terchovskou architektúrou“ s prízemím a obytným podkrovím, prípadne podpivničením, so zastrešením sedlovou strechou s polovalbou

Výstavba navrhovaných objektov sa bude realizovať podľa projektovej dokumentácie v zmysle Zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov.

Realizácia navrhovanej činnosti predpokladá dodržanie ukazovateľov intenzity využitia územia, zohľadnenie podmienok funkčného využitia územia a rešpektovanie regulatívov platného územného plánu sídelného útvaru Terchová, hlavne Zmien a doplnku č. 4.

Na zmiernenie nepriaznivých vplyvov zámeru nie sú plánované žiadne ďalšie územno-plánovacie opatrenia.

Identifikované predpokladané negatívne vplyvy a riziká navrhovanej činnosti môžu byť zmiernené až úplne minimalizované s uplatnením niekoľkých opatrení. Za najvýznamnejšie pokladáme nasledovné opatrenia, charakteru technického a prevádzkovo-organizačného:

Počas výstavby, ako aj prevádzky navrhovaných objektov, dodržať všetky relevantné platné predpisy, zákony, vyhlášky, nariadenia a normy z oblasti ochrany vôd, pôd, ovzdušia, ochrany zdravia obyvateľstva, ochrany prírody a krajiny, pamiatkovej ochrany, civilnej ochrany a bezpečnosti obyvateľstva, protipožiarnej ochrany, hygieny, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a pod.

Stavebné práce vykonávať len organizáciami, firmami a pracovníkmi, ktorí budú na konkrétny druh práce kvalifikovaní a budú disponovať oprávnením v príslušnej odbornej oblasti v zmysle príslušných predpisov.

Pri všetkých prácach oboznámiť každého pracovníka s bezpečnostnými predpismi, ktoré sa týkajú jeho spôsobu práce. Pracovníkov vybaviť ochrannými pomôckami podľa charakteru ich práce v zmysle platných smerníc.

Zamedziť, príp. v čo najväčšej miere eliminovať, negatívne dopady na obyvateľstvo a životné prostredie.

Minimalizáciu negatívnych dočasných zásahov do životného prostredia a jeho ochranu riešiť prednostne aj za cenu zvýšených investičných nákladov na realizáciu predmetných stavieb.

Navrhovanú činnosť realizovať tak, aby nedošlo k poškodeniu hmotného majetku.

Zemné práce vykonávať vo vhodných klimatických podmienkach (za sucha) a so zohľadnením inžiniersko-geologických a hydrogeologických podmienok lokality. Úpravu podlažia konzultovať s geotechnikom.

Počas zemných prác hlbšie výkopy chrániť pred zaplavením vodou pažením. Podložné horniny saturované vodou vydeponovať, vývery vody zachytiť a vhodne odvieť, zabezpečiť stály odtok povrchovej vody. Trvalé zárezy upraviť do sklonu max. 1:2,5, čo najskôr zatrávniť.

Rešpektovať ochranné a bezpečnostné pásma všetkých inžinierskych sietí a vyjadrenia a podmienky ich správcov.

Pred začatím zemných prác vytýčiť a overiť všetky podzemné inžinierske siete ich správcami. Prípadné poškodenia inžinierskych sietí hlásiť ich správcovi.

Pri križovaní alebo kontakte navrhovaných podzemných vedení s jestvujúcimi dodržať minimálne vzdialenosti vedení v zmysle platných noriem.

V miestach inžinierskych sietí výkopové práce prevádzať citlivo, ideálne ručne, resp. v súlade s požiadavkami správcov týchto zariadení. Rovnako ručné výkopy previesť v blízkosti existujúcej drevinovej vegetácie.

Rešpektovať existenciu a dbať na ochranu vzdušného elektrického vedenia.

Začatie výkopových prác oznámiť Krajskému pamiatkovému úradu v Žiline.

V prípade, že počas výkopových prác bude nájdené archeologické nálezisko, zabezpečiť realizáciu archeologického výskumu.

Nezriaďovať skládky materiálu a stavebný dvor počas výstavby na existujúcich podzemných sieťach a projektovaných trasách podzemných vedení a zariadení.

Po ukončení výkopových prác okolitý terén uviesť do pôvodného stavu.

Vzniknutý odpad z výkopových prác monitorovať na prítomnosť škodlivých látok a podľa výsledkov ho zneškodniť v súlade s platnou legislatívou.

Zabezpečiť ochranu lesných pozemkov pred ich poškodením počas výstavby aj prevádzky navrhovanej činnosti.

Vykonať vyňatie poľnohospodárskej pôdy v zmysle platnej legislatívy.

Zhrnutú zeminu dočasne uložiť na zemníku v rámci areálu staveniska a v závere stavebných prác použiť v rámci terénnych a sadovníckych úprav.

Dreviny v blízkosti stavebných prác chrániť, napr. odebnením.

Obnažené plochy bez vegetácie dočasne prekryť.

V prípade zasiahnutia do plôch zelene (napr. pri výstavbe inžinierskych sietí) tieto uviesť po ukončení prác do pôvodného stavu.

Existujúcu vzrastlú drevinovú vegetáciu zachovať v čo najväčšom možnom rozsahu, výruby vykonať len v nevyhnutnej miere na základe súhlasu obce na výrub. Zohľadniť aktuálny stav smrekových porastov

na lokalite v súvislosti s existujúcim výskytom podkôrneho hmyzu (napadnutie smrekov lykožrútom smrekovým a ďalšími škodcami).

Rešpektovať potenciálnu existenciu degradovaného biotopu európskeho významu Lk1 – nížinné a podhorské kosné lúky.

Rešpektovať existenciu a predmet ochrany okolitých chránených území národného a európskeho významu, ako aj významných prvkov krajiny.

Rešpektovať ochranné pásmo lesa.

Zabezpečiť priebežné sledovanie vodného režimu povrchových vôd na ploche CHA Hate a v prípade negatívnych zmien zabezpečiť nápravu, resp. úpravu vodného režimu v areáli tak, aby nemohlo dôjsť k negatívnym vplyvom na predmet ochrany.

V prípade výskytu chránených druhov živočíchov, rastlín a skamenelín postupovať v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny.

S prípadným nájdeným chráneným živočíchom nemanipulovať a neodchyťávať ich, nález hlásiť Správe Národného parku Malá Fatra.

Zabezpečiť ochranu vtákov pred ich úhynom počas nalietavania na sklené a zrkadliace plochy vhodným technickým riešením.

V prípade výstavby vzdušných vedení použiť také technické riešenie, ktoré zabráni usmrcovaniu vtákov.

Na komíny nainštalovať komínové hlavice, prípadne striešky, ktoré zamedzia vniknutiu vtáctva a netopierov do komínov.

Všetky stroje a zariadenia do prevádzky spustiť pod dohľadom odborne spôsobilých osôb, s dodržaním príslušných predpisov.

Dohliadnuť, aby všetky stroje a zariadenia spĺňali aktuálne požiadavky príslušných predpisov, využívať stroje s minimálnym akustickým a vibračným účinkom.

Znečisteniu ovzdušia plynovými exhalátmi predchádzať udržovaním motorov a ostatných častí strojov v dobrom technickom stave, obmedzovaním chodu motorov naprázdno, nahrádzaním spaľovacích motorov elektrickými a správnou voľbou a vyťažením stavebných strojov a dopravných prostriedkov.

Počas výstavby a počas prevádzky v plnom rozsahu rešpektovať požiarne normy, zákony a predpisy.

Zabezpečiť prístup pohotovostným vozidlám a vozidlám zboru požiarnej ochrany na stavenisko.

Zabezpečiť navrhované objekty z hľadiska protipožiarnej ochrany a zabezpečiť parametre navrhovaných komunikácií a odstavných plôch z hľadiska požiadaviek na protipožiarne bezpečnosť.

Zabezpečiť čo najoptimálnejšiu etapizáciu stavebných prác a čo najoptimálnejšiu organizáciu výstavby (v ďalších etapách projektovej prípravy územia vypracovať podrobný plán organizácie výstavby).

Zabezpečiť udržiavanie poriadku a čistoty na stavenisku a v okolí stavby.

Zabezpečiť dočasné staveniskové oplotenie z dôvodov šírenia negatívnych vplyvov do okolia a pre zabezpečenie zákazu vstupu náhodných chodcov na stavenisko.

Zabezpečiť pohyb vozidiel a stavebných mechanizmov len v priestoroch stavby a po určenej prístupovej komunikácii.

Dodržať dopravné trasy pre odvoz stavebného odpadu a dovoz stavebného materiálu.

Okolité komunikácie, ako aj iné plochy, ak budú stavbou porušené, po ukončení výstavby uviesť do pôvodného stavu.

Zabezpečiť, aby dopravné prostriedky opúšťali stavenisko v stave, v ktorom nebudú znečisťovať mimostaveniskové komunikácie.

Každé prípadné znečistenie prístupových cestných komunikácií výstavbou odstrániť bezodkladne na vlastné náklady.

Zabezpečiť plynulosť dopravy na prístupových komunikáciách. V ďalšom stupni projektovej prípravy územia riešiť dočasné a trvalé dopravné značenia.

Dôsledne dodržiavať limity emisií podľa platných legislatívnych predpisov v oblasti ochrany ovzdušia.

Minimalizovať vznik prašných emisií v čo najväčšej možnej miere (pri manipulácii so sypkými materiálmi, pri čistení ciest a pod.).

Kropiť povrch prašných materiálov, minimalizovať zásoby sypkých stavebných materiálov a zabezpečiť ich povrch prekrytím, skladovať ich v uzatvárateľných nádobách a pod..

Na stavbe nepoužiť žiadne toxické látky a prchavé látky, ktoré by únikom do ovzdušia zaťažovali životné prostredie.

Na stavenisku nepáliť horľavý odpadový materiál (drevo, asfaltová lepenka, PVC obaly a pod.).

Minimalizovať znečisťovanie pôd, podlažia a vôd a zamedziť úniku ropných látok a olejov v čo najväčšej možnej miere.

Aplikovať pri výstavbe preventívne opatrenia na zabránenie kontaminácii vody znečisťujúcimi látkami (dodržiavať disciplínu pri práci so znečisťujúcimi látkami, pri ich skladovaní a likvidácii odpadov).

Prípadnú kontamináciu pôd, podlažia a vôd okamžite podchytiť a zabezpečiť.

V prípade potreby doriešiť zabezpečenie objektov navrhovanej činnosti proti prenikaniu radónu z podlažia.

Inštalčné práce previesť až po hrubých stavebných prácach.

Všetky použité materiály, ktoré budú prichádzať k styku s pitnou vodou, budú musieť mať atest vhodnosti k použitiu na zhotovovanie objektov určených k trvalému styku s pitnou vodou.

Práce na elektrických zariadeniach prevádzať len kvalifikovanými pracovníkmi.

Montáž všetkých stavebných objektov vykonávať len v beznapäťovom stave.

Zabezpečiť ochranu pred úrazom elektrickým prúdom a ochranu pri poruche.

Montážne práce ukončiť individuálnymi skúškami v zmysle príslušných predpisov.

Na elektrických zariadeniach previesť požadované odskúšanie v zmysle platných predpisov.

Na vnútornom vodovode previesť tlakovú skúšku a následne dezinfekciu a prepláchnutie celého systému.

Na novej splaškovej a dažďovej kanalizácii previesť skúšku tesnosti potrubia.

Zabezpečiť požadované protipožiarne podmienky navrhovaných objektov.

Zabezpečiť uzemnenie navrhovaných objektov proti účinkom statickej elektriny a atmosférickej elektriny.

S odpadovými vodami nakladať v súlade s požiadavkami legislatívy o vodách, orgánu štátnej vodnej správy, rešpektovať Kanalizačný poriadok správcu siete.

Zrážkové odpadové vody prednostne odvieť mimo verejnú kanalizáciu.

Odpadové vody z reštauračných zariadení pred vstupom do splaškovej kanalizácie predčisťovať cez lapač tukov.

Počas prevádzky navrhovaných objektov zabezpečiť pravidelnú kontrolu, čistenie a údržbu striech a strešných úžľabí a vpustí.

S odpadmi nakladať v súlade s požiadavkami legislatívy odpadového hospodárstva, orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva, obce Terchová, oprávneného subjektu na nakladanie s odpadmi.

Pri nakladaní s odpadmi uprednostniť ich zhodnotenie pred zneškodnením. Vzniknuté odpady odovzdať len oprávnenej osobe.

Zabezpečiť zber, separovanie, odvoz odpadov podľa zistených druhov odpadov v zmysle platnej legislatívy.

Odpady zhromažďovať oddelene podľa druhov a evidovať, spôsoby zneškodnenia odpadov dokladovať.

V čo najvyššej miere uplatniť recykláciu použitých materiálov a využitie odpadu s cieľom minimalizovať množstvo skládkovaného odpadu.

Zabezpečiť elimináciu prejavov hluku a vibrácií na úroveň povolených limitov, ako počas výstavby, tak počas využívania navrhovaných objektov, a to vo vnútornom, aj vo vonkajšom prostredí.

Vylúčiť premávku stavebných mechanizmov v čase nočného pokoja, pri hlučných a vibračných prácach zohľadniť dennú dobu a dni pracovného pokoja (hlučné práce počas výstavby realizovať v pracovných dňoch od 7:00 do 21:00 hod. a v sobotu od 8:00 do 13:00 hod. s prestávkami počas zmeny).

Dodržať požadované kritériá minimálnych tepelnoizolačných vlastností stavebných konštrukcií, minimálnej priemernej výmeny vzduchu v miestnosti, minimálnej teploty vnútorného povrchu, a maximálnej mernej potreby tepla na vykurovanie.

V ďalších stupňoch prípravy projektu doriešiť napojenie a prevedenie technickej infraštruktúry, opatrenia na elimináciu prašnosti, hlučnosti, vibrácií, odpadové hospodárstvo, stavebno-konštrukčné prevedenie navrhovaných objektov, protipožiarnu ochranu, riešenie havárií, zmiernenie dopadov na klimatickú zmenu a globálne environmentálne problémy, sadovnícke úpravy atď.

Spracovať interné predpisy a manuály - prevádzkový poriadok, havarijný plán, projekt požiarnej ochrany, program odpadového hospodárstva, plán ochrany drevín atď.

Na sadovnícke úpravy neuplatniť nepôvodné, invázne druhy rastlín a drevín.

Stromy vysádzať mimo ochranného pásma inžinierskych sietí tak, aby ani v budúcnosti koreňový systém nemohol poškodiť ich vedenia.

Pri a po výsadbe zabezpečiť prevedenie dôkladnej zálievky všetkých vysadených rastlín a hlavne po založení dohliadať na vytvorenie podmienok na ich optimálny rozvoj.

Vysadené stromy ukotviť kolovou konštrukciou.

Novozaložené trávniky kosiť každé 2-3 týždne, resp. najneskôr po dorastení trávy do výšky 10 cm.

Asi 2-3 mesiace po výseve vykonať odburinenie trávnikov.

Aplikovať vhodné adaptačné a mitigačné opatrenia na zmiernenie negatívnych dôsledkov zmeny klímy, ako napr.:

- vyhodnotiť nezamrzavú hĺbku pre osadenie prvkov technickej infraštruktúry a pre samotné zakladanie stavby,
- realizovať zachovanie a výsadbu vzrastlej zelene a zelených plôch v čo možnom najväčšom rozsahu,
- vybudovať dostatočnú kapacitu zariadení pre odvádzanie extrémnej prívalovej zrážky,
- vybudovať zariadenia na zadržiavanie zrážkovej vody na ploche riešeného územia a prípadne ich opätovné využívanie (zavlažovanie zelene) a pod..

Navrhovaná činnosť neobsahuje výrobné technológie. V rámci stavby sa technologické opatrenia nenavrhujú.

V prípade požiadaviek orgánu ochrany prírody bude možné realizovať prípadné adekvátne revitalizačné či iné kompenzačné opatrenia.

Navrhované opatrenia sú z technického aj ekonomického hľadiska realizovateľné.

Navrhované opatrenia a odporúčania bude pre dosiahnutie zmiernenia negatívnych vplyvov nevyhnutné dodržať.

Budú rešpektované relevantné pripomienky a odporúčania zainteresovaných subjektov k navrhovanému zámeru.

Konkrétne spresnenie uvedených opatrení bude riešené a dokumentované v následných projektových dokumentáciách pre realizáciu navrhovaných objektov.

Ďalšie opatrenia bude potrebné prijímať, ak tieto vyplývajú z ďalšieho vývoja procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie a povoľovania navrhovaných objektov.

11. Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala

V prípade, ak by sa činnosť nerealizovala (= nulový variant), zostala by predmetná lokalita bez zmeny využívania. V súčasnosti má dotknutá lokalita charakter trávnych porastov so skupinami náletovej drevinovej vegetácie.

Územný plán obce Terchová – Zmeny a doplnok č. 4 v predmetnom priestore počíta s rekreačnou výstavbou, teda s objektmi charakteru, aký majú objekty navrhovanej činnosti.

Dotknutá lokalita má ideálne podmienky a potenciál pre navrhované využívanie, taktiež okolité územie má obdobný charakter.

Technická infraštruktúra v území je komplexná a je dimenzovaná aj na realizáciu navrhovanej činnosti.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného, je možné predpokladať, že aj v prípade, keby sa nezrealizoval predkladaný investičný zámer, realizoval by sa podobný projekt, korešpondujúci s podmienkami územia a limitmi danými územným plánom. Realizácia takéhoto projektu by v konečnom dôsledku mala obdobné vplyvy na životné prostredie ako navrhovaná činnosť, je tu navyše aj isté riziko, že iný investičný zámer by mohol mať väčší potenciálny impakt na toto územie.

Z uvedeného je zrejmé, že nulový variant by bol pravdepodobne iba dočasný a táto lokalita v blízkej budúcnosti tak či tak zmení svoj charakter na rekreačnú zónu.

V širších súvislostiach je nulový variant popísaný ako charakteristika súčasného stavu životného prostredia v rámci kapitoly III.

Súčasnú situáciu dotknutej lokality dokumentuje aj fotodokumentácia v Kap. II.5 predkladaného zámeru.

12. Posúdenie súladu navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou a ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi

Aktuálnou územnoplánovacou dokumentáciou je Územný plán sídelného útvaru Terchová - Zmeny a doplnok č. 4 (Kristiník et al., 2011), ktorej záväzná časť bola schválená VZN č. 5/2014 zo dňa 27. 06. 2014.

Uvedená územnoplánovacia dokumentácia v predmetnom priestore počíta s rekreačnou výstavbou – časť lokality je zaradená do zóny D3 – rekreačná výstavba Vršky, kde je možné umiestnenie chalúp, ktoré budú predstavovať jednotnú vzorovú „terchovskú architektúru“ s prízemím a obytným podkrovím, prípadne podpivničením, so zastrešením sedlovou strechou s polovalbou, teda s objektmi charakteru, aký majú objekty navrhovanej činnosti.

Výrez z Komplexného výkresu priestorového usporiadania a funkčného využitia územia (Zmeny a doplnok č. 4 ÚPN obce Terchová) je v prílohe tohto zámeru, spolu s územnoplánovacou informáciou.

Navrhovaná činnosť je tak úplne v súlade s platnou územnoplánovacou dokumentáciou obce. Táto dokumentácia je v súlade so záväznou časťou Územného plánu Veľkého územného celku Žilinského kraja. Platnú územno-plánovaciu dokumentáciu pre územie kraja predstavuje ÚPN VÚC Žilinského kraja z r. 1998 (Kropitz, Pivarčí et al., 1998) a jej zmeny a doplnky. Uvedená územnoplánovacia dokumentácia bola schválená Uznesením vlády SR č. 359 zo dňa 26. 05. 1998, ktorej záväzná časť bola vyhlásená Nariadením vlády SR č. 223/1998 Z. z. Navrhovaná činnosť je v súlade s uvedenou dokumentáciou.

Navrhovaná činnosť je v súlade aj s ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi na regionálnej úrovni predovšetkým: Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja ŽSK 2021+, Územný generel cestovného ruchu Žilinského kraja, Stratégia rozvoja cestovného ruchu Žilinského samosprávneho kraja, Konceptia rozvoja cestovného ruchu destinácie Žilinský turistický kraj na roky 2022 – 2026 atď., na národnej úrovni predovšetkým Konceptia územného rozvoja Slovenska, Stratégia rozvoja cestovného ruchu Slovenskej republiky do roku 2020 a ďalšie.

13. Ďalší postup hodnotenia vplyvov s uvedením najzávažnejších okruhov problémov

Zákon NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na ŽP a o zmene a doplnení niektorých predpisov v znení neskorších predpisov stanovuje postup posudzovania navrhovanej činnosti z hľadiska jej predpokladaného vplyvu na životné prostredie.

Predkladaný zámer spadá do povinnosti uskutočniť zisťovacie konanie.

Vychádzajúc z doterajších výsledkov hodnotenia vplyvov na životné prostredie za najvýraznejšie problémové okruhy predkladaného zámeru možno považovať:

- záber poľnohospodárskej pôdy (7. trieda kvality);
- odstránenie pôdy na miestach výstavby navrhovaných stavebných objektov;
- zásah do terénu a horninového prostredia;

- odstránenie vegetácie /počas výstavby/(TTP, náletová drevinová vegetácia);
- existencia degradovaného biotopu európskeho významu;
- nároky na infraštruktúru;
- znečistenie ovzdušia výfukovými látkami;
- znečistenie ovzdušia prašnosťou /predovšetkým počas výstavby/;
- hluková záťaž /predovšetkým počas výstavby/;
- vibrácie /predovšetkým počas výstavby/;
- produkcia odpadov;
- riziko havárie.

Odstránenie pôdy a zásahy do terénu a horninového prostredia budú zrealizované šetrne a výkopová zemina bude použitá na následné rekultivačné práce, terénne a sadovnícke úpravy. K významnej zmene geomorfologických a geologických pomerov nedôjde. Na geodynamické javy sa vplyv navrhovanej činnosti nepredpokladá.

Na časti lokality pravdepodobne sa vyskytujúci biotop európskeho významu LK1 – nížinné a podhorské kosné lúky vo výrazne degradovanom stave (hospodárske využívanie, intenzívny voľný pohyb turistov, blízkosť sídelnej zástavby, zarastanie náletovou drevinovou vegetáciou) môže byť potenciálne zasiahnutý z dôvodu umiestnenia navrhovaných objektov (presné umiestnenie bude doriešené v ďalších etapách projektovej prípravy lokality, rešpektujúc charakter reálnej vegetácie, vrátane biotopu LK1, v spolupráci so ŠOP SR). Na lokalite nebol pri terénnej obhliadke zaznamenaný výskyt chránených, vzácných a ohrozených rastlinných druhov, nepredpokladá sa teda negatívny vplyv na takéto druhy.

Navrhované objekty sú lokalizované s ohľadom na existujúcu drevinovú vegetáciu a návrh predpokladá zachovanie existujúcej vegetácie čo v najväčšom rozsahu (navrhované objekty sú umiestnené pomedzi vzrastlú zeleň, ktorá má spoluvytvárať navrhovaný rekreačný priestor). Výstavba navrhovaných objektov si vyžiada výrub náletovej vegetácie (prevažne trnky, ruže a smrek) a možno predpokladať aj výrub odumretých jedincov (suchárov) smreka v dôsledku ich napadnutia podkôrnym hmyzom - lykožrútom smrekovým s cieľom zabráneniu šírenia lykožrúta do okolitých smrekových porastov.

Realizácia navrhovaných objektov si vyžiada rozšírenie existujúcej infraštruktúry (komunikácie, statická doprava, elektrická energia, voda, kanalizácia, plyn, telekomunikačné siete), čo je kapacitne, aj realizačne možné bez akýchkoľvek problémov, s písomným súhlasom všetkých správcov inžinierskych sietí. Dopravné napojenie a napojenie na technickú infraštruktúru budú spresnené v Projekte pre stavebné povolenie.

Znečistenie ovzdušia prašnosťou je spojené s etapou výstavby, obdobne zaťaženie okolitého obyvateľstva vibráciami, tieto vplyvy budú teda len dočasného charakteru. Znečistenie výfukovými plynmi a hlučnosťou v súvislosti s dopravou návštevníkov a zákazníkov bude síce dlhodobé, ale vzhľadom na rozsah navrhovanej činnosti a existujúcu kapacitu územia nevýznamné.

Navrhovaná činnosť bude produkovať predovšetkým stavebný odpad počas výstavby a komunálny odpad počas prevádzky. Podrobnejšie odpadové hospodárstvo bude riešené v ďalšej etape povoľovania navrhovanej činnosti a predpokladá sa, že s odpadmi bude nakladané v súlade s príslušnými predpismi z oblasti odpadového hospodárstva.

V súvislosti s výstavbou dôjde k zmene súčasnej krajinskej štruktúry a využívania územia, dôjde k nárastu podielu umelých prvkov na úkor (polo)prírodných (existujúca pôda, zatrávnenie, drevinová vegetácia). Tieto vplyvy budú síce trvalé, ale vratné a nie výrazné a významné z hľadiska negatívnych vplyvov na životné prostredie. K zníženiu celkovej ekologickej stability a únosnosti územia nedôjde. Vplyvy na krajinný ráz, obraz a scenériu, vzhľadom na umiestnenie, charakter a prevedenie

navrhovaných objektov a realizáciu rozsiahlych sadovníckych úprav s vysokým podielom vegetačných plôch sa nepokladajú za významné.

Predpokladá sa, že zdravotné riziká počas výstavby budú nevýznamné, ak budú dodržané všetky potrebné predpisy na zabezpečenie ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci.

Iné negatívne vplyvy v tejto etape projektovej prípravy identifikované neboli.

Uvedené skutočnosti nepovažujeme z hľadiska vplyvov na životné prostredie za významné. Pokiaľ sa pri realizácii dodržia odporúčané opatrenia možno očakávať výraznú minimalizáciu identifikovaných negatívnych vplyvov.

Z celkového posúdenia predpokladaných vplyvov realizácie navrhovanej činnosti na životné prostredie možno skonštatovať, že investičný zámer je odôvodniteľný, realizovateľný, bez očakávania významných negatívnych vplyvov na životné prostredie, chránené územia, klimatickú zmenu a zdravie, pohodu a bezpečnosť obyvateľstva. Navyše, pokiaľ sa pri realizácii dodržia a uplatnia odporúčané opatrenia, charakteru technického, technologického a prevádzkovo-organizačného, vrátane adaptačných a mitigačných opatrení, možno predpokladať elimináciu identifikovaných negatívnych vplyvov.

Opodstatnené podmienky, návrhy, požiadavky alebo odporúčania, ktoré vyplynú z príslušných stanovísk kompetentných subjektov k zámeru, budú akceptované v potrebnom rozsahu a budú predmetom územného a stavebného konania v súlade s platnou legislatívou.

V prípade potreby bude možné realizovať dodatočné eliminačné a minimalizačné, príp. iné, napr. náhradné či revitalizačné opatrenia.

Bezpodmienečne nevyhnutné bude dodržiavať všetky relevantné predpisy a normy, ako počas výstavby, tak počas prevádzky navrhovaných objektov.

Konkrétne riešenia budú predmetom ďalších etáp projektovej prípravy navrhovanej činnosti.

V. Porovnanie variantov navrhovanej činnosti a návrh optimálneho variantu s prihliadnutím na vplyvy na životné prostredie

1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu

Navrhovaná činnosť je riešená len v jednom variante, tak, ako bola spracovaná pre účely Dokumentácie pre územné rozhodnutie (Ihnatišinová, Remenec, et al., 2022), vzhľadom na skutočnosť, že predmetné pozemky územne a funkčne nadväzujú na vyhľadávaný rekreačný areál Vršky v susedstve dotknutej lokality, sú pre navrhovanú činnosť ideálne, dobre dostupné, s výbornou polohou, vyhovujúcou plochou a tvarom pozemku, konfiguráciou terénu, okolitému využívaniu a zástavbe.

Predmetná lokalita je v zmysle platného územného plánu obce (Zmena a doplnok č. 4 ÚPN – SÚ Terchová z roku 2011) uvažovaná pre rozvoj rekreačného využívania ako lokalita D3 - Vršky.

Navrhovateľ požiadala príslušný orgán listom dňa 28. 10. 2022 o upustenie od variantného riešenia. Príslušný orgán vyhovel žiadosti a listom č. OU-ZA-OSZP3-2022/052141 zo dňa 12. 12. 2022 upustil od požiadavky variantnosti riešenia zámeru (list v prílohe tohto zámeru).

2. Výber optimálneho variantu alebo stanovenie poradia vhodnosti pre posudzované varianty

Ako optimálny variant sa odporúča navrhovaný variant, nakoľko je v súlade s východiskovou územnoplánovacou dokumentáciou obce Terchová, ako aj s jej Zmenami a doplnkom č. 4, s nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou veľkého územného celku Žilinského samosprávneho kraja, ako aj s inými relevantnými strategickými dokumentmi.

Navrhovaná činnosť územne aj funkčne nadväzuje na existujúci rekreačný areál Vršky, rozširuje a dopĺňa ho z hľadiska poskytovaných relaxačno-športovo-rekreačných možností. Objekty navrhovanej činnosti majú typickú „terchovskú architektúru“, organicky zapadajú do zástavby obce aj širšieho okolia.

Navrhovaná činnosť predpokladá poskytovanie kvalitných rekreačných služieb (vidiecke ubytovanie v chalupách, stanové a karavanové pobyty, celodenné stravovanie s ponukou lokálnych a regionálnych jedál a nápojov, predaj lokálnych produktov a výrobkov, možnosť relaxácie v rámci wellness a pod.). Zároveň predpokladá poskytnutie niekoľkých (cca 20) trvalých pracovných miest.

Navrhovateľ nemá na realizáciu navrhovanej činnosti inú vhodnú lokalitu na území obce Terchová, táto lokalita je pre navrhovanú činnosť najvhodnejšia, nakoľko podstatou navrhovanej činnosti je rozšírenie existujúceho rekreačného areálu do bezprostredne susediacich pozemkov.

Posudzovaný realizačný variant možno považovať za realizovateľný.

Nulový variant predstavuje ponechanie predmetných plôch v súčasnom nevyužívanom stave.

3. Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu

Platný územný plán obce Terchová Zmeny a doplnok č. 4 na dotknutej lokalite počíta s výstavbou rekreačných objektov „terchovskej architektúry“, teda rovnakých objektov, akými sú objekty navrhovaného rekreačného areálu.

Lokalita má výbornú polohu, dostupnosť, vyhovujúcu rozlohu a dostupné možnosti riešenia infraštruktúry pre navrhované využívanie. Priestorová a prevádzková nadväznosť na existujúcu zástavbu rovnakého charakteru – rekreačného areálu Vršky znamená kontinuálne prepojenie a možnú spoločnú koordináciu niektorých činností.

Dotknutá lokalita je pre navrhovanú činnosť najvhodnejšia, nakoľko podstatou navrhovanej činnosti je rozšírenie existujúceho rekreačného areálu do bezprostredne susediacich pozemkov.

Vzhľadom k vyššie uvedenému a k charakteru širšieho i najbližšieho okolia, je vysoký predpoklad, že by bol predmetný priestor v blízkej budúcnosti nakoniec využitý pre obdobné účely.

Existuje tiež možnosť, že by o predmetnú lokalitu mal záujem iný investor s obdobným investičným zámerom v tomto priestore. Je tu však navyše isté riziko, že iný investor by mal predstavu o jej využívaní s významnejším impaktom na územie. Taktiež prevádzková súvislosť s bezprostredným okolím navrhovanej výstavby by bola menej funkčná a efektívna.

Významné negatívne vplyvy v súvislosti s realizáciou navrhovanej činnosti sa neočakávajú, resp. len v rozsahu uvádzanom v príslušných častiach textu tohto elaborátu.

V procese posudzovania vplyvov na životné prostredie neboli identifikované žiadne závažné negatívne vplyvy, ktoré by v dôsledku realizovania navrhovanej činnosti v navrhovanom realizačnom variante významne ovplyvňovali kvalitu životného prostredia a zdravie, pohodu, bezpečnosť a aktivity obyvateľstva.

Navrhovaná činnosť má prispieť k rozšíreniu ponuky rekreačných príležitostí, dostupnosti športovo-relaxačných, stravovacích, špecializovaných obchodných prevádzok (obchodíky s lokálnymi produktami), ako aj k podpore zamestnanosti a ekonomiky obce.

VI. Mapová a iná obrazová dokumentácia

Zdokumentovanie posudzovaného zámeru predstavujú grafické prílohy, ktoré tvoria súčasť textu a prílohy predkladaného elaborátu.

VII. Doplnujúce informácie k zámeru

1. Zoznam textovej a grafickej dokumentácie, ktorá sa vypracovala pre zámer, zoznam hlavných použitých materiálov

Digitálna geologická mapa Slovenska. GÚDŠ, Bratislava

DŽATKO, M., SOBOTSKÁ, J., et al., 2009: Príručka pre používanie máp pôdnoekologických jednotiek. Inovovaná príručka pre bonitáciu a hodnotenie poľnohospodárskych pôd Slovenska. VÚPOP, Bratislava, 36 pp.

KOLEKTÍV, 1972: Slovensko. Príroda. Obzor, Bratislava, 914 pp.

KROPITZ, P., PIVARČI, M., et al., 1998: Územný plán Veľkého územného celku Žilinského kraja. „VÚC Žilina“, URKEA, s.r.o., Banská Bystrica, 522 pp + prílohy

KRISTINÍK, S. et al., 2011: Územný plán sídelného útvaru Terchová. Zmena a doplnok č. 4. PROKRIST, Žilina, 56 pp. + prílohy

LAUKO, V., 1997: Fyzická geografia Slovenska. I. /VŠ skriptá/, Prírodovedecká fakulta UK, Bratislava, 142 pp.

LIESKOVSKÁ, Z., LÉNYIOVÁ, P. et al. MŽP SR, 2022: Správa o stave životného prostredia Slovenskej republiky v roku 2020, MŽP SR Bratislava, SAŽP Banská Bystrica, 194 pp. + prílohy, ISBN 978-80-8213-052-5

LÖW, J., MÍCHAL, I., 2004: Krajinný ráz, Lesnícká práce s. r. o., Kostelec nad Černými lesy

LUKNIŠ, M., PLESNÍK, P., 1961: Nížiny, kotliny a pohoria Slovenska. Osveta, Bratislava, 119 pp.

MAZÚR, E. et al., 1980: Atlas SSR. Veda Bratislava

MICHALKO, J., et al., 1986: Geobotanická mapa ČSSR, textová časť. SAV VEDA, Bratislava, 162 pp. + mapová časť

MIKLÓS, L., HRNČIAROVÁ, T. (EDS.) et al., 2002: Atlas krajiny SR, MŽP SR, Bratislava, SAŽP, Banská Bystrica, Esprit, Banská Štiavnica, 544 pp.

MIKLÓS, IZAKOVIČOVÁ (EDS.) et al., 2006: Atlas reprezentatívnych potenciálnych geoekosystémov Slovenska. ÚKE SAV, MŽP SR, MŠ SR, Bratislava, 123 pp. + mapová príloha

MLADÝ, M. et al., 2020: Správa o kvalite ovzdušia SR za rok 2019, SHMÚ, Bratislava, 111 pp. + prílohy

PIVARČI, M., et al., 2011: Územný plán Veľkého územného celku Žilinského kraja. Zmeny a doplnky č. 4, 211 pp. + prílohy

PLESNÍK, P., et al., 1989: Malá slovenská vlastiveda, I. Obzor, Bratislava, 396 pp.

PORUBSKÝ, A., 1982: Podzemné vody, Súbor diagnostických a prognostických máp o krajine a životnom prostredí. GÚ SAV, Bratislava

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja pre roky 2014 –2020, Rozvojová agentúra Žilinského samosprávneho kraja, n.o., Žilina, 2015

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Mikroregiónu Terchovská dolina na roky 2015 – 2020 (s výhľadom do r. 2023). Euro Dotácie a.s., Žilina, 2015, 138 pp.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Terchová na roky 2008 – 2017, doplnenie. Euro Dotácie, s.r.o., Žilina, 2010, 73 pp.

RUŽIČKOVÁ, H., HALADA, Ľ., JEDLIČKA, L., KALIVODOVÁ, E., 1996: Biotopy Slovenska, ÚKE SAV, Bratislava, 192 pp.

Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Žilina. SAŽP, Banská Bystrica, SGS Holding, a.s., Banská Bystrica, 313 pp. + prílohy

STANOVÁ, V., VALACHOVIČ, M., (eds.), 2000: Katalóg biotopov Slovenska. DAPHE – Inštitút aplikovanej ekológie, Bratislava, 225 pp.

ŠUBA, J. et al., 1984: Hydrogeologická rajonizácia Slovenska. SHMÚ, Bratislava, 100 pp.

ŠUŠKA, M. et al., 2015: Dedinami. Krajina a architektúra mikroregiónu terchovskej doliny. Varínska tlačiareň. ISBN 978-80-972114-5-5, EAN 9788097211455, 86 pp.

ŠUŠKA, M. et al., 2017: Manuál: Ako stavať pod Rozsutcom. Varínska tlačiareň. ISBN 978-80-972852-0-3, EAN 9788097285203, 100 pp.

Transformujeme náš svet: Agenda 2030 pre trvalo udržateľný rozvoj, Rezolúcia prijatá na Valnom zhromaždení OSN 25. 9. 2015

VASS et al., 1988: Regionálne geologické členenie Slovenska, GÚDŠ, Bratislava

VILINOVÁ, K., 2012: Zdravotný stav obyvateľstva Slovenska. PRIF UKF v Nitre, 128 pp., ISBN 978-80-558-0058-5

K spracovaniu zámeru slúžili ďalšie publikované aj nepublikované materiály všeobecného aj lokálneho charakteru, právne predpisy, nariadenia, relevantné internetové zdroje a pod. z oblasti životného prostredia, ochrany prírody a krajiny, ochrany ovzdušia, vôd, pôd, horninového prostredia, bioty, odpadového hospodárstva, ochrany zdravia, bezpečnosti pri práci, ochrany kultúrno-historických hodnôt, zachovania biodiverzity, predchádzania dôsledkom klimatickej zmeny a pod., ako aj skúsenosti spracovateľa dokumentácie.

Zoznam internetových zdrojov:

<http://apl.geology.sk/geofond/zosuvy>

<http://apl.geology.sk/radio>

<https://envirozataze.enviroportal.sk>

<https://kataster.skgeodesy.sk>

<https://www.scitanie.sk>

<https://www.enviroportal.sk>

<https://www.google.com/maps>

<https://www.terchova.sk>

<https://zbgis.skgeodesy.sk>

www.geology.sk
www.sazp.sk
www.slov-lex.sk
www.sopsr.sk

K spracovaniu boli použité projektové podklady a špecializované štúdie, ktoré sú v prípade záujmu k dispozícii u navrhovateľa:

Ihnatišinová, K., Remenec, M., et al., 2022: Rozšírenie rekreačného areálu Vršky. Dokumentácia pre územné rozhodnutie. 51 pp. + prílohy

Rybáriková, R., et al., 2007: Inžiniersko-geologický prieskum. Terchová – obytný súbor. Č. geologickej úlohy G19/2007/R30, 28 pp. + prílohy

Tencer, M. et al., 2022: Protipožiarna bezpečnosť stavby. Rozšírenie rekreačného areálu Vršky – Terchová. Tenco – Po, Žilina, 7 pp. + prílohy

2. Zoznam vyjadrení a stanovísk vyžiadaných k navrhovanej činnosti pred vypracovaním zámeru

Ku dňu vypracovaniu zámeru boli použité nasledovné relevantné vyjadrenia od kompetentných orgánov (chronologicky usporiadané, v prílohe tohto zámeru):

- Obecný úrad Terchová, Vyjadrenie – poskytnutie územno-plánovacej informácie, list č. 2020/638 zo dňa 27. 02. 2020

- SEVAK, Žilina, Vršky II, Súbor rekreačných chat, p. č. 15700/41, k.ú. Terchová, list č. 022006040 zo dňa 23. 02. 2022

- Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru v Žiline, Rozšírenie rekreačného areálu Vršky – Terchová, parc. Č. 15700/41, 15700/62, 15700/64, k.ú. Terchová – stanovisko na účely územného konania, list č. ORHZ-ZA1-2022/000875-001 zo dňa 09. 09. 2022

- Okresný úrad Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie, Rozhodnutie o upustení od požiadavky variantného riešenia, list č. OU-ZA-OSZP3-2022/052141 zo dňa 12. 12. 2022.

3. Ďalšie doplňujúce informácie o doterajšom postupe prípravy navrhovanej činnosti a posudzovaní jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie

Všetky dostupné a požadované informácie o navrhovanej činnosti, o predpokladaných vplyvoch a o návrhoch opatrení na elimináciu identifikovaných negatívnych vplyvov, o navrhovateľovi a o dotknutom území sú v predkladanom zámere.

Pre povolenie navrhovaných objektov bude vypracovaná a povoľujúcemu orgánu predložená príslušná projektová dokumentácia, Projekt pre stavebné povolenie.

Ďalšie doplňujúce údaje v tomto štádiu nie sú známe.

VIII. Miesto a dátum vypracovania zámeru

Zvolen, január 2023

Zámer bol vypracovaný v období september 2022 - január 2023.

IX. Potvrdenie správnosti údajov

1. Spracovateľia zámeru

Mgr. Erika Kočická, PhD.,
Študentská 22, 960 01 Zvolen, erikakocicka@gmail.com, +421 905 581 860
odborne spôsobilá osoba pre posudzovanie vplyvov na ŽP,
zapísaná v zozname pod číslom 352/2003 – OPV

Ing. Christo Nikolov, PhD.

2. Potvrdenie správnosti údajov podpisom spracovateľa zámeru a oprávneného zástupcu navrhovateľa

Spracovateľ zámeru:

Mgr. Erika Kočická, PhD.

Zástupca navrhovateľa:

Ing. Michal Kozáček

Vo Zvolene, 19. 01. 2023

PRÍLOHY

- situácie navrhovanej činnosti /DUR - I.K.A. projekt, s.r.o., Žilina, 2022/
- náčrty navrhovanej činnosti /DUR - I.K.A. projekt, s.r.o., Žilina, 2022/
- kópia katastrálnej mapy /ÚGKKS/
- ÚPN – Zmena a doplnok č. 4 /Ing. arch. Kristiník et al., 2011/
- ochrana prírody a krajiny /ŠOP SR/
- RÚSES okresu Žilina /SAŽP, 2020/
- negatívne javy /SAŽP, GÚDŠ/
- relevantné stanoviská a vyjadrenia/agenda a archív navrhovateľa/